

การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการท่องเที่ยว ในเขตอำเภอเกาะสีชัง จังหวัดชลบุรี

มหาวิทยาลัยบูรพา  
Burapha University

ธนวดี สุขขี

ปัญหาพิเศษนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญารัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต

สาขาวิชานโยบายสาธารณะ

วิทยาลัยการบริหารรัฐกิจ มหาวิทยาลัยบูรพา

มิถุนายน 2550

ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยบูรพา

คณะกรรมการอาจารย์ที่ปรึกษาปัญหาพิเศษทางนโยบายสาธารณะ และคณะกรรมการ  
ควบคุมมาตรฐานวิชาปัญหาพิเศษทางนโยบายสาธารณะ ได้พิจารณาปัญหาพิเศษฉบับนี้แล้ว  
เห็นสมควรรับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญารัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต  
สาขาวิชานโยบายสาธารณะ ของมหาวิทยาลัยบูรพาได้

อาจารย์ที่ปรึกษาปัญหาพิเศษทางนโยบายสาธารณะ

๐๐. ๐๖

(พันเอกวีระจันท์ ทองมันคง)

คณะกรรมการควบคุมมาตรฐานวิชาปัญหาพิเศษทางนโยบายสาธารณะ

(ดร.นันทวัน อินทชาติ)

ประธานกรรมการ

(อาจารย์กฤษณา นันทเพชร)

กรรมการ

(อาจารย์อุษณากร ทาวะรัมย์)

กรรมการและเลขานุการ

วิทยาลัยการบริหารรัฐกิจอนุมัติให้รับปัญหาพิเศษฉบับนี้ เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา  
หลักสูตรปริญญารัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชานโยบายสาธารณะ ของมหาวิทยาลัยบูรพา

(รองศาสตราจารย์ ศรีติ สกฤตรัตน์)

ผู้อำนวยการวิทยาลัยการบริหารรัฐกิจ

วันที่ 30 เดือน สิงหาคม พ.ศ. 2550

## ประกาศศุภนิพนธ์

การศึกษาเรื่อง "การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการท่องเที่ยว ในเขตอำเภอ เกาะสีซัง จังหวัดชลบุรี" สำเร็จลงได้ด้วยดีด้วยความกรุณาจากหลายท่านที่ได้อนุเคราะห์ให้ความช่วยเหลืออย่างดียิ่งโดยเฉพาะ รศ.ศรุตี สกุรัตน์, ดร.โกวิท กระจ่าง, อาจารย์ปิยจุฑา ไกรวาส, อาจารย์ธวัชชัย ภาคแก้ว, อาจารย์รัฐวิฑิตย์ จันทร์น้อย และ พันเอกวีระวัฒน์ ทองมันคง เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาในการจัดทำปัญหาพิเศษ ที่ให้กรอบแนวคิด แนวทางในการศึกษา คำแนะนำ ได้ช่วยเหลือเสนอแนะ และแก้ไขปัญหาในทุก ๆ ด้าน ของการทำปัญหาพิเศษ ส่งผลให้การศึกษา สำเร็จลุล่วงไปด้วยดี ซึ่งเป็นประโยชน์ต่อการศึกษาครั้งนี้ เป็นอย่างยิ่ง ผู้ศึกษาจึงขอกราบ ขอบพระคุณอย่างสูงไว้ ณ โอกาสนี้

ขอขอบพระคุณคณาจารย์ วิทยาลัยการบริหารรัฐกิจ มหาวิทยาลัยบูรพา และคณาจารย์ อื่น ๆ ทุกท่าน ที่กรุณาประสิทธิประสาทวิชา อำนวยความสะดวกในการศึกษา จนผู้ศึกษามีความรู้ นำมาใช้ในการทำปัญหาพิเศษครั้งนี้เป็นอย่างดี ขอขอบพระคุณประชาชนทุกคนที่ได้ให้ความ อนุเคราะห์ในการให้ข้อมูลตอบแบบสอบถามในครั้งนี้ ผลการศึกษาที่ได้จะเป็นประโยชน์ต่อ ประชาชนในอำเภอเกาะสีซัง จังหวัดชลบุรีต่อไป

สุดท้ายนี้ ขอขอบคุณความดีทั้งหมดของปัญหาพิเศษเล่มนี้ แต่บิดา มารดา และเพื่อน ๆ ของผู้ศึกษา ที่ทำให้มีความสำเร็จในวันนี้

ธนวดี สุขขี

**ชื่อปัญหาพิเศษ** การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการท่องเที่ยว  
ในเขตอำเภอเกาะสีชัง จังหวัดชลบุรี

**ชื่อผู้เขียนปัญหาพิเศษ** ธนวิดี สุขชี

**สาขาวิชา** รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต (นโยบายสาธารณะ)

**ปีการศึกษา** 2549

### บทคัดย่อ

การศึกษาเรื่อง "การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการท่องเที่ยว ในเขตอำเภอเกาะสีชัง จังหวัดชลบุรี" มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการท่องเที่ยว ในเขตอำเภอเกาะสีชัง จังหวัดชลบุรี และเปรียบเทียบความแตกต่างของการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการท่องเที่ยว ในเขตอำเภอเกาะสีชัง จังหวัดชลบุรีโดยศึกษาจากกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 400 คน โดยใช้เครื่องมือแบบสอบถามในการรวบรวมข้อมูลสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน สถิติเชิงอนุมาน t - test และ One - way ANOVA

ผลการศึกษาพบว่า การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการท่องเที่ยว ในเขตอำเภอเกาะสีชัง จังหวัดชลบุรี ในภาพรวมอยู่ในระดับน้อย เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ ด้านขั้นตอนการรับผลประโยชน์ รองลงมาคือ ด้านขั้นตอนการร่วมดำเนินการ และด้านขั้นตอนการตัดสินใจ และด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ ด้านขั้นตอนการติดตามและประเมินผล โดยในด้านขั้นตอนการตัดสินใจ พบว่า ประชาชนให้ความสำคัญกับปัญหาทุกด้านที่อาจส่งผลกระทบต่อการท่องเที่ยวของท้องถิ่น ในด้านขั้นตอนการร่วมดำเนินการ พบว่า ประชาชนมีโอกาสให้ความรู้และแนะนำสถานที่ท่องเที่ยวแก่นักท่องเที่ยว ในด้านขั้นตอนการรับผลประโยชน์ พบว่า ประชาชนรับทราบเกี่ยวกับผลประโยชน์ที่เกิดจากการท่องเที่ยวในท้องถิ่น และในด้านขั้นตอนการติดตามและประเมินผล พบว่า ประชาชนได้ติดตามประเมินผลการจัดการกิจกรรมการท่องเที่ยวในท้องถิ่น

ผลการเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการท่องเที่ยว ในเขตอำเภอเกาะสีชัง จังหวัดชลบุรี พบว่า อาชีพ การศึกษา ระยะเวลาที่อยู่บนเกาะสีชัง มีส่วนร่วมในการจัดการท่องเที่ยว แตกต่างกัน ที่ระดับนัยสำคัญ .05

## สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย .....	ง
สารบัญ .....	จ
สารบัญตาราง .....	ช
สารบัญภาพ .....	ญ
<b>บทที่</b>	
1 บทนำ .....	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา .....	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย .....	3
สมมติฐานการวิจัย .....	3
ขอบเขตการวิจัย .....	4
นิยามศัพท์เฉพาะ .....	4
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ .....	5
2 แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง .....	6
แนวคิดเกี่ยวกับการมีส่วนร่วม .....	6
แนวคิดเกี่ยวกับการท่องเที่ยว .....	14
แนวคิดเกี่ยวกับการจัดการท่องเที่ยว .....	20
นโยบายส่งเสริมการท่องเที่ยวของประเทศไทย ปี 2546 - 2549 .....	23
วิสัยทัศน์ของอำเภอเกาะสีชัง .....	25
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง .....	25
กรอบแนวคิดในการศึกษา .....	28

## สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
3	30
วิธีดำเนินการศึกษา .....	30
วิธีการศึกษา.....	30
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง.....	30
เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล .....	31
การทดสอบเครื่องมือ .....	32
การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	32
การวิเคราะห์ข้อมูล .....	33
สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล.....	34
4	36
ผลการศึกษา.....	36
ส่วนที่ 1 ข้อมูลลักษณะส่วนบุคคลของกลุ่มตัวอย่าง.....	36
ส่วนที่ 2 ข้อมูลเกี่ยวกับระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการ ท่องเที่ยวในเขตอำเภอเกาะสีชัง จังหวัดชลบุรี.....	41
ส่วนที่ 3 การทดสอบสมมติฐาน .....	48
5	55
สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ .....	55
วิธีดำเนินการศึกษา.....	55
สรุปผลการศึกษา.....	55
อภิปรายผลการศึกษา .....	57
ข้อเสนอแนะ.....	60

## สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
บรรณานุกรม .....	63
ภาคผนวก .....	68
ประวัติย่อของผู้เขียนปัญหาพิเศษ .....	75

มหาวิทยาลัยบูรพา  
Burapha University

## สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า
1 จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามเพศ.....	36
2 จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามอายุ.....	37
3 จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามอาชีพ.....	37
4 จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามระดับการศึกษา.....	38
5 จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามรายได้.....	38
6 จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามระยะเวลาที่อยู่บนเกาะ.....	39
7 จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามภูมิลำเนา.....	39
8 จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามการได้รับข่าวสาร.....	40
9 จำนวนคำตอบ จำแนกตามแหล่งข้อมูลข่าวสารที่ได้รับทราบ.....	40
10 ค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการ ท่องเที่ยว ในเขตอำเภอเกาะสีชัง จังหวัดชลบุรี ในด้านขั้นตอนการตัดสินใจ.....	41
11 ค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการ ท่องเที่ยว ในเขตอำเภอเกาะสีชัง จังหวัดชลบุรี ในด้านขั้นตอนการร่วมดำเนินการ.....	43
12 ค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการ ท่องเที่ยว ในเขตอำเภอเกาะสีชัง จังหวัดชลบุรี ในด้านขั้นตอนการรับผลประโยชน์.....	44
13 ค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการ ท่องเที่ยว ในเขตอำเภอเกาะสีชัง จังหวัดชลบุรี ในด้านขั้นตอนการติดตามและ ประเมินผล.....	45
14 ภาพรวมระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการท่องเที่ยว ในเขตอำเภอเกาะสีชัง จังหวัดชลบุรี.....	47
15 วิเคราะห์เปรียบเทียบความแตกต่างของการมีส่วนร่วมของประชาชน ในการจัดการท่องเที่ยว ในเขตอำเภอเกาะสีชัง จังหวัดชลบุรี จำแนกตามเพศ.....	48
16 วิเคราะห์เปรียบเทียบความแตกต่างของการมีส่วนร่วมของประชาชน ในการจัดการท่องเที่ยว จำแนกตามอายุ.....	48



## สารบัญดาราง (ต่อ)

ตารางที่		หน้า
17	วิเคราะห์เปรียบเทียบความแตกต่างของการมีส่วนร่วมของประชาชน ในการจัดการท่องเที่ยว ในเขตอำเภอเกาะสีชัง จังหวัดชลบุรี จำแนกตามอาชีพ .....	49
18	ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยความแตกต่างการมีส่วนร่วมของประชาชน ในการจัดการท่องเที่ยว ในเขตอำเภอเกาะสีชัง จังหวัดชลบุรี จำแนกตามอาชีพ .....	49
19	วิเคราะห์เปรียบเทียบความแตกต่างของการมีส่วนร่วมของประชาชน ในการจัดการท่องเที่ยว ในเขตอำเภอเกาะสีชัง จังหวัดชลบุรี จำแนกตามการศึกษา ....	50
20	ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยความแตกต่างการมีส่วนร่วมของประชาชน ในการจัดการท่องเที่ยว ในเขตอำเภอเกาะสีชัง จังหวัดชลบุรี จำแนกตามระดับการศึกษา .....	50
21	วิเคราะห์เปรียบเทียบความแตกต่างของการมีส่วนร่วมของประชาชน ในการจัดการท่องเที่ยว ในเขตอำเภอเกาะสีชัง จังหวัดชลบุรี จำแนกตามรายได้ .....	51
22	วิเคราะห์เปรียบเทียบความแตกต่างของการมีส่วนร่วมของประชาชน ในการจัดการท่องเที่ยว จำแนกตามระยะเวลาที่อยู่บนเกาะสีชัง .....	51
23	ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยความแตกต่างการมีส่วนร่วมของประชาชน ในการจัดการท่องเที่ยว ในเขตอำเภอเกาะสีชัง จังหวัดชลบุรี จำแนกตามระยะเวลา ที่อาศัยอยู่บนเกาะสีชัง .....	52
24	วิเคราะห์เปรียบเทียบความแตกต่างของการมีส่วนร่วมของประชาชน ในการจัดการท่องเที่ยว ในเขตอำเภอเกาะสีชัง จังหวัดชลบุรี จำแนกตามภูมิลำเนา ....	52
25	วิเคราะห์เปรียบเทียบความแตกต่างของการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการ ท่องเที่ยว ในเขตอำเภอเกาะสีชัง จังหวัดชลบุรี จำแนกตามการได้รับข้อมูลข่าวสาร ....	53
26	สรุปผลการทดสอบสมมติฐาน .....	54

## สารบัญภาพ

ภาพที่		หน้า
1	การมีส่วนร่วม .....	13
2	องค์ประกอบของการท่องเที่ยว .....	15
3	กรอบแนวคิดในการศึกษา .....	29

มหาวิทยาลัยบูรพา  
Burapha University

## บทที่ 1

### บทนำ

#### ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ปัจจุบันทุกประเทศให้ความสำคัญต่ออุตสาหกรรมการท่องเที่ยวเป็นอย่างมาก เนื่องจากการท่องเที่ยวเป็นอุตสาหกรรมที่เติบโตเร็ว สามารถนำรายได้เข้าประเทศเป็นอันดับหนึ่งทุกปี แม้ในช่วงภาวะเศรษฐกิจตกต่ำ แต่อุตสาหกรรมการท่องเที่ยวยังมีโอกาสสูงขึ้นเนื่องจากรายได้จากการท่องเที่ยวและการใช้จ่ายของนักท่องเที่ยวทำให้เกิดการหมุนเวียนภายในประเทศ และหลายประเทศได้บรรจุอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวไว้ในแผนการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมของประเทศ (มัลลิกา ศิริพิศ, 2548, หน้า 3 - 5) ไม่ว่าจะเป็นประเทศที่พัฒนาแล้วหรือประเทศที่กำลังพัฒนาก็ตาม

ความสำคัญของการท่องเที่ยวมีผลต่อการพัฒนาประเทศในด้านเศรษฐกิจของประเทศอย่างมากโดยก่อให้เกิดการสร้างงาน (job generator) และอาชีพที่หลากหลาย ส่งผลให้ประเทศมีรายได้เพิ่มขึ้นจากสินค้าส่งออกที่มองไม่เห็น (invisible export) ได้แก่ สินค้าประเภทการบริการต่าง ๆ อันเนื่องจากการเดินทางท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวในประเทศ ทำให้เกิดภาวะสมดุลระหว่างการส่งออกและการนำเข้า นอกจากนี้การพัฒนากการท่องเที่ยวยังส่งผลในแง่การใช้ประโยชน์ของทรัพยากรทั้งทางธรรมชาติและทางวัฒนธรรมของประเทศได้อย่างคุ้มค่า และก่อประโยชน์ทั้งทางสังคมและทางเศรษฐกิจมากขึ้น เห็นได้จากการแบ่งพื้นที่ในการใช้สอยในแหล่งท่องเที่ยวที่สำคัญของประเทศ เพื่อเกิดประโยชน์ในภาคอุตสาหกรรมที่หลากหลาย นอกจากนี้การท่องเที่ยวยังมีความสำคัญทางด้านสังคมในประเด็นที่ก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงของสภาพสังคมไทย โดยเฉพาะอย่างยิ่งเมืองท่องเที่ยวที่ได้รับความนิยมจากนักท่องเที่ยวทั่วโลก โดยการท่องเที่ยวก่อให้เกิดการพัฒนาสร้างสรรค์ความเจริญทางสังคมแก่ท้องถิ่น โดยเป็นวิธีการที่ใช้ในการพัฒนาชนบทหรือพื้นที่ที่ห่างไกล ได้มีโครงสร้างพื้นฐานที่เท่าเทียม นอกจากนี้การท่องเที่ยวก่อให้เกิดความรู้สึกภาคภูมิใจในคุณค่าของศิลปวัฒนธรรมของประเทศที่คนในประเทศอาจเคยมองข้ามหรือละเลยไป เมื่อมีการแลกเปลี่ยนประสบการณ์ทางวัฒนธรรมของตนกับนักท่องเที่ยว

นโยบายการท่องเที่ยวของรัฐตลอดช่วงที่ผ่านมา อยู่ภายใต้กรอบแนวคิดเศรษฐกิจศาสตร์ที่ยึดเศรษฐกิจเป็นศูนย์กลาง กำหนดให้การท่องเที่ยวเป็นอุตสาหกรรมบริการ เล็งผลเลิศด้านเศรษฐกิจเป็นสำคัญ มุ่งสร้างรายได้จากการส่งเสริมการท่องเที่ยวและการจัดกิจกรรมการท่องเที่ยวในภูมิภาคต่าง ๆ ทั่วประเทศ ดึงดูดนักท่องเที่ยวต่างชาติให้เดินทางเข้ามามากที่สุด อยู่นานที่สุด และนำเงินตราเข้าประเทศให้มากที่สุด โดยหาพื้นที่ท่องเที่ยวที่มีจุดขายด้านธรรมชาติและวัฒนธรรมมารับ หากแหล่งท่องเที่ยวใดเสื่อมสภาพก็หันไปบุกเบิกแหล่งท่องเที่ยวแห่งใหม่ ดูแล้วไม่ต่างไปจากการดำเนินการท่องเที่ยวแบบเลื่อนลอย

การดำเนินนโยบายดังกล่าว สะท้อนให้เห็นในรูปของการจัดการท่องเที่ยวและการจัดกิจกรรมเพื่อดึงดูดนักท่องเที่ยว ในลักษณะของการท่องเที่ยวเชิงเศรษฐกิจ มิได้คำนึงถึงผลกระทบที่มีต่อสังคม สิ่งแวดล้อม และวัฒนธรรมเท่าที่ควร ในทางตรงกันข้ามมีการนำเอาทรัพยากรธรรมชาติ ศิลปวัฒนธรรมประเพณีท้องถิ่น รวมทั้งสถานที่ทางประวัติศาสตร์ โบราณวัตถุ และโบราณสถานมาเป็นต้นทุนหรือเป็นจุดขาย โดยไม่ได้ให้ความสำคัญในการพัฒนา ด้านสังคม การคุ้มครองสิ่งแวดล้อม การรักษาคุณภาพของระบบนิเวศ รวมทั้งการรักษาอัตลักษณ์ทางวัฒนธรรม ประเพณี และวิถีชีวิตของผู้คนในแต่ละท้องถิ่นเท่าที่ควร

การเปิดโอกาสให้ชาวบ้านและชุมชนเข้าไปมีส่วนร่วมในโครงการ ตั้งแต่คิดวางแผน ดำเนินโครงการ การปฏิบัติแผน และการประเมินผลอันเป็นการบริหารจัดการภายใต้กรอบแห่งแนวคิดธรรมาภิบาล (good governance) ที่มุ่งเน้นการบริหารจัดการในแนวระนาบ ให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วม มีการบริหารงบประมาณที่โปร่งใส สามารถตรวจสอบได้ รวมทั้งปฏิบัติตามกฎหมายรัฐธรรมนูญที่ให้ประชาชนในชุมชนท้องถิ่นดั้งเดิม ผู้เป็นเจ้าของทรัพยากรมีสิทธิในการร่วมจัดการทรัพยากร บำรุงรักษาและใช้ประโยชน์จากทรัพยากรและสิ่งแวดล้อมอย่างสมดุลและยั่งยืน รวมทั้งมีสิทธิในการอนุรักษ์และฟื้นฟูจารีตประเพณี ภูมิปัญญาท้องถิ่น ศิลปะหรือวัฒนธรรมอันดีของท้องถิ่น

การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการท่องเที่ยวนั้น ประชาชนหรือชุมชนจะได้ประโยชน์มากขึ้น คือจะทำให้ประชาชนรู้ถึงสภาพปัญหา และเสนอแก้ไขปัญหการท่องเที่ยวในท้องถิ่นแก่หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ซึ่งจะส่งผลให้เข้าใจถึงสภาพปัญหาเพื่อจะนำมาปรับปรุง ทำให้เกิดการพัฒนากการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน และส่งผลให้จำนวนนักท่องเที่ยวเพิ่มมากขึ้น ทำให้มีรายได้จากการท่องเที่ยวเพิ่มขึ้น เมื่อมีนักท่องเที่ยวมากขึ้นทำให้ประชาชนในพื้นที่มีอาชีพเสริมจากการท่องเที่ยว และค้าขายสินค้าได้มากขึ้น รวมทั้งประชาชนได้รับความรู้จากการจัดการ

ท่องเที่ยวมากขึ้น ทำให้ประชาชนเห็นความสำคัญของการท่องเที่ยวและการมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรม ทางด้านสังคม ทำให้เกิดการแลกเปลี่ยนด้านวัฒนธรรมและภูมิปัญญามากขึ้น

เกาะสีชังเป็นเกาะใหญ่มีชื่อเสียงและความสำคัญในทางประวัติศาสตร์มายาวนาน และจะเห็นได้ว่าในเขตอำเภอเกาะสีชัง จังหวัดชลบุรีนั้น ประชาชนที่มีส่วนร่วมในการจัดการท่องเที่ยว นั้นมีเพียงประชาชนที่เกี่ยวข้องกับธุรกิจการท่องเที่ยวเท่านั้นที่มีส่วนร่วมในการจัดการท่องเที่ยว ทั้งนี้ จึงควรมีการศึกษาถึงการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการการท่องเที่ยว เพื่อส่งเสริมการเปิดโอกาสและบทบาทขององค์กรประชาชนให้มามีบทบาทในการจัดการการท่องเที่ยว และเพื่อเป็นแนวทางในการประสานงานและตัดสินใจร่วมกันในการจัดการการท่องเที่ยวให้มีมากขึ้น

จากข้อมูลดังกล่าวข้างต้น ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการท่องเที่ยว ในเขตอำเภอเกาะสีชัง จังหวัดชลบุรี เพื่อที่จะสามารถพัฒนาการท่องเที่ยวบนเกาะสีชังให้พัฒนาเป็นแหล่งท่องเที่ยวที่สำคัญของภาคตะวันออกต่อไป

### วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการท่องเที่ยว ในเขตอำเภอเกาะสีชัง จังหวัดชลบุรี
2. เพื่อเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการท่องเที่ยว ในเขตอำเภอเกาะสีชัง จังหวัดชลบุรี จำแนกตาม เพศ อายุ อาชีพ การศึกษา รายได้ ระยะเวลาที่อาศัยอยู่บนเกาะสีชัง ภูมิลำเนาเดิม และการได้รับข้อมูลข่าวสาร

### สมมติฐานการวิจัย

1. ประชาชนที่มีเพศต่างกัน มีส่วนร่วมในการจัดการท่องเที่ยว แตกต่างกัน
2. ประชาชนที่มีอายุต่างกัน มีส่วนร่วมในการจัดการท่องเที่ยว แตกต่างกัน
3. ประชาชนที่มีอาชีพต่างกัน มีส่วนร่วมในการจัดการท่องเที่ยว แตกต่างกัน
4. ประชาชนที่มีระดับการศึกษาต่างกัน มีส่วนร่วมในการจัดการท่องเที่ยว แตกต่างกัน
5. ประชาชนที่มีรายได้ต่างกัน มีส่วนร่วมในการจัดการท่องเที่ยว แตกต่างกัน
6. ประชาชนที่มีระยะเวลาที่อาศัยอยู่บนเกาะสีชังต่างกัน มีส่วนร่วมในการจัดการท่องเที่ยว แตกต่างกัน
7. ประชาชนที่มีภูมิลำเนาต่างกัน มีส่วนร่วมในการจัดการท่องเที่ยว แตกต่างกัน

8. ประชาชนที่มีการได้รับข้อมูลข่าวสารต่างกัน มีส่วนร่วมในการจัดการท่องเที่ยวแตกต่างกัน

### ขอบเขตการวิจัย

1. ด้านระยะเวลา ในการศึกษาเรื่องการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการท่องเที่ยว ในเขตอำเภอเกาะสีชัง จังหวัดชลบุรี ได้ทำการศึกษาในระหว่างวันที่ 15 มกราคม 2550 ถึง วันที่ 15 เมษายน 2550 รวมระยะเวลา 3 เดือน

2. ด้านเนื้อหา ในการศึกษาเรื่องการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการท่องเที่ยว ในเขตอำเภอเกาะสีชัง จังหวัดชลบุรี ได้ทำการศึกษาใน 4 ด้าน คือ ด้านขั้นตอนการตัดสินใจ ด้านขั้นตอนการร่วมดำเนินการ ด้านขั้นตอนการรับผลประโยชน์ และด้านขั้นตอนการติดตามและประเมินผล

3. ด้านประชากรและกลุ่มตัวอย่าง คือ ประชาชนที่อาศัยอยู่ในเขตอำเภอเกาะสีชัง จังหวัดชลบุรี

### นิยามศัพท์เฉพาะ

เพื่อให้การศึกษาวิจัยครั้งนี้มีความเข้าใจในความหมายของคำบางคำ จึงให้คำจำกัดความ ดังนี้

**การมีส่วนร่วมของประชาชน** หมายถึง ความคิดเห็นของประชาชน ในด้านการตัดสินใจ ด้านการร่วมดำเนินการ ด้านการรับผลประโยชน์ และด้านการติดตามและประเมินผล

**การจัดการท่องเที่ยว** หมายถึง การจัดการกิจกรรมซึ่งเกิดขึ้นโดยมีความสัมพันธ์ต่อระหว่างทุกฝ่าย ได้แก่ นักท่องเที่ยว ธุรกิจและบริการต่าง ๆ ประชาชนในแหล่งท่องเที่ยวโดยการสนับสนุนส่งเสริมของรัฐ

**ด้านการตัดสินใจ** หมายถึง การให้ความสำคัญกับปัญหา และร่วมปรึกษาหารือ และร่วมเสนอหรือหาทางแก้ไข ร่วมกับเจ้าหน้าที่ของรัฐ รวมไปถึงการร่วมประชุม/ สัมมนา เพื่อรับฟังปัญหา

**ด้านการร่วมดำเนินการ** หมายถึง การร่วมพัฒนา รับรู้ รับฟัง และเข้าร่วมกิจกรรมร่วมกัน รวมไปถึงการให้ข้อมูลข่าวสารต่อสาธารณชน

**ด้านการรับผลประโยชน์** หมายถึง ผลประโยชน์ที่ได้รับไม่ว่าจะเป็นประโยชน์ทางวัตถุ ประโยชน์ทางด้านส่วนรวม หรือผลประโยชน์ส่วนบุคคล

**ด้านการติดตามและประเมินผล** หมายถึง เป็นการควบคุมตรวจสอบการดำเนินกิจกรรมทั้งหมด และเป็นการแสดงถึงการปรับตัวในการมีส่วนร่วม

### **ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ**

1. ทราบถึงระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการท่องเที่ยว ในเขตอำเภอเกาะสีชัง จังหวัดชลบุรี
2. ทราบถึงผลการเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการท่องเที่ยว ในเขตอำเภอเกาะสีชัง จังหวัดชลบุรี จำแนกตาม เพศ อายุ อาชีพ การศึกษา รายได้ ระยะเวลาที่อาศัยอยู่บนเกาะสีชัง และภูมิลำเนาเดิม
3. ผลการศึกษาที่ได้จะนำไปเป็นข้อมูลเบื้องต้นให้กับผู้บริหาร และผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องใช้ในการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการท่องเที่ยว ในเขตอำเภอเกาะสีชัง จังหวัดชลบุรี ให้มีระดับมากขึ้น

## บทที่ 2

### แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ในการศึกษาวิจัยเรื่อง "การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดท่องเที่ยว ในเขตอำเภอ เกาะสีชัง จังหวัดชลบุรี" ผู้ศึกษาได้กำหนดประเด็นศึกษา เพื่อใช้เป็นกรอบพื้นฐาน และประกอบ แนวทางการศึกษาเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการท่องเที่ยว ในเขตอำเภอ เกาะสีชัง จังหวัดชลบุรี รวมถึงงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง โดยแบ่งออกได้ดังนี้

1. แนวคิดเกี่ยวกับการมีส่วนร่วม
2. แนวคิดเกี่ยวกับการท่องเที่ยว
3. แนวคิดเกี่ยวกับการจัดการท่องเที่ยว
4. นโยบายส่งเสริมการท่องเที่ยวของประเทศไทย ปี 2546 - 2549
5. วิสัยทัศน์ของอำเภอเกาะสีชัง
6. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
7. กรอบแนวคิดในการศึกษา

#### แนวคิดเกี่ยวกับการมีส่วนร่วม

การมีส่วนร่วมของประชาชนเป็นยุทธศาสตร์หนึ่งของการพัฒนาชนบท หลักการสำคัญ หรือหัวใจของการมีส่วนร่วมของประชาชน คือ จะต้องให้ประชาชนได้มีโอกาสเข้าร่วมในทุก ขั้นตอนของกระบวนการ ตั้งแต่ร่วมคิด ร่วมตัดสินใจ ร่วมปฏิบัติ ร่วมรับผิดชอบในผลการพัฒนา ที่จะเกิดขึ้น กล่าวคือ การมีส่วนร่วมเป็นกระบวนการอย่างหนึ่งในงานพัฒนา (ยุวัฒน์ วุฒิเมธี, 2526, หน้า 25)

##### 1. ความหมายของการมีส่วนร่วม

การมีส่วนร่วมเป็นพฤติกรรมของคนที่อยู่ร่วมกันในสังคม ได้พัฒนาปัญญา ความรู้ ความสามารถ โดยแสดงออกในรูปแบบต่าง ๆ เพื่อพัฒนาสังคม สิ่งแวดล้อม จากการศึกษาของ ผู้วิจัยพบว่า มีนักวิชาการหลายท่านได้ให้ความหมายของการมีส่วนร่วมไว้หลากหลาย มีทั้ง ความหมายที่คล้ายคลึงกันและแตกต่างกัน ทั้งนี้ย่อมขึ้นอยู่กับทัศนคติและภูมิหลังทางวิชาการของ แต่ละท่าน มีรายละเอียดดังนี้



ยูว์ธนิ วุฒิเมธี (2526, หน้า 20) กล่าวว่า การมีส่วนร่วมของประชาชน เป็นการเปิดโอกาสให้ประชาชนได้มีส่วนร่วมในการคิดริเริ่ม การพิจารณาตัดสินใจ การร่วมและร่วมรับผิดชอบในเรื่องต่าง ๆ อันมีผลกระทบต่อตัวประชาชนเอง

ทวีทอง หงส์วิวัฒน์ (2531, หน้า 2) ได้ให้ความหมายการมีส่วนร่วมไว้ว่า การมีส่วนร่วม กระบวนการที่บุคคล หรือครอบครัวเข้าร่วมรับผิดชอบการจัดการใช้ทรัพยากร และสวัสดิการที่มีอยู่ในสังคม เพื่อประโยชน์ต่อการดำรงชีวิตทางเศรษฐกิจและสังคม ในฐานะสมาชิกของสังคม เป็นการพัฒนาตนเองและส่วนรวม ด้วยกระบวนการเหล่านี้จะช่วยให้ชุมชนเป็นผู้พัฒนาตนเองได้ แทนการเป็นผู้รับประโยชน์แต่เพียงฝ่ายเดียว

นิรันดร์ จงวุฒิวเศศย์ (2527, หน้า 183 - 186) กล่าวว่า การมีส่วนร่วมของประชาชน หมายถึง การเกี่ยวข้องทางด้านจิตใจและอารมณ์ (mental and emotional involvement) ของบุคคลหนึ่งในสถานการณ์กลุ่ม (group situation) ซึ่งผลของการเกี่ยวข้องดังกล่าวเป็นเหตุเร้าให้กระทำ (contribution) บรรลุจุดมุ่งหมายของกลุ่มนั้น ทั้งยังทำให้เกิดความรู้สึกมีส่วนร่วมรับผิดชอบกับกลุ่มนั้นด้วย นอกจากนี้ยังได้กล่าวถึงเงื่อนไขของการมีส่วนร่วมว่ามีอย่างน้อย 3 ประการ คือ

1. ประชาชนต้องมีอิสรภาพที่จะมีส่วนร่วม
2. ประชาชนต้องสามารถที่จะมีส่วนร่วม
3. ประชาชนต้องเต็มใจที่จะมีส่วนร่วม

พัฒน์ บุญยรัตน์พันธ์ (2527, หน้า 145) กล่าวว่า การมีส่วนร่วมของชุมชน เริ่มจากการวางแผนโครงการ การเสียสละกำลังแรงงาน วัสดุ เงิน หรือทรัพยากรใด ๆ ที่มีอยู่ในชุมชน

ไพรัตน์ เตชะรินทร์ (2527, หน้า 6 - 7) ได้ให้ความหมายและหลักการสำคัญเรื่องนโยบายการมีส่วนร่วมของชุมชนในการพัฒนาว่า หมายถึง กระบวนการที่รัฐบาลทำการส่งเสริม ชักนำและสร้างโอกาสให้ประชาชนในชุมชนทั้งส่วนบุคคล กลุ่มชน ชุมชน สมาคม มูลนิธิและองค์การอาสาสมัครรูปแบบต่าง ๆ ให้เข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินงานเรื่องใดเรื่องหนึ่งหรือหลายเรื่องรวมกัน

สุจินต์ ดาววีระกุล (2527, หน้า 18) กล่าวว่า การมีส่วนร่วมของประชาชนเป็น กระบวนการกระทำที่ประชาชนมีความสนใจเข้ามามีส่วนร่วมในการกำหนดการเปลี่ยนแปลงเพื่อประชาชนเอง โดยให้ประชาชนได้มีส่วนร่วมในการตัดสินใจเพื่อตนเองและมีส่วนร่วมดำเนินการเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ที่ปรารถนา ทั้งนี้ต้องมีใช่เป็นการกำหนดกรอบความคิดจากบุคคลภายนอก

ติน ปรัชญพทุทธิ (2531, หน้า 622) กล่าวว่า การมีส่วนร่วม หมายถึง การกระทำอย่างใดอย่างหนึ่งของบุคคล โดยเข้าไปมีส่วนร่วมในการดำเนินการกิจกรรมอย่างใดอย่างหนึ่ง

นิภาภรณ์ เกียรติสุข (2539, หน้า 7) กล่าวว่า การมีส่วนร่วมเป็นพฤติกรรมที่ประชาชนหรือคนที่อยู่ร่วมกันในสังคมได้พัฒนาปัญญา ความรู้ ความสามารถ โดยแสดงออกในรูปแบบต่าง ๆ เพื่อพัฒนาสังคม สิ่งแวดล้อม หรือสิ่งที่ตนอาศัยอยู่

รีดเดอร์ (Reader, 1974, p. 39 อ้างถึงใน รัมภา แก้วปิ่นทอง, 2544, หน้า 10) ได้ให้ความหมายของการมีส่วนร่วมของประชาชนไว้ว่า การมีส่วนร่วมหมายถึง การมีส่วนร่วมในการปะทะสังสรรค์ทางสังคม ซึ่งรวมทั้งการมีส่วนร่วมของปัจเจกบุคคล และการมีส่วนร่วมของกลุ่ม

โอคลี และ มาร์สเดน (Okly & Masrden, 1983, p. 19 อ้างถึงใน รัมภา แก้วปิ่นทอง, 2544, หน้า 10) ได้ให้ความหมายของการมีส่วนร่วมไว้ว่า การมีส่วนร่วม ตามความคิดเห็นนั้นออกจะมีความแตกต่างกันอยู่ไม่น้อย ดังนี้

1. การมีส่วนร่วม คือ การพิจารณาถึงการมีส่วนร่วมช่วยเหลือโดยสมัครใจ โดยประชาชน ต่อโครงการใดโครงการหนึ่งของโครงการสาธารณะต่าง ๆ ที่คาดว่าจะส่งผลต่อการพัฒนาชาติ แต่ไม่ได้หวังว่าจะให้ประชาชนเปลี่ยนแปลงโครงการ หรือ วิจารณ์เนื้อหาของโครงการ
2. การมีส่วนร่วมในความหมายที่กว้าง หมายถึง การให้ประชาชนในชนบทรู้สึกตื่นตัวเพื่อที่จะทราบถึงการรับความช่วยเหลือและตอบสนองต่อโครงการพัฒนา ขณะเดียวกันก็สนับสนุนความคิดริเริ่มของคนในท้องถิ่น
3. ในเรื่องของการพัฒนาชนบท การมีส่วนร่วม คือ การให้ประชาชนเข้ามาเกี่ยวข้องกับกระบวนการตัดสินใจ กระบวนการดำเนินการ และร่วมรับผลประโยชน์จากโครงการพัฒนา นอกจากนี้ยังเกี่ยวข้องกับความพยายามที่จะประเมินผลโครงการนั้น ๆ ด้วย
4. การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนานั้นอาจเข้าใจอย่างกว้าง ๆ ได้ว่า คือ การที่ประชาชนได้เข้าร่วมอย่างแข็งขันในกระบวนการตัดสินใจต่าง ๆ ในเรื่องที่จะมีผลกระทบต่อเขา
5. การมีส่วนร่วมในชุมชน หมายถึง การที่ประชาชนจะมีทั้ง สิทธิ และหน้าที่ ที่จะเข้าร่วมในการแก้ปัญหาของเขา มีความรับผิดชอบมากขึ้นที่จะสำรวจตรวจสอบความจำเป็นในเรื่องต่าง ๆ การระดมทรัพยากรท้องถิ่น และเสนอแนวทางแก้ไขใหม่ ๆ เช่นเดียวกับการก่อตั้งและดำรงรักษาองค์กรต่าง ๆ ในท้องถิ่น
6. การมีส่วนร่วมนั้นจะต้องเป็นกระบวนการดำเนินการอย่างแข็งขัน ซึ่งหมายถึงว่า บุคคลหรือกลุ่มที่มีส่วนร่วมนั้นได้เป็นผู้มีความริเริ่มและได้มุ่งใช้ความพยายาม ตลอดจนความเป็นตัวของตัวเองที่จะดำเนินการตามความคิดริเริ่มนั้น

7. การมีส่วนร่วม คือ การที่ได้มีการจัดการที่จะใช้ความพยายามที่จะเพิ่มความสามารถที่จะควบคุมทรัพยากรและระเบียบในสถาบันต่าง ๆ ในสภาพสังคมนั้น ๆ ทั้งนี้โดยกลุ่มที่ดำเนินการ และเคลื่อนไหวที่จะดำเนินการนี้ไม่ถูกควบคุมโดยทรัพยากรและระเบียบต่าง ๆ

นอกจากนี้ โอคิลี และ มาร์สเดน ยังให้ความหมายของการมีส่วนร่วมในอีกมุมมองหนึ่งว่า “การมีส่วนร่วม” เป็นกระบวนการให้ได้มาซึ่งอำนาจ เช่น การใช้ชาวชนบทมีส่วนร่วมในการพัฒนา คือ การให้ได้มาซึ่งอำนาจในการพัฒนานั้นเอง ทั้งนี้อำนาจที่ได้มา คือ การเข้าถึงการได้ควบคุมทรัพยากรที่จำเป็นที่จะปกป้องวิถีชีวิตของเขา ความหมายของการมีส่วนร่วมตามนัยดังกล่าว คือ

1. การส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนส่วนใหญ่ หมายถึง การกระจายอำนาจขึ้นใหม่ (โดยทั่วไปเป็นกระบวนการที่มีความขัดแย้ง) ซึ่งต้องมีการวิเคราะห์ตามแนวทางวิทยาศาสตร์ โดยเฉพาะในประเด็นการเมือง พลังในสังคมและบทบาทของชนชั้นในอดีต ที่มีการเปลี่ยนแปลงทางสังคม

2. การมีส่วนร่วมนั้น เกี่ยวพันกับการกระจายอำนาจในสังคม ทั้งนี้เป็นอำนาจที่จะทำให้กลุ่มชนได้ระบุว่า ความต้องการมีอะไรบ้าง และความต้องการของใครจะได้รับการกระจายทรัพยากรไปตอบสนองบ้าง

3. อำนาจเป็นเป้าหมายสำคัญของการมีส่วนร่วม และเมื่อการมีส่วนร่วมในกิจกรรมของชุมชน ได้กระจายออกไปแล้ว ก็เป็นการใช้พลังอำนาจร่วมกันของสมาชิกทั้งหมด ซึ่งจะเป็นผู้ได้รับประโยชน์ โดยเหตุนี้ประชาชนก็ถือว่าตนต่างเป็นตัวแทนของชุมชนได้ ดังนั้น ความแตกต่างของอำนาจของผู้ที่เคยควบคุมไว้ และทรัพยากรที่จำเป็นที่จะมีได้ก็จะลดลงโดยการมีส่วนร่วมนี้เอง จากข้อมูลข้างต้นสามารถสรุปความหมายการมีส่วนร่วมได้ว่า การมีส่วนร่วมเป็นความร่วมมือปฏิบัติและร่วมรับผิดชอบด้วยกัน ไม่ว่าจะเป็นของบุคคลหรือของกลุ่ม ทั้งนี้เพื่อให้เกิดการดำเนินงาน เกิดการพัฒนาและเกิดการเปลี่ยนแปลงไปในทิศทางที่ต้องการ ซึ่งการมีส่วนร่วมของประชาชนเป็นยุทธศาสตร์ที่สำคัญของการพัฒนาชุมชนส่งผลให้การดำเนินงาน หรือการดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ ตามแผนงานหรือโครงการเกิดประสิทธิผล

## 2. องค์ประกอบของการมีส่วนร่วม

การมีส่วนร่วมของประชาชนโดยทั่วไปมีอยู่ในเกือบทุกกิจกรรมของสังคม แต่ที่มักถูกกล่าวถึงอยู่เสมอมีอยู่ 4 เรื่อง คือ การมีส่วนร่วมทางการเมือง การมีส่วนร่วมในการประเมินผลกระหนาบสิ่งแวดล้อม การมีส่วนร่วมในการพัฒนาและการมีส่วนร่วมในการบริหาร ในแต่ละเรื่องยังเกิดการมีส่วนร่วมได้ในหลายลักษณะและหลายรูปแบบ ขึ้นอยู่กับว่าจะสนใจพิจารณาในแง่มุมใด

เจลิม เกิดโมลี (2543) ได้กำหนดเงื่อนไขพื้นฐานของการมีส่วนร่วมของประชาชนไว้

3 ประการ คือ

1. ต้องมีอิสรภาพ หมายถึง มีอิสระที่จะเข้าร่วมหรือไม่ก็ได้ การเข้าร่วมต้องเป็นไปด้วยความสมัครใจ การถูกบังคับให้ร่วมไม่ว่าจะในรูปแบบใดไม่ถือว่าเป็นการมีส่วนร่วม
2. ต้องมีความเสมอภาค โดยประชาชนเข้าร่วมในกิจกรรมใด จะต้องมีสิทธิเท่าเทียมกับผู้เข้าร่วมคนอื่น ๆ
3. ต้องมีความสามารถ ประชาชนหรือกลุ่มเป้าหมายจะต้องมีความสามารถพอที่จะเข้าร่วมในกิจกรรมนั้น ๆ หมายความว่า ในบางกิจกรรมแม้จะกำหนดว่าผู้เข้าร่วมมีเสรีภาพและเสมอภาค แต่กิจกรรมที่กำหนดไว้มีความซับซ้อนเกินความสามารถของกลุ่มเป้าหมาย การมีส่วนร่วมย่อมเกิดขึ้นไม่ได้

การจะทำให้บรรลุเงื่อนไขพื้นฐานดังกล่าว การมีส่วนร่วมจึงต้องมีองค์ประกอบที่ชัดเจนในการปฏิรูป 3 ประการ ดังนี้ (เจลิม เกิดโมลี, 2543)

1. ต้องมีวัตถุประสงค์หรือจุดมุ่งหมายชัดเจน การให้ประชาชนเข้าร่วมในกิจกรรมหนึ่ง ๆ จะต้อง มีวัตถุประสงค์และเป้าหมายที่ชัดเจนว่าเป็นไปเพื่ออะไร ผู้เข้าร่วมจะได้ตัดสินใจถูกว่าควรเข้าร่วมหรือไม่
2. ต้องมีกิจกรรมเป้าหมาย การให้ประชาชนเข้ามีส่วนร่วมต้องระบุลักษณะของกิจกรรมว่ามีรูปแบบและลักษณะอย่างไร เพื่อที่ประชาชนจะได้ตัดสินใจว่าควรเข้าร่วมหรือไม่
3. ต้องมีบุคคลหรือกลุ่มเป้าหมาย การให้ประชาชนเข้ามีส่วนร่วมจะต้องระบุกลุ่มเป้าหมายอย่างไรก็ตามโดยทั่วไปกลุ่มบุคคลเป้าหมายมักถูกจำกัดโดยกิจกรรมและวัตถุประสงค์ของการมีส่วนร่วมอยู่แล้วโดยพื้นฐาน

จากข้อมูลข้างต้นสามารถสรุปองค์ประกอบของการมีส่วนร่วมได้ว่า การมีส่วนร่วม นั้นต้องประกอบด้วยอิสรภาพ ความเสมอภาค และความสามารถ

### 3. ลักษณะของการมีส่วนร่วม

อดิน รพีพัฒน์ (2527, หน้า 18) ได้ชี้ให้เห็นว่า การมีส่วนร่วม ประชาชนจะต้องเข้าร่วมในขั้นตอนต่าง ๆ คือ

1. การมีส่วนร่วมในการค้นหาและสาเหตุของประชาชน เนื่องมาจากเหตุผลพื้นฐาน คือ ชาวชนบทประสบปัญหาอยู่รู้ปัญหาของตนเองได้ดีที่สุด

2. การมีส่วนร่วมในการวางแผนดำเนินการ กิจกรรม เพื่อแก้ปัญหาเหล่านั้น ผู้ที่เลือกแนวทางในการพัฒนา ควรเป็นประชาชนในชุมชนนั่นเอง ไม่ใช่บุคคลภายนอก เพื่อให้เหมาะสมสอดคล้องกับทรัพยากร กับศักยภาพในการพัฒนาชุมชนนั้น

3. การมีส่วนร่วมในการลงทุน โดยเฉพาะอย่างยิ่งในด้านแรงงาน การร่วมแรงในการประกอบกิจกรรมจะทำให้ประชาชนมีความผูกพันกันมากขึ้น และก่อให้เกิดความรู้สึกร่วมกัน ในการเป็นเจ้าของกิจกรรม และผลงานที่ปรากฏซึ่งจะส่งผลให้ประชาชนบำรุงรักษาให้ดำรงอยู่อย่างสมบูรณ์และมีประโยชน์ยืนยาว

4. การมีส่วนร่วมในการติดตามประเมินผลเพื่อค้นคว้า เพื่อหาข้อดีและข้อบกพร่อง อันเกิดจากการดำเนินกิจกรรม ซึ่งได้นำมาเป็นบทเรียนในการหาทางปรับปรุงแก้ไขและเพิ่มประสิทธิภาพในการทำงานต่อไป

สุทิน บุญญาธิการ, ดวงพร บุญครบ และ รักกิจ ศรีสรินทร์ (2540, หน้า 22) กล่าวถึง รูปแบบการมีส่วนร่วมของประชาชน ไว้ดังนี้

1. การรับรู้ข่าวสาร (public information) โดยประชาชนในพื้นที่ที่จะได้รับผลกระทบ และบุคคลหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง จะได้รับแจ้งให้ทราบรายละเอียดที่เกี่ยวข้องกับโครงการที่จะดำเนินการ และผลกระทบที่คาดว่าจะเกิดขึ้น นอกจากนี้ข่าวสารดังกล่าวจะต้องแจ้งก่อนที่จะมีการตัดสินใจดำเนินโครงการ

2. การปรึกษาหารือ (public consultation) เป็นรูปแบบที่มีการหารือระหว่างผู้ดำเนินโครงการกับประชาชนที่เกี่ยวข้องและได้รับผลกระทบ เพื่อรับฟังความคิดเห็นและตรวจสอบข้อมูล

3. การประชุมรับฟังความคิดเห็น (public meeting) มีวัตถุประสงค์เพื่อใช้เป็นเวทีสาธารณะให้ฝ่ายที่เกี่ยวข้อง คือ ผู้ที่ได้รับผลกระทบ หากมีการดำเนินโครงการหน่วยงานเจ้าของโครงการและผู้มีอำนาจตัดสินใจ ได้ทำความเข้าใจระหว่างกันและหาเหตุผลที่เกี่ยวกับโครงการ โดยเป็นรูปแบบที่สามารถพบเห็นได้บ่อยและอาจดำเนินการได้หลายรูปแบบตามสภาพปัญหาและประเด็นที่เกี่ยวข้อง ได้แก่

3.1 การประชุมในระดับชุมชน (community meeting) โดยจัดขึ้นในชุมชนที่ได้รับผลกระทบจากโครงการ ซึ่งเจ้าของโครงการจะส่งตัวแทนร่วมอธิบายให้ที่ประชุมทราบ รายละเอียดโครงการและผลกระทบที่คาดว่าจะเกิดขึ้น แล้วจึงเปิดโอกาสให้ซักถามข้อสงสัยต่าง ๆ อย่างไรก็ตามอาจจัดขึ้นเฉพาะจุดในระดับชุมชนบ่อย ๆ แต่ละชุมชนก่อน แล้วจึงจัดรวมหลาย ๆ ชุมชนอีกครั้งหนึ่ง

3.2 การประชุมรับฟังความคิดเห็นในเชิงวิชาการ (technical hearing) ซึ่งจัดขึ้นเมื่อมีข้อโต้แย้งทางเทคนิค โดยเชิญผู้เชี่ยวชาญเฉพาะสาขาจากภายนอกมาช่วยอธิบายซักถาม และให้ความเห็นต่อรายงานการศึกษาผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม ทั้งนี้ผลการประชุมต้องมีการนำเสนอต่อสาธารณะและผู้เข้าร่วมประชุมด้วย

3.3 การประชุมประชาพิจารณ์ (public hearing) รูปแบบนี้มีขั้นตอนการดำเนินการที่ชัดเจนและเป็นเวทีการเสนอข้อมูลจากทั้งสองฝ่าย คือ ฝ่ายเจ้าของโครงการและผู้ได้รับผลกระทบโดยมีบรรยากาศการประชุมที่เปิดกว้าง ซึ่งเจ้าของโครงการจะต้องเปิดเผยข้อมูลโดยไม่ปิดบังมีหลักเกณฑ์และประเด็นพิจารณาที่ชัดเจนและแจ้งให้ทุกฝ่ายทราบร่วมกัน ซึ่งรูปแบบการประชุมควรมีลักษณะไม่เป็นทางการมากนัก อาจใช้เวลาประชุมหลายวันก็ได้ และไม่จำเป็นต้องจัดครั้งเดียวหรือสถานที่เดียวตลอดไป ทั้งนี้สามารถปรับเปลี่ยนไปตามความเหมาะสมได้

4. การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ (decision making) โดยให้ประชาชนเป็นผู้ตัดสินใจต่อประเด็นปัญหานั้น ๆ ซึ่งเป็นเป้าหมายสูงสุดของการมีส่วนร่วมของประชาชน อาจดำเนินการให้ประชาชนผู้รับผลกระทบเลือกตัวแทนไปเป็นกรรมการในคณะกรรมการที่มีอำนาจตัดสินใจในเรื่องนั้น ๆ ทั้งนี้ประชาชนจะมีบทบาทขึ้นว่าการตัดสินใจเพียงใด ขึ้นอยู่กับน้ำหนักของตัวแทนในคณะกรรมการชุดนั้น ๆ

5. การใช้กลไกทางกฎหมาย เป็นการเรียกร้องสิทธิของตนจากการไม่ได้รับความเป็นธรรม มักใช้ในกรณีที่ไม่สามารถดำเนินการทางอื่นได้ โดยอาศัยมาตรการทางกฎหมายเป็นหลัก ซึ่งอาจเกิดความยืดเยื้อต่อการดำเนินโครงการหรือยุติโครงการ อย่างไรก็ตามในบางกรณีประชาชนอาจไม่อยู่ในฐานะที่จะดำเนินการฟ้องร้อง เพราะนอกจากจะเสียเวลาแล้ว ยังมีภาระค่าใช้จ่ายและภาระในการติดตามหาข้อมูล

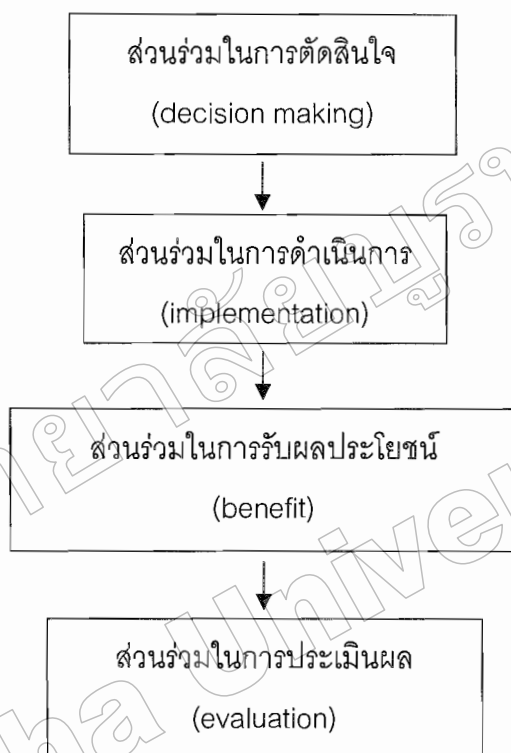
จากข้อมูลข้างต้นสามารถสรุปลักษณะของการมีส่วนร่วมได้ว่าเป็นการรับรู้ข่าวสาร การปรึกษาหารือ การประชุมรับฟังความคิดเห็น การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ การใช้กลไกทางกฎหมาย

#### 4. ระดับของการมีส่วนร่วม

ระดับขั้นของการมีส่วนร่วมมีหลายระดับ และนักวิชาการต่าง ๆ ได้กำหนดไว้หลากหลาย แต่ในสาระสำคัญมีความคล้ายคลึงกันซึ่งจะขอนำเสนอโดยสังเขปได้ ดังนี้

โคเฮน และ อัฟฮอฟ (Cohen & Uphoff, 1980 อ้างถึงใน สนาน ธรรมรส, 2541) ได้จำแนกการมีส่วนร่วมออกเป็น 4 ระดับ คือ

1. การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ (decision making)
2. การมีส่วนร่วมในการดำเนินการ (implementation)
3. การมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ (benefit)
4. การมีส่วนร่วมในการประเมินผล (evaluation)



ภาพที่ 1 การมีส่วนร่วม

ประสพสุข ดีอินทร์ (2531, หน้า 21) ได้แบ่งการมีส่วนร่วมออกเป็น 4 แบบ คือ

1. การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ (decision making) ประกอบด้วย 3 ขั้นตอน คือ การริเริ่มตัดสินใจ การดำเนินการตัดสินใจ และการตัดสินใจเพื่อปฏิบัติการ
2. การมีส่วนร่วมในการปฏิบัติการ (implementation) ประกอบด้วย การสนับสนุนด้านทรัพยากร การบริหารและการประสานของความร่วมมือ
3. การมีส่วนร่วมในผลประโยชน์ (benefits)
4. การมีส่วนร่วมในการประเมินผล (evaluation)

จากข้อมูลข้างต้นสามารถสรุประดับของการมีส่วนร่วมได้ว่า แบ่งออกได้ดังนี้ การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ (decision making) การมีส่วนร่วมในการดำเนินการ (implementation) การมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ (benefit) และการมีส่วนร่วมในการประเมินผล (evaluation)

## แนวคิดเกี่ยวกับการท่องเที่ยว

การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทยได้อธิบายศัพท์ “การท่องเที่ยว” (tourism) ไว้ว่า เป็นคำที่มีความหมายค่อนข้างกว้างเพราะว่าได้หมายความแต่เฉพาะเพียงการเดินทางเพื่อพักผ่อนหย่อนใจ หรือเพื่อความสนุกสนานบันเทิงเริงรมย์ ดังที่คนส่วนมากเข้าใจกัน การเดินทางเพื่อการประชุมสัมมนา เพื่อศึกษาหาความรู้ เพื่อการกีฬา เพื่อการติดต่อธุรกิจ ตลอดจนการเยี่ยมเยียนญาติพี่น้องนับว่าเป็นการท่องเที่ยวทั้งสิ้น ฉะนั้นปรากฏการณ์เกี่ยวกับการท่องเที่ยวในปัจจุบันจึงเป็นกิจกรรมรายได้ใหญ่ที่มีการขยายตัวเพิ่มขึ้นตามลำดับ จนกระทั่งมีผู้กล่าวว่าธุรกิจการท่องเที่ยวในทุกวันนี้ เป็นธุรกิจที่ใหญ่ที่สุดในโลกหากเทียบกับธุรกิจอื่น ๆ ด้วยกัน

### 1. ความหมายของการท่องเที่ยว

คำว่า การท่องเที่ยว (tourism) เป็นคำที่มีความหมายกว้างขวาง มิได้หมายเฉพาะเพียงการเดินทางเพื่อพักผ่อนหย่อนใจ หรือเพื่อความสนุกสนานบันเทิงเริงรมย์ดังที่ส่วนมากเข้าใจ การเดินทางเพื่อประชุมสัมมนา เพื่อศึกษาหาความรู้ เพื่อการกีฬา เพื่อการติดต่อธุรกิจ ตลอดจนการเยี่ยมเยียนญาติพี่น้องก็นับว่าเป็นท่องเที่ยวทั้งสิ้น อีกทั้งความหมายของคำว่า การท่องเที่ยวนั้น ในหลักการแล้วอาจกำหนดได้โดยเงื่อนไข 3 ประการ (การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย, 2540, หน้า 3) ดังต่อไปนี้

1. การเดินทางจากที่อยู่อาศัยปกติไปยังที่อื่นเป็นการชั่วคราว (temporary)
2. เป็นการเดินทางด้วยความสมัครใจ (voluntary)
3. การเดินทางด้วยวัตถุประสงค์ใด ๆ ก็ตาม ที่ไม่ใช่เพื่อการประกอบอาชีพหรือ

หารายได้

ปก แก้วกาญจน์ และ สมพร ชุมทอง (2532, หน้า 13) ได้ให้ความหมาย “การท่องเที่ยว” ไว้ว่า หมายถึง กิจกรรมทุกประเภทที่เกี่ยวข้องกับนักท่องเที่ยว ไม่ว่าจะเป็นกิจกรรมของนักท่องเที่ยวภายในประเทศ หรือนักท่องเที่ยวระหว่างประเทศ

เสรี วังไพจิตร (2533, หน้า 12) ได้ให้ความหมาย “การท่องเที่ยว” ไว้ว่า หมายถึง ผลรวมของปรากฏการณ์ และความสัมพันธ์ต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นมาจากปฏิสัมพันธ์ (การกระทำต่อกันและกัน) ของนักท่องเที่ยว ผู้ประกอบธุรกิจ รัฐบาลผู้เป็นเจ้าของบ้าน และชุมชนผู้เป็นเจ้าของบ้าน ในกระบวนการดึงดูดใจ และต้อนรับขับสู้ให้นักท่องเที่ยว และผู้มาเยือนอื่น ๆ

วรรณ วรชวานิช (2539, หน้า 3) ได้ให้ความหมาย “การท่องเที่ยว” ไว้ว่า การท่องเที่ยวเป็นเรื่องของการเดินทาง ถ้าไม่มีการเดินทางก็ไม่มีการท่องเที่ยว

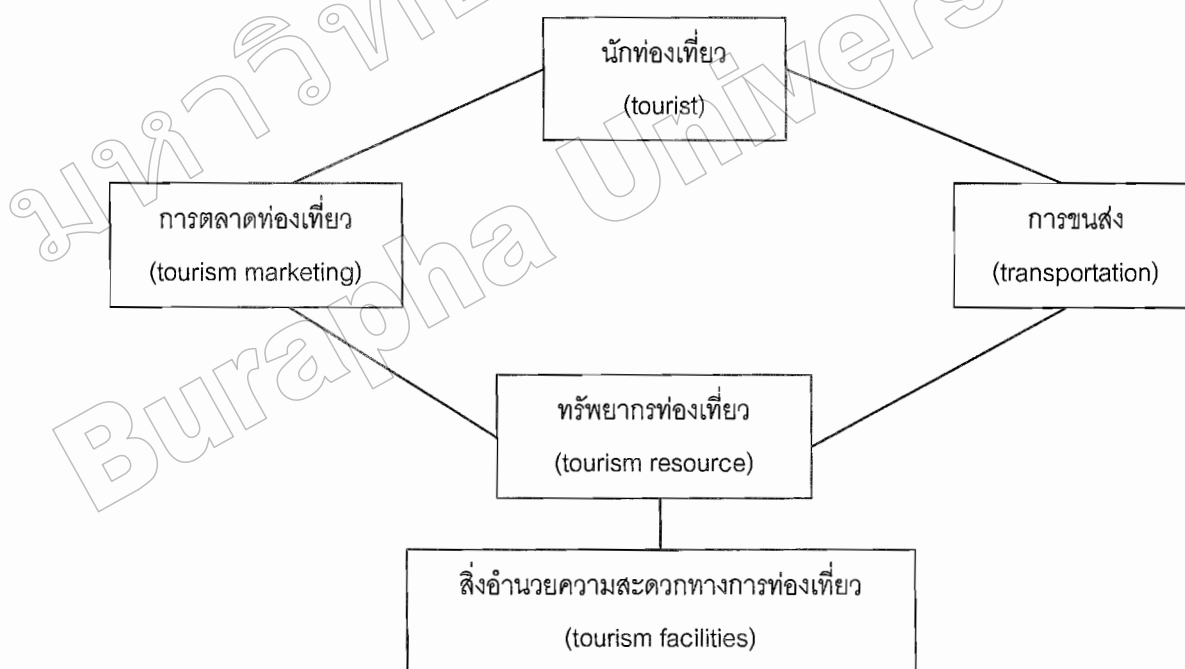


จากแนวคิดและความหมายทั้งหมดข้างต้นสามารถสรุปแนวคิดเกี่ยวกับการท่องเที่ยวได้ ว่าหมายถึง ผลรวมของปรากฏการณ์ต่าง ๆ และความสัมพันธ์ที่เกิดขึ้นจากปฏิสัมพันธ์ระหว่าง นักท่องเที่ยวกับธุรกิจและบริการต่าง ๆ รวมทั้งกับรัฐบาลประเทศเจ้าภาพและประชาชนในท้องถิ่น ซึ่งเป็นแหล่งท่องเที่ยวที่เกี่ยวข้องอยู่ในกิจกรรมหรือกระบวนการในการดึงดูด ด้วยการให้การต้อนรับที่อบอุ่นเปี่ยมไมตรีจิตแก่นักท่องเที่ยวหรือผู้มาเยือน

จากข้อมูลข้างต้นสามารถสรุปความหมายของการท่องเที่ยวได้ว่า หมายถึง กิจกรรม อย่างหนึ่งของมนุษย์ซึ่งกระทำเพื่อผ่อนคลายความตึงเครียดจากกิจการงานประจำ ซึ่งจะมี กิจกรรมเกี่ยวข้อง 3 ประการคือ ต้องมีการเดินทาง มีสถานที่ปลายทางที่ประสงค์จะไปเยี่ยมเยือน และต้องมีจุดมุ่งหมายของการเดินทาง

## 2. องค์ประกอบของการท่องเที่ยว

องค์ประกอบของการท่องเที่ยว ประกอบด้วย 5 องค์ประกอบ (การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย, 2543, หน้า 2) ที่มีความสัมพันธ์กันเป็นวงจรดังภาพ



ภาพที่ 2 องค์ประกอบของการท่องเที่ยว

## 2.1 นักท่องเที่ยว (tourist)

การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย (Tourism Authority of Thailand : TAT) ได้กำหนดนิยามของนักท่องเที่ยวไว้สอดคล้องกับองค์การการท่องเที่ยวแห่งโลก (World Tourism Organization : WTO) ดังนี้

“ผู้หนึ่งผู้ใดที่พำนักอาศัยในถิ่นพำนักของตน และถือสัญชาติของถิ่นพำนักนั้น เดินทางไปยังอีกสถานที่หนึ่งซึ่งไม่ใช่ถิ่นพำนักของตน ไม่น้อยกว่า 24 ชั่วโมง หรือ ค้างคืน เพื่อจุดประสงค์ หลักคือการพักผ่อนหย่อนใจ หรือกิจกรรมอื่น ๆ ที่ไม่ใช่กิจกรรมที่ก่อให้เกิดรายได้หรือผลกำไรจากแหล่งที่ไปเยือน”

สมบัติ กาญจนกิจ (2544, หน้า 85) ให้ความหมายของนักท่องเที่ยว ว่าหมายถึง ผู้คนที่เดินทางไปเยี่ยมเยือนยังต่างถิ่น ที่มีที่อยู่อาศัยตามปกติ ด้วยเหตุผลที่มีใช้การดำรงชีพในถิ่นที่เดินทางไปเยี่ยมเยือนปลายทาง รวมทั้งผู้ที่สามารถนำมาจัดเก็บเป็นข้อมูลสถิติได้ และเก็บรวบรวมเป็นสถิติไม่ได้ เช่น ผู้อพยพ ผู้เร่ร่อน ผู้โดยสารที่เดินทางผ่าน ผู้ทำงานตามชายแดน ผู้ปฏิบัติราชการที่ได้รับมอบหมายในประเทศนั้น ๆ เช่น กลุ่มคณะทูตของประเทศต่าง ๆ ผู้แทนกงสุล และผู้แทนทางการทหาร

สรุปได้ว่า นักท่องเที่ยว คือ ผู้หนึ่งผู้ใดที่พำนักอาศัยในถิ่นพำนักของตน และถือสัญชาติของถิ่นพำนักนั้น เดินทางไปยังอีกสถานที่หนึ่งซึ่งไม่ใช่ถิ่นพำนักของตน ไม่น้อยกว่า 24 ชั่วโมง หรือค้างคืน เพื่อจุดประสงค์หลักคือการพักผ่อนหย่อนใจ หรือกิจกรรมอื่น ๆ ที่ไม่ใช่กิจกรรมที่ก่อให้เกิดรายได้หรือผลกำไรจากแหล่งที่ไปเยือน

## 2.2 การตลาดท่องเที่ยว (tourism marketing)

สมบัติ กาญจนกิจ (2544, หน้า 88) กล่าวว่า ตลาดการท่องเที่ยวเป็นการแสดงออกของอุปสงค์ (tourism demand) ซึ่งมีความปรารถนาในการท่องเที่ยวจากที่หนึ่งไปยังอีกที่หนึ่ง เพื่อเข้าร่วมในกิจกรรมการพักผ่อนหย่อนใจ และเพื่อกิจกรรมอื่น ๆ ซึ่งในกระบวนการจัดการได้หมายรวมถึงการส่งเสริมและพัฒนาการขาย และการให้บริการแก่นักท่องเที่ยวด้วย

## 2.3 การขนส่ง (transportation)

การท่องเที่ยวทุกประเภทจำเป็นต้องมีการเคลื่อนที่ของผู้คนจากถิ่นที่อยู่ประจำไปยังสถานที่อื่นเป็นการชั่วคราว ด้วยเหตุนี้การขนส่งจึงเป็นปัจจัยที่สำคัญของการท่องเที่ยว เพราะการขนส่งเป็นบริการที่จะทำให้การเดินทางท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวเป็นไปตามที่นักท่องเที่ยวต้องการ ถ้าไม่มีการขนส่ง การท่องเที่ยวก็จะเกิดขึ้นไม่ได้ การขนส่งก็เป็นส่วนหนึ่งของการ

ท่องเที่ยว และมีความสำคัญต่อการท่องเที่ยวในลักษณะที่แตกต่างกัน (สมบัติ กาญจนกิจ, 2544, หน้า 125 - 126) ดังนี้

- 1) การขนส่งทำให้นักท่องเที่ยวสามารถเดินทางไปยังจุดหมายปลายทาง แล้วเดินทางกลับมายังจุดออกเดินทางได้
- 2) การขนส่งทำให้นักท่องเที่ยวสามารถเดินทางไปตามสถานที่ท่องเที่ยวต่าง ๆ ได้โดยสะดวก เมื่อไปถึงจุดหมายปลายทางแล้ว
- 3) การขนส่งที่ทำให้นักท่องเที่ยวได้อาศัยความสะดวกสบาย และพักผ่อนจากการใช้บริการ ข และเป็นบริการหลักของการท่องเที่ยว นั้น การขนส่งดังกล่าวนี้จะต้องมียานพาหนะที่ใช้ในการขนส่งที่มีขนาดใหญ่พอที่จะทำให้เกิดการบริการต่าง ๆ เสริมหรือครบวงจรได้

#### 2.4 สิ่งอำนวยความสะดวกทางการท่องเที่ยว (tourism facilities)

เป็นองค์ประกอบสำคัญของการท่องเที่ยว ที่ต้องมีสิ่งอำนวยความสะดวกไว้บริการนักท่องเที่ยวที่เข้ามายังทรัพยากรท่องเที่ยว นั้นให้ได้รับความสะดวกสบายและความประทับใจ ทำให้นักท่องเที่ยวอยากจะทำท่องเที่ยววนวันขึ้น ซึ่งสิ่งอำนวยความสะดวกทางการท่องเที่ยว หมายถึงสรรพสิ่งทีรองรับในการเดินทางท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยว เพื่อให้การเดินทางท่องเที่ยวเป็นไปด้วยความสะดวกสบายและปลอดภัย โดยปกติสิ่งอำนวยความสะดวกทางการท่องเที่ยวเหล่านี้รัฐบาลจะเป็นผู้จัดหาและพัฒนาเพื่อบริการแก่ประชาชนของตนเอง แล้วถือเป็นผลพลอยได้ในการให้บริการแก่นักท่องเที่ยว (บุญเลิศ จิตตั้งวัฒนา, 2548, หน้า 29)

#### 2.5 ทรัพยากรท่องเที่ยว (tourism resource)

วินิจ วีรยางกูร (2532, หน้า 56) ได้ให้ความหมายของทรัพยากรการท่องเที่ยว หมายถึง "สถานที่ท่องเที่ยว กิจกรรมและวัฒนธรรมประเพณีที่สะท้อนให้เห็นถึงอารยธรรมท้องถิ่นที่มีลักษณะเด่น สามารถดึงดูดความสนใจของนักท่องเที่ยวได้" ในกรณีของประเทศไทยเรานั้นอุดมไปด้วยทรัพยากรการท่องเที่ยว ซึ่งเราสามารถแบ่งตามลักษณะความต้องการของนักท่องเที่ยวได้เป็น 3 ประเภท ดังนี้

- 1) ประเภทธรรมชาติ เป็นแหล่งท่องเที่ยวที่มีความสวยงามเกิดขึ้นตามธรรมชาติ ได้แก่ ภูเขา น้ำตก ถ้ำ น้ำพุร้อน บ่อน้ำร้อน เขตสงวนพันธุ์สัตว์ สวนสัตว์ อุทยานแห่งชาติ วนอุทยาน สวนรุกชชาติ ทะเล หาดทราย หาดหิน และทะเลสาบ เป็นต้น
- 2) ประเภทโบราณวัตถุสถานและศาสนา เป็นแหล่งท่องเที่ยวที่มีความสำคัญทางประวัติศาสตร์ โบราณคดีหรือศาสนา ได้แก่ วัด โบราณสถาน อุทยานประวัติศาสตร์ ชุมชนโบราณ พิพิธภัณฑ์ ศาสนสถาน กำแพงเมือง คูเมือง อนุสาวรีย์ และอนุสรณ์สถาน เป็นต้น

3) ประเภทศิลปวัฒนธรรม ประเพณีและกิจกรรมเป็นทรัพยากรการท่องเที่ยวอีก รูปแบบหนึ่งในลักษณะของพิธี งานประเพณี ความเป็นอยู่ วิถีชีวิตเช่นหมู่บ้านชาวเขาสภาพชีวิต ในชนบท ศูนย์วัฒนธรรม สินค้าพื้นเมือง ไร่ สวน พืช ผัก ผลไม้ และเหมือง ตัวอย่าง เช่น ตลาดน้ำ ดำเนินสะดวก งานช้างจังหวัดสุรินทร์ สวนสามพราน

จากข้อมูลข้างต้นสามารถสรุปองค์ประกอบของการท่องเที่ยวได้ว่า ประกอบด้วย นักท่องเที่ยว การตลาดการท่องเที่ยว การขนส่ง สิ่งอำนวยความสะดวกทางการท่องเที่ยว และ ทรัพยากรการท่องเที่ยว

### 3. ความสำคัญของการท่องเที่ยว

การท่องเที่ยวมีบทบาทสำคัญต่อเศรษฐกิจและสังคมเป็นอย่างมาก รัฐบาลจึงได้ถือว่าการส่งเสริมการท่องเที่ยวเป็นนโยบายหลักที่สำคัญประการหนึ่ง จึงได้พยายามจัดวางมาตรการ และกระบวนการที่ถูกต้อง ในการวางแผนดำเนินงานเพื่อขยายอุตสาหกรรมท่องเที่ยวให้กว้างขวาง ทำรายได้เป็นเงินตราต่างประเทศเพิ่มมากยิ่งขึ้นในอนาคต อย่างไรก็ตามอุตสาหกรรมท่องเที่ยว เป็นกิจการที่ต้องอาศัยความร่วมมือร่วมใจกันของทุก ๆ ฝ่ายในชาติอย่างกว้างขวาง รัฐบาลและ ธุรกิจเอกชนจะต้องร่วมมือร่วมใจในการพัฒนาทรัพยากรท่องเที่ยวและสิ่งอำนวยความสะดวกให้มี มาตรฐาน และมีจำนวนเพียงพอกับปริมาณและความต้องการของนักท่องเที่ยว การสร้างสรรค์ แหล่งท่องเที่ยวใหม่ ๆ การอนุรักษ์ทรัพยากรท่องเที่ยว การสนับสนุนงานประเพณีท้องถิ่น การผลิต สินค้าของที่ระลึกให้มีมาตรฐานทั้งราคา และคุณภาพการพัฒนาบุคลากรและการส่งเสริมการขาย เป็นต้น

3.1 ความสำคัญของการท่องเที่ยวต่อเศรษฐกิจของประเทศ (สมบัติ กาญจนกิจ, 2544, หน้า 88- 89)

- 1) การท่องเที่ยวก่อให้เกิดรายได้เป็นเงินตราต่างประเทศเข้าประเทศเป็นจำนวนมาก เมื่อเปรียบเทียบกับรายได้จากสินค้าออกอื่น ๆ
- 2) รายได้จากการท่องเที่ยวจะมีผลทบทวีคูณในการสร้างรายได้หมุนเวียนในระบบเศรษฐกิจเพิ่มขึ้นซึ่งจะทำให้ผลผลิตส่วนรวมของประเทศมีค่าทวีกว่าสองเท่าตัว
- 3) การท่องเที่ยวก่อให้เกิดการหมุนเวียนและการกระจายรายได้ไปสู่ภูมิภาค เมื่อเกิดการเดินทางท่องเที่ยวเข้าไปถึงแหล่งท่องเที่ยวในชนบทการพัฒนาความเจริญก็จะไปถึง ภูมิภาคนั้น ๆ ก่อให้เกิดการสร้างสรรคสิ่งใหม่ ๆ ในท้องถิ่น

4) การท่องเที่ยวมีบทบาทในการกระตุ้นให้เกิดการผลิตและนำเอาทรัพยากรของประเทศ โดยเฉพาะของท้องถิ่นมาใช้ให้เกิดประโยชน์ในอัตราที่สูง ในรูปของการผลิตสินค้าพื้นเมืองและสินค้าของที่ระลึก ตลอดจนการบริการในท้องถิ่นนั้น ๆ

5) การท่องเที่ยวเป็นอุตสาหกรรมที่ไม่สิ้นเปลืองวัตถุดิบ ผลผลิตขายได้ตลอดเวลา สุดแล้วแต่ความเหมาะสมและความสามารถของผู้ขาย

6) การท่องเที่ยวช่วยกระตุ้นให้เกิดการผลิตเป็นวงจรมุมเวียนภายในประเทศ ทำให้เกิดการสร้างงาน สร้างอาชีพของประชาชนทั้งทางตรงและทางอ้อม เป็นการลดการว่างงานลง ประชากรมีรายได้เพิ่มขึ้น ซึ่งส่งผลให้รัฐบาลได้รับรายได้ในรูปของภาษีอากรประเภทต่าง ๆ

### 3.2 ความสำคัญของการท่องเที่ยวต่อสังคม (สมบัติ กาญจนกิจ, 2544, หน้า 89)

1) การท่องเที่ยวมีส่วนในการส่งเสริม ความสัมพันธ์ของมนุษยชาติ ก่อให้เกิดสันติภาพ ความเป็นมิตรไมตรีและความเข้าใจอันดี ระหว่างเจ้าของบ้านและผู้มาเยือน

2) การท่องเที่ยวมีบทบาทในการพัฒนาสร้างสรรค์ความเจริญทางสังคมให้เกิดแก่ท้องถิ่น ทำให้มีการก่อสร้างสิ่งใหม่ ๆ เพื่อรองรับการบริการแก่ผู้มาเยือนท้องถิ่น

3) การท่องเที่ยวก่อให้เกิดการอนุรักษ์ฟื้นฟูมรดกทางวัฒนธรรมและสิ่งแวดล้อม

4) การท่องเที่ยวช่วยขจัดปัญหาความแตกต่างระหว่างเมืองกับชนบท ช่วยขจัดปัญหาการหลังไหลและเคลื่อนย้ายเข้ามาหางานทำหรือเสียดายในเมืองของประชาชนในชนบท

5) การท่องเที่ยวช่วยให้ประชาชนในชนบทรู้จักใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์ รู้จักใช้ทรัพยากรในท้องถิ่นมาผลิตและประดิษฐ์สิ่งของเครื่องใช้ในรูปแบบของสินค้าพื้นเมืองและของที่ระลึกไว้สำหรับขายผู้มาเยือน เป็นการหารายได้มาจุนเจือครอบครัวเพิ่มขึ้น

### 3.3 ความสำคัญของการท่องเที่ยวต่อการเมือง (สมบัติ กาญจนกิจ, 2544, หน้า 89)

1) การเดินทางท่องเที่ยวก่อให้เกิดความรู้สึกถึงความมั่นคงปลอดภัย เพราะการที่นักท่องเที่ยวจะเลือกเดินทางไปเยือนที่ใด ที่นั้นจะต้องมีความปลอดภัยเพียงพอ

2) การท่องเที่ยวเป็นวิถีทางที่มนุษย์ต่างสังคมจะได้พบปะรู้จักทำความเข้าใจกัน การเดินทางไปมาหาสู่กันภายในประเทศทำให้ได้รู้จัก ค้นเคย รู้ปัญหา พึ่งพาอาศัยกัน เป็นการสร้างความรักสามัคคีสามานฉันท์ของคนในชาติ ในทำนองเดียวกัน การเดินทางท่องเที่ยวระหว่างประเทศจะเป็นการแลกเปลี่ยนวัฒนธรรม เสริมสร้างความเข้าใจอันดี

จากข้อมูลข้างต้นสามารถสรุปความสำคัญของการท่องเที่ยวได้ว่า เป็นกิจกรรมที่สร้างรายได้ให้กับประเทศ มีความสำคัญต่อสังคม การเมือง และเศรษฐกิจ

## แนวคิดเกี่ยวกับการจัดการท่องเที่ยว

การท่องเที่ยวเป็นกระบวนการที่เกี่ยวข้องสัมพันธ์กันระหว่างบุคคลหลายกลุ่ม ดังที่ สุรินทร์ คล้ายจินดา (2539, หน้า 1) ได้ให้ความหมายว่า การท่องเที่ยวคือพฤติกรรมที่เกี่ยวข้องกับปรากฏการณ์มากมายหลายมิติ เป็นปฏิสัมพันธ์ระหว่างประชาชนผู้เป็นเจ้าของบ้าน นักท่องเที่ยว ธุรกิจท่องเที่ยว และรัฐบาล โดยกิจกรรมที่สนับสนุน เป็นอุตสาหกรรมบริการหลายสาขาที่มาผสมผสานกันตามกระบวนการสร้างแรงจูงใจและการต้อนรับ ซึ่งในการดำเนินการดังกล่าวจำเป็นต้องมีวิธีการที่เหมาะสม และพรทิพย์ ศิริภานุมาศ (2536, หน้า 24) กล่าวว่า การบริหารมีความสำคัญทั้งต่อสังคมโดยรวม และต่อองค์กรแต่ละองค์กรเนื่องจากองค์กรจะคงอยู่หรือล้มเลิกไปนั้นขึ้นอยู่กับคุณภาพของการบริหาร เช่นเดียวกับการจัดการท่องเที่ยวของผู้นำท้องถิ่นจะดำเนินไปด้วยดีเพื่อบรรลุวัตถุประสงค์ได้หรือไม่ และมากน้อยเพียงใด ย่อมขึ้นอยู่กับคุณภาพการบริหารจัดการของผู้นำท้องถิ่นเป็นสำคัญ ดังนั้นในหัวข้อนี้จะได้นำเสนอหลักการจัดการท่องเที่ยว กรอบการบริหารจัดการท่องเที่ยว แนวทางและขั้นตอนในการบริหารจัดการท่องเที่ยว ดังนี้

### 1. หลักการจัดการท่องเที่ยว

มีผู้เขียนเกี่ยวกับหลักการจัดการท่องเที่ยวไว้หลายคน ที่สำคัญคือ

รำไพพรรณ แก้วสุริยะ (ม.ป.ป., หน้า 6 - 7) กล่าวว่า จากแนวคิดการพัฒนาสู่ความยั่งยืน (sustainable development) อันเป็นผลมาจากแผนปฏิบัติการ 21 หรือ Agenda 21 ได้กระตุ้นให้นักคิด นักพัฒนาในอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว แสวงหาแนวทางการจัดการทรัพยากรการท่องเที่ยวเพื่อตอบสนองความจำเป็นด้านเศรษฐกิจและสังคมของประเทศ มีการใช้ทรัพยากรและสิ่งแวดล้อมอันมีคุณค่าอย่างรอบคอบและชาญฉลาด ก่อให้เกิดประโยชน์สูงสุด และเกิดผลกระทบต่อสภาพแวดล้อมน้อยที่สุด โดยมีหลักการจัดการท่องเที่ยวที่สำคัญดังนี้

- 1) การอนุรักษ์และใช้ทรัพยากรอย่างพอดี
- 2) การลดการบริโภคที่มากเกินไปจนเกิดความจำเป็น
- 3) การรักษาและส่งเสริมความหลากหลายของธรรมชาติสังคมและวัฒนธรรม
- 4) การประสานการพัฒนาการท่องเที่ยว
- 5) การท่องเที่ยวที่รองรับกิจกรรมทางเศรษฐกิจของท้องถิ่น
- 6) การมีส่วนร่วมอย่างเต็มที่ของท้องถิ่นในสาขาการท่องเที่ยว
- 7) การปรึกษาหารือกันอย่างสม่ำเสมอ
- 8) การฝึกอบรมบุคลากร

9) การตลาดที่จัดเตรียมข้อมูลข่าวสารอย่างพร้อมมูล

10) การวิจัยและติดตามตรวจสอบอย่างมีประสิทธิภาพ

ปริยา แสงศิริ (2542, หน้า 31 - 32) ได้กล่าวว่าการท่องเที่ยวแบบเดิมเป็นการท่องเที่ยวที่เน้นความพึงพอใจและรายได้ทางเศรษฐกิจโดยจำกัดที่ขนาดและปริมาณผลตอบแทน ในขณะที่การท่องเที่ยวแบบใหม่เป็นการท่องเที่ยวที่เน้นการจำกัดที่รูปแบบของกิจกรรมและวัตถุประสงค์ที่เหมาะสมกับแต่ละพื้นที่โดยมีการวางแผน และมีกระบวนการจัดการอย่างมีประสิทธิภาพ เพื่อเอื้อประโยชน์กลับมาสู่ท้องถิ่นให้มากที่สุด อันจะนำไปสู่การพัฒนาการท่องเที่ยวที่ยั่งยืนให้เกิดขึ้น ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

1) มีรูปแบบกิจกรรมนันทนาการที่มีการเดินทางเข้าไปในแหล่งท่องเที่ยวที่มีทรัพยากรด้านธรรมชาติ ชีวภาพนิเวศ และทรัพยากรทางด้านวัฒนธรรม วิถีชีวิต ประเพณี สังคม ที่เป็นผลผลิตของมนุษย์ที่เป็นวัตถุและมีใช้วัตถุ อาทิ โบราณสถาน แหล่งโบราณคดี เป็นต้น

2) มีการวางแผนและปฏิบัติการที่ก่อให้เกิดการเรียนรู้ ความเข้าใจ มีความรับผิดชอบสร้างจิตสำนึกในการอนุรักษ์ฟื้นฟู รักษาทรัพยากรที่ถูกต้องเหมาะสม เป็นไปอย่างสมดุลมีคุณค่าที่สุดต่อสิ่งแวดล้อม เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์สำคัญของการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ นั่นคือการกระตุ้นให้บุคคลเกิดจิตสำนึกต่อการรักษาระบบนิเวศให้สมดุลที่สุด ในการพัฒนาและการอนุรักษ์ เพื่อเป็นแนวทางต่อการพัฒนาการท่องเที่ยวแบบยั่งยืน

3) ก่อให้เกิดผลประโยชน์กลับมาสู่ชุมชนนั้น ๆ เป็นกระบวนการที่ทำให้คนในท้องถิ่นได้มีส่วนร่วมอย่างแท้จริงในทุก ๆ ฝ่าย ทั้งทางฝ่ายเจ้าหน้าที่รัฐ ผู้ประกอบการ ประชาชนในท้องถิ่น รวมไปถึงนักท่องเที่ยวที่เข้ามายังท้องถิ่นด้วย เพื่อก่อให้เกิดการเรียนรู้และพัฒนาความสามารถในการพึ่งตนเองของคนและชุมชน ที่เอื้อต่อประโยชน์ความต้องการที่เหมาะสมที่สุดต่อสภาพของพื้นที่นั้น ๆ

4) ก่อให้เกิดผลประโยชน์ทางด้านเศรษฐกิจ (ขึ้นอยู่กับตลาดและความพอใจของนักท่องเที่ยว) ทางด้านสังคม คุณภาพชีวิต (เน้นการพัฒนาคนร่วมกับชุมชน) และการคงไว้ซึ่งระบบนิเวศที่เหมาะสมอันเป็นทรัพยากรที่สำคัญที่สุดต่อการพัฒนาที่ยั่งยืน

พะยอม ธรรมบุตร (2545, หน้า 78 - 79) ได้กล่าวถึง การท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ (ecotourism) ซึ่งให้ความสำคัญกับการจัดการท่องเที่ยวในแนวใหม่ โดยให้ผู้ที่เกี่ยวข้องกับอุตสาหกรรมท่องเที่ยวทุกคนในทุกพื้นที่ยึดหลัก 7 ประการ อันประกอบด้วย

1) การอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและวัฒนธรรมเพื่อใช้เป็นทรัพยากรท่องเที่ยวในระยะยาว เพื่อให้เกิดการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน (nature based)

2) ทุกประเทศ และทุกท้องถิ่นจำเป็นต้องพยายามจัดการท่องเที่ยวของตนโดยไม่ให้เกิดผลกระทบต่อสภาพสิ่งแวดล้อม หรือให้กระทบน้อยที่สุด (sustainably managed)

3) การท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ เป็นการท่องเที่ยวที่อนุรักษ์ศิลปวัฒนธรรมขนบธรรมเนียมประเพณี ค่านิยม ตลอดจนวิถีชีวิต เอกลักษณ์ท้องถิ่นและประเทศ ซึ่งเป็นจุดดึงดูดนักท่องเที่ยว ที่ต้องการศึกษาความแตกต่างทางด้านสังคมและวัฒนธรรมที่หลากหลายเท่านั้น (inclusive of social and cultural aspects)

4) ให้การศึกษาด้านสิ่งแวดล้อมแก่นักท่องเที่ยวและประชากรท้องถิ่น ตลอดจนผู้ที่เกี่ยวข้องทุกฝ่ายให้ตระหนักถึงความจำเป็นและความสำคัญในการรักษาสิ่งแวดล้อม (environmentally educative)

5) เน้นการมีส่วนร่วมของประชาชนในพื้นที่ให้มีส่วนร่วม ในการกำหนดนโยบายและการวางแผน การลงมือปฏิบัติการและการประเมินผล การพัฒนาการท่องเที่ยวของชุมชนและรับผลกำไรที่เกิดจากการท่องเที่ยว จึงเปรียบเสมือนว่า การท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์นั้นจะเป็นกุญแจสำคัญไขไปสู่การกระจายรายได้นั่นเอง (benefit and involvement of local people)

6) รูปแบบของการท่องเที่ยวจะต้องมีคุณสมบัติครบตามข้อ 1 - 5 ที่กล่าวมา ซึ่งผลิตภัณฑ์ท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์จะต้องมีลักษณะโดดเด่น เป็นของแท้ และจัดการได้ (product authentic)

7) ความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวเป็นสิ่งสำคัญ เพื่อที่นักท่องเที่ยวจะกลับมาเยือนอีกครั้ง ดังนั้นกิจกรรมที่บริษัททัวร์เสนอแก่นักท่องเที่ยวจะต้องเป็นกิจกรรมที่ตรงหรือเกินความคาดหวัง แต่ต้องอยู่ในกรอบของการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม (tourist satisfaction)

จากที่กล่าวมาข้างต้นอาจสรุปได้ว่าในปัจจุบันการท่องเที่ยวได้จำกัดรูปแบบของกิจกรรม และวัตถุประสงค์ให้เหมาะสมกับแต่ละพื้นที่หรือแหล่งท่องเที่ยว โดยมีการวางแผน และมีกระบวนการจัดการที่มุ่งเน้นให้คนในท้องถิ่นเข้ามามีส่วนร่วมในทุก ๆ ฝ่าย คือเจ้าหน้าที่รัฐ ผู้ประกอบการ ประชาชนในท้องถิ่น และนักท่องเที่ยว เพื่อให้ผลประโยชน์กลับมาสู่ท้องถิ่นให้มากที่สุด และส่งผลกระทบต่อสภาพแวดล้อมและวัฒนธรรมของท้องถิ่นน้อยที่สุด โดยมีเป้าหมายสุดท้ายเพื่อให้ประชาชนมีคุณภาพชีวิตที่ดี ชุมชนมีความพร้อมและสามารถพึ่งตนเองได้ในที่สุด

## 2. แนวทางและขั้นตอนในการบริหารจัดการการท่องเที่ยว

ได้มีผู้กล่าวถึงหลักการไว้ดังนี้

2.1 การสำรวจข้อมูลและทรัพยากรการท่องเที่ยว เพื่อเป็นฐานข้อมูลประกอบการตัดสินใจในการกำหนดทิศทางในการดำเนินงานเกี่ยวกับการท่องเที่ยว โดยสำรวจข้อมูลของแหล่ง



ท่องเที่ยว ข้อมูลเกี่ยวกับประวัติความเป็นมา วัฒนธรรมประเพณี และการวิเคราะห์ปัญหา อุปสรรคในการพัฒนาการท่องเที่ยว

2.2 กำหนดวิสัยทัศน์ เป้าหมายการพัฒนา ภารกิจหลัก ซึ่งทำได้จากการวิเคราะห์ ศักยภาพของแหล่งท่องเที่ยว โอกาสและข้อจำกัดของพื้นที่ จุดอ่อน จุดแข็งขององค์กร

2.3 การวางแผนการพัฒนาและการใช้ทรัพยากรร่วมกันเนื่องจากแหล่งท่องเที่ยว ส่วนใหญ่เป็นพื้นที่ที่ได้รับการดูแลร่วมกันระหว่างองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและหน่วยงานของรัฐ เช่นกรมศิลปากร กรมป่าไม้ ตลอดจนหน่วยงานต่าง ๆ เช่น กรมโยธาธิการ กรมการผังเมือง สำนักงานเร่งรัดพัฒนาชนบท ดังนั้นในการวางแผนพัฒนาการท่องเที่ยว จึงต้องมีแนวทางการ บริหารจัดการร่วมกันที่ชัดเจน

2.4 การบริหารการท่องเที่ยวในพื้นที่ ในขั้นตอนนี้แบ่งออกเป็น 2 ส่วน คือ

2.4.1 การดำเนินการตามแผนพัฒนาการท่องเที่ยว เป็นการดำเนินงานตาม แผนงานหรือโครงการที่กำหนดไว้

2.4.2 การบริหารจัดการ เป็นการกำหนดภารกิจในการบริหารแหล่งท่องเที่ยว ตลอดจนกำหนดรูปแบบการบริหารการท่องเที่ยว ด้วยวิธีการจัดแบ่งภารกิจความรับผิดชอบ การจัดเก็บผลประโยชน์และการจัดสรรประโยชน์

2.5 การติดตามประเมินผล เพื่อตรวจสอบผลการดำเนินงาน ปัญหา อุปสรรค เพื่อ ส่งเสริมการท่องเที่ยวให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

จากแนวทางและขั้นตอนในการบริหารจัดการที่กล่าวมา สรุปได้ว่าในการบริหาร จัดการการท่องเที่ยวนั้นมีแนวทางการบริหารจัดการตามแผนงานที่วางไว้ รวมทั้งการกำหนด รูปแบบการบริหารจัดการการท่องเที่ยวด้วยการแบ่งหน้าที่ความรับผิดชอบ การจัดเก็บและจัดสรร ผลประโยชน์ รวมทั้งการติดตามประเมินผล อีกทั้งการสร้างเครือข่ายเพื่อสร้างความเป็นพันธมิตร ระหว่างภาครัฐและภาคอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว พัฒนามาตรฐานในอุตสาหกรรม พัฒนา โครงการฝึกอบรมบุคลากรให้มีความรู้ความเข้าใจในการบริหารจัดการการท่องเที่ยวเพื่อการ จัดการท่องเที่ยวเกิดประสิทธิภาพ

## นโยบายส่งเสริมการท่องเที่ยวของประเทศไทย ปี 2546 - 2549

สืบเนื่องจากการจัดตั้งกระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬาตามการปฏิรูประบบราชการ ซึ่ง อาศัยกฎหมาย พ.ร.บ. ระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน (ฉบับที่ 5) พ.ศ. 2545 และ พ.ร.บ. ปรับปรุง กระทรวง ทบวง กรม พ.ศ. 2545 เกี่ยวกับการโอนกิจการบริหารและอำนาจหน้าที่ รวมทั้งการแก้ไข

บทบัญญัติให้สอดคล้องกับการโอนอำนาจหน้าที่ของส่วนราชการ ทำให้การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย (ททท.) ต้องโอนภาระงานด้านพัฒนาแหล่งท่องเที่ยว ด้านพัฒนาบริการท่องเที่ยว และด้านทะเบียนธุรกิจนำเที่ยวไปให้กับกระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา ทั้งนี้ สำนักทะเบียนธุรกิจนำเที่ยวและมัคคุเทศก์ จะยังคงทำหน้าที่ตาม พ.ร.บ. ธุรกิจนำเที่ยวและมัคคุเทศก์ พ.ศ. 2535 จนกว่ากระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬาจะรับโอนภารกิจไปดำเนินการหลังเดือนตุลาคม 2547 ไปแล้วนับแต่ปี 2546 ททท. จึงได้ปรับแผนวิสาหกิจเพื่อให้สอดคล้องกับการก่อตั้งกระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา โดยปรับบทบาทมาเป็นองค์กรที่มุ่งเน้นหน้าที่ด้านการบริหารจัดการการตลาดการท่องเที่ยวของประเทศไทยเป็นหลัก

นโยบายส่งเสริมการท่องเที่ยวของประเทศไทย ปี 2546 - 2549 (การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย) ดังนี้

1. ส่งเสริมให้การท่องเที่ยวเป็นเครื่องมือสำคัญในการแก้ไขปัญหาเศรษฐกิจ สร้างงานให้กับประชาชนและเพิ่มรายได้ให้กับประเทศ รวมทั้งส่งเสริมให้การท่องเที่ยวมีบทบาทสำคัญในการช่วยพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชนทั่วทุกภูมิภาคตามนโยบายรัฐบาล
2. ส่งเสริมและพัฒนากิจการดำเนินงานด้านการตลาดเชิงรุก การเพิ่มตลาดใหม่และตลาดเฉพาะกลุ่ม เพื่อเร่งดึงดูดให้นักท่องเที่ยวต่างประเทศที่มีคุณภาพเดินทางเข้ามาท่องเที่ยวในประเทศไทย และกระตุ้นให้นักท่องเที่ยวชาวไทยท่องเที่ยวภายในประเทศเพิ่มมากขึ้น รวมทั้งกำหนดจุดขายของประเทศไทย (Positioning Thailand) ให้มีความชัดเจน
3. ส่งเสริมให้เกิดความร่วมมือกับทุกฝ่ายทั้งระดับในประเทศและต่างประเทศ ในการส่งเสริมและพัฒนาตลาดท่องเที่ยว ทั้งนี้เพื่อร่วมกันจัดอุปสรรคทางการท่องเที่ยว และเป็นหนทางก้าวสู่การเป็นศูนย์กลางการท่องเที่ยวในภูมิภาคเอเชีย
4. มุ่งพัฒนาองค์กร ระบบบริหารจัดการ และเสริมสร้างบุคลากรให้มีทักษะและขีดความสามารถทางการตลาดท่องเที่ยว เพื่อให้เป็นองค์กรแห่งการขับเคลื่อน (driving force) ที่มีประสิทธิภาพในการดำเนินงานและมีศักยภาพทางการแข่งขันระดับนานาชาติ ภายใต้หลักธรรมาภิบาล รวมทั้ง พัฒนาความเข้มแข็งขององค์กรในบทบาทเชิงวิชาการและองค์ความรู้ที่เกี่ยวข้องกับเรื่องการตลาด
5. เร่งรัดพัฒนาระบบเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการท่องเที่ยว (e-tourism) เพื่อรองรับการทำธุรกรรมบนระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ต และการดำเนินการพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ รวมทั้งการดำเนินงานด้านการตลาดด้วยระบบสารสนเทศ โดยมีกลไกในการควบคุมและป้องกันเพื่อเป็นหลักประกันในการป้องกันปัญหาที่อาจเกิดขึ้น

สรุปได้ว่า นโยบายที่กล่าวมาเป็นนโยบายส่งเสริมการท่องเที่ยวของประเทศไทย ปี 2546 - 2549 ของการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย เพื่อให้ในการบริหารจัดการการตลาดการท่องเที่ยวของประเทศไทย

### วิสัยทัศน์ของอำเภอเกาะสีชัง

#### 1. วิสัยทัศน์การพัฒนาด้านเศรษฐกิจและโครงสร้างพื้นฐาน

พัฒนาการท่องเที่ยวที่ได้มาตรฐานภายใต้การจัดการสิ่งแวดล้อมที่มีประสิทธิภาพและส่งเสริมให้เป็นเมืองท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน โดยมีโครงสร้างพื้นฐานที่เอื้ออำนวยต่อการพัฒนา

#### 2. วิสัยทัศน์การพัฒนาด้านการศึกษา ศาสนา ศิลปะและวัฒนธรรม

พัฒนาคนให้มีคุณภาพเป็นคนดีมีคุณธรรม จริยธรรม มีการเรียนรู้ตลอดชีวิตอย่างเท่าเทียมกันและเป็นศูนย์กลางการศึกษา การเรียนรู้สามารถสืบทอด วัฒนธรรมและสังคม

#### 3. วิสัยทัศน์การพัฒนาด้านสุขภาพอนามัย สวัสดิการและความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน

ประชาชนมีคุณภาพชีวิตที่ดี สามารถดูแลสุขภาพตนเองในขั้นพื้นฐาน และได้รับบริการด้านสวัสดิการสังคม สาธารณสุขอย่างทั่วถึงและเท่าเทียมกัน และคนในสังคมมีความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินและปลอดภัยเสพติด

#### 4. วิสัยทัศน์การพัฒนาด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

ทรัพยากรธรรมชาติอุดมสมบูรณ์ แหล่งท่องเที่ยวมีคุณภาพได้รับการพัฒนาอย่างยั่งยืน ประชาชนดำรงอยู่ในสภาวะแวดล้อมที่ดี ท้องถิ่นและชุมชนมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการทรัพยากรสิ่งแวดล้อมอย่างมีประสิทธิภาพ

#### 5. วิสัยทัศน์การพัฒนาด้านการเมืองการปกครอง

สังคมมีระบบการเมืองการปกครองและบริหารจัดการที่โปร่งใส ยุติธรรม และตรวจสอบได้และประชาชนมีส่วนร่วมทางการเมืองอย่างต่อเนื่องทุกขั้นตอน

สรุปได้ว่าวิสัยทัศน์ 5 ข้อที่กล่าวมาเป็นวิสัยทัศน์ที่หน่วยงานราชการใช้ในการพัฒนาเกาะสีชัง

### งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

บุญเชิด หนูอิม (2542, บทคัดย่อ) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง "การศึกษาศักยภาพของพื้นที่เพื่อรองรับการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ กรณีศึกษาเกาะสีชัง จังหวัดชลบุรี" โดยกำหนดวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาศักยภาพของพื้นที่ประกอบด้วยด้านแหล่งท่องเที่ยว ด้านการจัดการ ด้านกิจกรรมและกระบวนการ

และด้านการมีส่วนร่วมของประชาชน และเสนอแนะแนวทางการจัดการพื้นที่ที่เหมาะสมแก่การ  
ท่องเที่ยวเชิงนิเวศ จากการศึกษาพบว่า เกาะสี่ซังมีศักยภาพที่จะรองรับการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ  
ด้านแหล่งท่องเที่ยว ระดับ D ด้านการจัดการ ระดับ C และด้านการมีส่วนร่วมของประชาชน ระดับ C  
ดังนั้นแนวทางการจัดการพื้นที่ที่เหมาะสมแก่การท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ควรจะต้องกำหนดแนวทางการ  
พัฒนาไว้ 3 แนวทาง คือ แนวทางที่ 1 การจัดการด้านแหล่งท่องเที่ยว แนวทางที่ 2 การส่งเสริม  
กิจกรรมที่เกี่ยวข้องการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ และแนวทางที่ 3 การพัฒนาบุคลากรด้านการท่องเที่ยว

พิสันต์ ธนะสารสมบุรณ์ (2542, บทคัดย่อ) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง การมีส่วนร่วมของ  
ประชาชนท้องถิ่นในการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมศิลปกรรม ศึกษากรณีเกาะสี่ซัง จังหวัดชลบุรี  
ในการศึกษาวิถีอุปประสงค์เพื่อ ศึกษาระดับการมีส่วนร่วมและปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการมีส่วนร่วม  
ของประชาชนท้องถิ่นในการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมศิลปกรรม ตลอดจนปัญหาและอุปสรรคในการ  
ดำเนินการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมศิลปกรรมเกาะสี่ซัง จังหวัดชลบุรี ผลการศึกษาเชิงปริมาณพบว่า  
ประชาชนท้องถิ่นส่วนใหญ่มีส่วนร่วมในการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมศิลปกรรมระดับต่ำ อายุ ภูมิฐานะ  
เดิม การให้คุณค่าสิ่งแวดล้อมศิลปกรรม และความรู้ในการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมศิลปกรรมเป็นปัจจัย  
ที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนท้องถิ่นในการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมศิลปกรรมอย่างมีนัยสำคัญ  
ทางสถิติ และพบว่าประชาชนท้องถิ่นที่มีอายุ 52 ปีขึ้นไป มีภูมิฐานะเดิมบนเกาะสี่ซัง มีการให้  
คุณค่าสิ่งแวดล้อมศิลปกรรมและมีความรู้ในการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมศิลปกรรมระดับสูง จะมีส่วนร่วม  
ในการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมศิลปกรรมมากกว่าประชาชนท้องถิ่นกลุ่มอื่น ๆ ผลการศึกษาเชิงคุณภาพ  
พบว่า ประชาชนท้องถิ่นเข้ามามีส่วนร่วมในการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมศิลปกรรมโดยเริ่มจากบุคคลที่มี  
จิตสำนึกร่วมกัน และพัฒนาเป็นกลุ่มเพื่อจัดทำกิจกรรม/ โครงการต่าง ๆ ในการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม  
ศิลปกรรม และผลการศึกษาในภาพรวมพบว่าปัญหาและอุปสรรคในการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมศิลปกรรม  
เกาะสี่ซังคือ นโยบายของรัฐในการกำหนดแนวทางการอนุรักษ์เกาะสี่ซังให้เป็นมรดกทางวัฒนธรรม  
ของชาติยังไม่ชัดเจน การขาดการสนับสนุนส่งเสริมจากภาครัฐให้ประชาชนท้องถิ่นมีส่วนร่วมในการ  
อนุรักษ์สิ่งแวดล้อมศิลปกรรมอย่างจริงจัง และมีปัญหาความขัดแย้งระหว่างกลุ่มประชาชนท้องถิ่น

ระวี อินจินดา (2542) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง การมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม  
ของชุมชนบ้านโป่ง ตำบลป่าไผ่ อำเภอสันทราย จังหวัดเชียงใหม่ ผลการศึกษารูป  
ได้ดังนี้

1. การมีส่วนร่วมของชุมชนบ้านโป่ง ในการอนุรักษ์ทรัพยากรและสิ่งแวดล้อม ในด้าน  
การตัดสินใจ และการดำเนินงาน พบว่าชาวบ้านโป่งมีระดับการมีส่วนร่วมน้อย สำหรับการได้รับ  
ประโยชน์อยู่ในระดับปานกลาง และการประเมินมีระดับการมีส่วนร่วมน้อย

2. ชาวบ้านโป่ง ได้รับประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม อยู่ในระดับปานกลาง และการได้รับประโยชน์จากโครงการพัฒนาบ้านโป่ง อันเนื่องมาจากพระราชดำริ ในระดับปานกลาง

3. อาชีพ และระยะเวลาการเป็นสมาชิกกลุ่มที่แตกต่างกัน มีระดับการมีส่วนร่วมของชุมชนบ้านโป่ง ในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมต่างกัน

4. ระยะเวลาที่อาศัยในพื้นที่แตกต่างกัน มีระดับการมีส่วนร่วมของชุมชนบ้านโป่งในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมไม่ต่างกัน

5. การได้รับประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม กับระดับการมีส่วนร่วมของชุมชนบ้านโป่ง ในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม มีค่าสหสัมพันธ์ .6535 และนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้

6. การได้รับประโยชน์จากโครงการพัฒนาบ้านโป่ง อันเนื่องมาจากพระราชดำริ กับระดับการมีส่วนร่วมของชุมชนบ้านโป่ง ในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม มีค่าสหสัมพันธ์ .5957 และมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้

วันชัย เรืองอุดม (2543, บทคัดย่อ) ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง ปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมของชุมชนท้องถิ่นในการพัฒนาบริการทางการท่องเที่ยว กรณีศึกษาชุมชนตำบลท่าทราย อำเภอเมือง จังหวัดนนทบุรี มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมของชุมชนในการพัฒนาบริการทางการท่องเที่ยวในพื้นที่หมู่ที่ 3 และหมู่ 4 ตำบลท่าทราย อำเภอเมือง จังหวัดนนทบุรี และเพื่อศึกษาเสนอแนะแนวทางส่งเสริมการมีส่วนร่วมของชุมชนท้องถิ่นในการพัฒนาบริการทางการท่องเที่ยวในพื้นที่นี้ ประกอบกับพื้นที่นี้มีศักยภาพการท่องเที่ยวเชิงนิเวศและระบุอยู่ในแผนการพัฒนากการท่องเที่ยวของแหล่งท่องเที่ยวของประเทศไทย

ผลการวิจัยพบว่า พื้นที่หมู่ที่ 3 และหมู่ 4 ตำบลท่าทราย อำเภอเมือง จังหวัดนนทบุรี มีศักยภาพสูงในการพัฒนาบริการและส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงนิเวศในอนาคต และผู้นำชุมชนและชุมชนก็มีความพึงพอใจในการจะมีส่วนร่วมในการท่องเที่ยวเชิงนิเวศของชุมชนในระดับหนึ่ง อย่างไรก็ตามปัญหาการพัฒนาบริการท่องเที่ยวในพื้นที่ พบว่า จังหวัดนนทบุรีและส่วนท้องถิ่นไม่ให้ความสำคัญต่อการพัฒนาการท่องเที่ยว ซึ่งจะมีผลต่อการขอการสนับสนุนในการพัฒนาการท่องเที่ยวของชุมชน ประชาชนบางส่วนไม่เห็นด้วยที่จะพัฒนาให้เป็นแหล่งท่องเที่ยว ชุมชนขาดประสบการณ์การมีส่วนร่วม ปัญหาความปลอดภัย ยาเสพติดที่แพร่ระบาดและร้านอาหารเครื่องดื่มที่ไม่ได้มาตรฐานความสะอาด จากปัญหาดังกล่าว ประชาคมชุมชน ในฐานะที่เป็นแกนนำโดยตรง ควรติดต่อประสานงานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ทั้งจังหวัดนนทบุรี และเทศบาล

นครนนทบุรี ในการวางแผน การจักระบบการจัดการท่องเที่ยว การสนับสนุนงบประมาณและบุคคลที่เชี่ยวชาญและมีประสบการณ์ ให้มีการประชาสัมพันธ์อย่างทั่วถึงมีการจัดเจ้าหน้าที่เข้ามาควบคุมตรวจสอบราคาและคุณภาพของอาหารและสินค้าที่จะพัฒนาให้ได้มาตรฐาน

นวรรตน์ ไตรรักษ์ (2548) ได้ทำการศึกษาเรื่อง การมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ของประชาชน ตำบลดอนหัวฬ่อ อำเภอเมือง จังหวัดชลบุรี ผลการศึกษาพบว่าประชาชนตำบลดอนหัวฬ่อ มีส่วนร่วมในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมอยู่ในระดับน้อย เมื่อพิจารณาการมีส่วนร่วมเป็นรายด้านพบว่าด้านที่มีการมีส่วนร่วมมากที่สุดคือ ด้านขั้นตอนการร่วมรับผลประโยชน์ รองลงมาด้านขั้นตอนการร่วมดำเนินการ และด้านขั้นตอนการติดตาม และประเมินผลโดยในด้านขั้นตอน การร่วมรับผลประโยชน์ ประชาชนมีส่วนร่วมในการรักษาความสะอาด และความปลอดภัยจากมลพิษต่าง ๆ ในการชุมชนเช่น ถนนสะอาดไม่มีฝุ่นละออง ในด้านขั้นตอนการร่วมดำเนินการประชาชนสอนให้ลูกหลานให้รู้ถึงประโยชน์ของการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมในเขตชุมชน และในด้านขั้นตอนการติดตามประเมินผล ประชาชนมีส่วนร่วมกับองค์การบริหารส่วนตำบล ในการพัฒนาท้องถิ่นจากการได้รับสื่อต่าง ๆ เช่น หนังสือพิมพ์ท้องถิ่น วิทยุ โทรทัศน์ วารสารต่าง ๆ หอกระจายข่าว หรือการประชุม/ อบรม

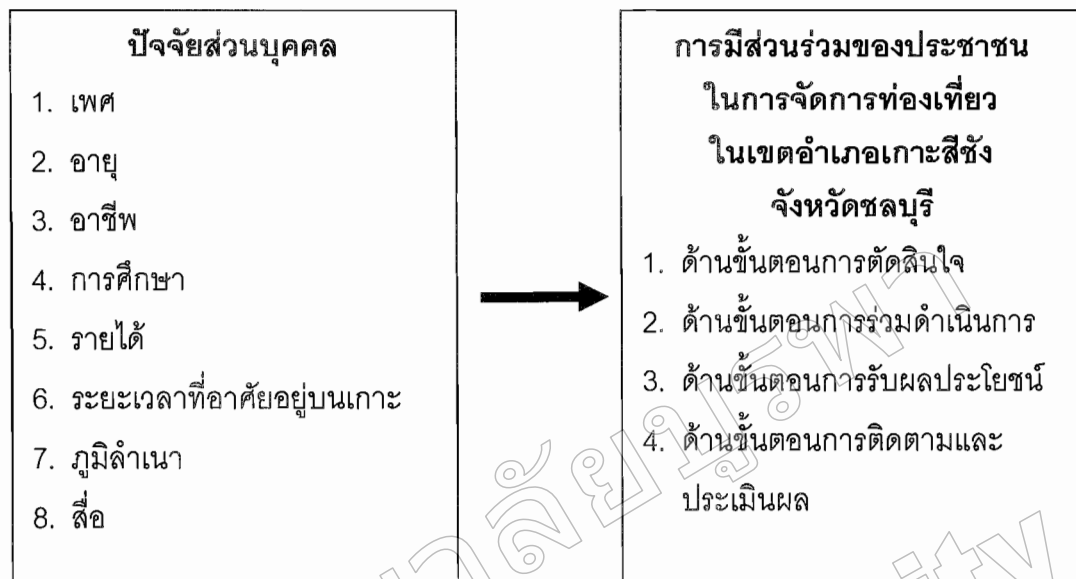
ผลการศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมของประชาชนตำบลดอนหัวฬ่อพบว่า เพศ อาชีพ การศึกษา รายได้ การรับรู้ และการรับรู้ข่าวสารเกี่ยวกับการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมเป็นปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ส่วนปัจจัยด้าน อายุ ระยะเวลาที่อาศัยอยู่ในตำบลดอนหัวฬ่อ และภูมิลำเนาเดิมพบว่า ไม่เป็นปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมของประชาชนชาวตำบลดอนหัวฬ่อ ที่ระดับนัยสำคัญ .05

### กรอบแนวคิดในการศึกษา

จากการศึกษาแนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ผู้ศึกษาได้นำแนวคิดของโคเฮน และ อัฟฮอฟ (Cohen & Uphoff, 1980 อ้างถึงใน พิสันต์ ธนะสารสมบุรณ์, 2542) มาใช้ในการศึกษาเรื่องการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการการท่องเที่ยว อำเภอเกาะสีชัง จังหวัดชลบุรี ได้ดังนี้

## ตัวแปรอิสระ

## ตัวแปรตาม



ภาพที่ 3 กรอบแนวคิดในการศึกษา

## บทที่ 3

### วิธีดำเนินการศึกษา

ในการศึกษาเรื่อง “การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการท่องเที่ยว ในเขตอำเภอเกาะสีชัง จังหวัดชลบุรี” ซึ่งเป็นการวิจัยเชิงสำรวจ (survey research) ดำเนินการวิจัยโดยใช้แบบสอบถาม (questionnaires) เป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล ซึ่งผู้วิจัยจะมีขั้นตอนดังนี้

1. วิธีการศึกษา
2. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
3. เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล
4. การทดสอบเครื่องมือ
5. การเก็บรวบรวมข้อมูล
6. การวิเคราะห์ข้อมูล
7. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

#### วิธีการศึกษา

1. ศึกษา ค้นคว้า และรวบรวมเอกสารที่เกี่ยวข้องกับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการท่องเที่ยว อำเภอเกาะสีชัง จังหวัดชลบุรี
2. สร้างแบบสอบถาม (questionnaire) เป็นเครื่องมือในการศึกษาวิจัย แบบสอบถาม 1 ชุด แบ่งออกเป็น 2 ตอน คือ  
ตอนที่ 1 บัญชีส่วนบุคคล  
ตอนที่ 2 การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการท่องเที่ยว อำเภอเกาะสีชัง จังหวัดชลบุรี

#### ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ประชากรที่อยู่ในเขตอำเภอเกาะสีชัง จังหวัดชลบุรี จำนวน 4,838 คน (ข้อมูลจากสำนักทะเบียนเทศบาลตำบลเกาะสีชัง วันที่ 1 ธันวาคม 2549)



โดยใช้ขนาดกลุ่มตัวอย่างตามวิธีการของ ยามาเน่ (Yamane) ที่ระดับความเชื่อมั่น 95% และกำหนดความคลาดเคลื่อนที่ยอมรับได้ .05 มีสูตรดังนี้

$$N = \frac{N}{1 + Ne^2}$$

โดย  $n$  = จำนวนกลุ่มตัวอย่าง

$N$  = จำนวนรวมทั้งหมดของประชากรที่ใช้ในการศึกษา

$e$  = ความผิดพลาดที่ยอมรับได้ (การศึกษาครั้งนี้กำหนดให้เท่ากับ .05)

$$\begin{aligned} \text{แทนค่า } n &= \frac{4,838}{1 + 4,838 \times (.05)^2} \\ &= 369 \text{ คน} \end{aligned}$$

เมื่อคำนวณจากสูตรแล้วจะได้กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 4,838 คน หลังจากนั้นนำจำนวนประชากรในแต่ละหมู่บ้านมาคิดเป็นเปอร์เซ็นต์และนำไปเปรียบเทียบกับจำนวนกลุ่มตัวอย่างจำนวน 369 คน ทั้งนี้ ในการวิจัยผู้วิจัยขอเก็บชุดแบบสอบถาม จำนวน 400 ชุด

#### การสุ่มตัวอย่าง

การสุ่มตัวอย่างจะใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างตามสะดวก (convenience sampling) โดยสุ่มเลือกกลุ่มตัวอย่างจากประชาชนในอำเภอเกาะสีชัง จังหวัดชลบุรี จำนวน 4,838 คน เพราะสะดวกและง่ายต่อการรวบรวมข้อมูล

#### เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล

ในการศึกษาครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ใช้เครื่องมือสำหรับการศึกษาค้นคว้าเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ ได้แก่ เครื่องมือแบบสอบถาม โดยการสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลมีวิธีการดังนี้

1. ศึกษาข้อมูลจาก แนวคิด ทฤษฎี เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องเพื่อนำข้อมูลในส่วนดังกล่าวนี้มาสร้างเป็นแบบสอบถามแบ่งออกเป็น 3 ส่วน ดังนี้

1.1 แบบสอบถาม ส่วนที่ 1 เป็นแบบเลือกตอบ (checklist) เป็นคำถามเกี่ยวกับข้อมูลส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม ประกอบด้วย เพศ อายุ อาชีพ การศึกษา รายได้ ระยะเวลาที่อยู่บนเกาะ ภูมิลำเนา การได้รับข่าวสาร สื่อ

1.2 แบบสอบถาม ส่วนที่ 2 เป็นมาตราส่วนประมาณค่า (rating scale) เกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการท่องเที่ยว อำเภอเกาะสีชัง จังหวัดชลบุรี เพื่อศึกษาการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการท่องเที่ยว อำเภอเกาะสีชัง จังหวัดชลบุรีซึ่งมีเกณฑ์การให้ระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการท่องเที่ยว อำเภอเกาะสีชัง จังหวัดชลบุรีตามระดับการมีส่วนร่วมดังนี้

ระดับการมีส่วนร่วมมากที่สุด	ให้	4	คะแนน
ระดับการมีส่วนร่วมมาก	ให้	3	คะแนน
ระดับการมีส่วนร่วมน้อย	ให้	2	คะแนน
ระดับการมีส่วนร่วมน้อยที่สุด	ให้	1	คะแนน

### การทดสอบเครื่องมือ

1. การตรวจสอบความเที่ยงตรง (validity) โดยกำหนดแบบสอบถามเรื่องการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการท่องเที่ยว ไปให้อาจารย์ที่ปรึกษา พิจารณาเพื่อตรวจสอบความเที่ยงตรงตามเนื้อหา (content validity) จากนั้นนำมาปรับปรุงให้เหมาะสมกับกลุ่มตัวอย่าง
2. ตรวจสอบความเชื่อมั่น (reliability) โดยนำแบบสอบถามไปทดลองใช้กับประชาชนในเขตอำเภอเกาะสีชัง จังหวัดชลบุรี จำนวน 30 คน แล้วนำมาวิเคราะห์ หาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม โดยใช้วิธีหาค่าสัมประสิทธิ์อัลฟา (coefficient alpha) ซึ่ง ผลปรากฏว่า ได้ค่าความเชื่อมั่นรวมแบบสอบถามเท่ากับ .92
3. นำแบบสอบถามผ่านการทดสอบ และปรับปรุงเพื่อความสมบูรณ์อีกครั้ง ไปใช้เก็บรวบรวมข้อมูลจากประชาชนในเขตอำเภอเกาะสีชัง จังหวัดชลบุรีจำนวน 400 คน

### การเก็บรวบรวมข้อมูล

การศึกษานี้ใช้เวลาในการเก็บรวบรวมข้อมูลระหว่างวันที่ 15 มกราคม 2550 ถึง 15 เมษายน 2550 รวมระยะเวลา 3 เดือน การเก็บรวบรวมข้อมูลครั้งนี้ผู้วิจัยได้ส่งแบบสอบถามถึงประชาชนในเขตอำเภอเกาะสีชัง จังหวัดชลบุรี โดยตรงโดยดำเนินการตามขั้นตอนดังนี้ คือ นำแบบสอบถามจำนวน 400 ชุด ไปทำการเก็บรวบรวมข้อมูลกับกลุ่มประชากรศึกษาโดยผู้วิจัยดำเนินการจัดส่งแบบสอบถาม และเก็บแบบสอบถามคืนด้วยตนเองได้จำนวน 400 ชุด คิดเป็นร้อยละ 100 และเป็นฉบับที่สมบูรณ์สามารถนำมาวิเคราะห์ด้วยโปรแกรมสำเร็จรูปสำหรับการวิจัยสังคมศาสตร์

## การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถาม เมื่อได้รับแบบสอบถามคืนจากประชาชนในเขตอำเภอเกาะสีชัง จังหวัดชลบุรี แล้วผู้วิจัยได้ดำเนินการดังต่อไปนี้

### 1. กำหนดตัวแปรในการวิจัย ดังนี้

#### 1.1 ตัวแปรอิสระ (independent variable) ประกอบด้วย

1.1.1 เพศ

1.1.2 อายุ

1.1.3 อาชีพ

1.1.4 ระดับการศึกษา

1.1.5 รายได้

1.1.6 ระยะเวลาที่อาศัยอยู่บนเกาะเสม็ด

1.1.7 ภูมิลำเนาเดิม

1.1.8 การได้รับข่าวสาร

#### 1.2 ตัวแปรตาม (dependent variable) ประกอบด้วย

1.2.1 ด้านการตัดสินใจ

1.2.2 ด้านการร่วมดำเนินการ

1.2.3 ด้านการรับผลประโยชน์

1.2.4 ด้านการติดตามและประเมินผล

2. การวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถาม เมื่อได้รับแบบสอบถามคืนจากประชาชนในเขตอำเภอเกาะสีชัง จังหวัดชลบุรี แล้วผู้วิจัยได้ดำเนินการดังต่อไปนี้

นำแบบสอบถามที่ได้รับคืนจากประชาชนในอำเภอเกาะสีชัง จังหวัดชลบุรี ตรวจสอบความสมบูรณ์ของคำถามที่ได้รับ นำแบบสอบถามที่ตรวจได้คะแนนแล้วไปวิเคราะห์ตามระดับการมีส่วนร่วม แล้วนำข้อมูลมาแปลค่าเฉลี่ยความคิดเห็นของตัวแปรต่าง ๆ ที่มีต่อระดับการมีส่วนร่วมแบ่งระดับความคิดเห็นออกเป็น 4 ระดับ โดยการหาความกว้างของอันตรภาคชั้นดังนี้

$$\begin{aligned} \text{ช่วงกว้างของอันตรภาคชั้น} &= \frac{\text{คะแนนสูงสุด} - \text{คะแนนต่ำสุด}}{\text{จำนวนชั้น}} \\ &= \frac{4 - 1}{4} \\ &= 0.75 \end{aligned}$$

ระดับค่าเฉลี่ย		ระดับการมีส่วนร่วมของประชาชน
คะแนนเฉลี่ย	3.26 - 4.00	หมายถึง มีส่วนร่วมมากที่สุด
คะแนนเฉลี่ย	2.51 - 3.25	หมายถึง มีส่วนร่วมมาก
คะแนนเฉลี่ย	1.76 - 2.50	หมายถึง มีส่วนร่วมน้อย
คะแนนเฉลี่ย	1.00 - 1.75	หมายถึง มีส่วนร่วมน้อยที่สุด

## สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลได้แก่

1. อธิบายลักษณะทั่วไปของกลุ่มตัวอย่างโดยใช้สถิติเชิงพรรณนา (descriptive statistics) โดยใช้ค่าร้อยละ (percentage)
2. อธิบายระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการการโดยใช้สถิติเชิงพรรณนา (descriptive statistics) โดยใช้ ค่าความถี่, ค่าร้อยละ,  $(\bar{X})$ , (S.D.)
3. ทดสอบสมมติฐานโดยใช้สถิติเชิงอนุมาน (inferential statistics) คือ t - test และ One - way ANOVA โดย
  - 3.1 เพศ ทดสอบสมมติฐานโดยใช้สถิติเชิงอนุมาน (inferential statistics) คือ t - test ใช้เปรียบเทียบความแตกต่างของการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการท่องเที่ยวระหว่างเพศชายและเพศหญิง
  - 3.2 อายุ ทดสอบสมมติฐานโดยใช้สถิติเชิงอนุมาน (inferential statistics) คือ One - way ANOVA ใช้เปรียบเทียบความแตกต่างของการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการท่องเที่ยวระหว่างประชาชนที่มีอายุต่างกัน
  - 3.3 อาชีพ ทดสอบสมมติฐานโดยใช้สถิติเชิงอนุมาน (inferential statistics) คือ One - way ANOVA ใช้เปรียบเทียบความแตกต่างของการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการท่องเที่ยวระหว่างประชาชนที่มีอาชีพต่างกัน
  - 3.4 การศึกษา ทดสอบสมมติฐานโดยใช้สถิติเชิงอนุมาน (inferential statistics) คือ One - way ANOVA ใช้เปรียบเทียบความแตกต่างของการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการท่องเที่ยวระหว่างประชาชนที่มีการศึกษาต่างกัน
  - 3.5 รายได้ ทดสอบสมมติฐานโดยใช้สถิติเชิงอนุมาน (inferential statistics) คือ One - way ANOVA ใช้เปรียบเทียบความแตกต่างของการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการท่องเที่ยวระหว่างประชาชนที่มีรายได้ต่างกัน

3.6 ระยะเวลาที่อาศัยอยู่บนเกาะ ทดสอบสมมติฐานโดยใช้สถิติเชิงอนุมาน (inferential statistics) คือ One - way ANOVA ใช้เปรียบเทียบความแตกต่างของการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการท่องเที่ยวระหว่างประชาชนที่มีระยะเวลาที่อาศัยอยู่บนเกาะต่างกัน

3.7 ภูมิลำเนา ทดสอบสมมติฐานโดยใช้สถิติเชิงอนุมาน (inferential statistics) คือ t - test ใช้เปรียบเทียบความแตกต่างของการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการท่องเที่ยวระหว่างประชาชนที่มีภูมิลำเนาในเขตชลบุรีและประชาชนที่มีภูมิลำเนาอยู่นอกเขตชลบุรี

3.8 การได้รับข้อมูลข่าวสาร ทดสอบสมมติฐานโดยใช้สถิติเชิงอนุมาน (inferential statistics) คือ t - test ใช้เปรียบเทียบความแตกต่างของการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการท่องเที่ยวประชาชนที่ได้รับข้อมูลข่าวสาร และไม่ได้รับข้อมูลข่าวสาร

## บทที่ 4

### ผลการศึกษา

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้เป็นการศึกษาเรื่อง "การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการท่องเที่ยวในเขตอำเภอเกาะสีชัง จังหวัดชลบุรี" ในการวิเคราะห์ข้อมูลผู้ศึกษานำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล โดย แบ่งออกเป็น 3 ส่วนดังนี้

ส่วนที่ 1 ข้อมูลลักษณะส่วนบุคคลของกลุ่มตัวอย่าง

ส่วนที่ 2 ข้อมูลเกี่ยวกับระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการท่องเที่ยวในเขตอำเภอเกาะสีชัง จังหวัดชลบุรี

ส่วนที่ 3 การทดสอบสมมติฐาน

#### ส่วนที่ 1 ข้อมูลลักษณะส่วนบุคคลของกลุ่มตัวอย่าง

ตารางที่ 1 จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามเพศ

เพศ	จำนวน (คน)	ร้อยละ
ชาย	192	48.00
หญิง	208	52.00
รวม	400	100.00

จากตารางที่ 1 พบว่ากลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง คิดเป็นร้อยละ 52.00 และเป็นเพศชาย คิดเป็นร้อยละ 48.00

ตารางที่ 2 จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามอายุ

อายุ	จำนวน (คน)	ร้อยละ
20 - 30 ปี	125	31.25
31 - 40 ปี	147	36.75
41 - 50 ปี	80	20.00
51 ปีขึ้นไป	48	12.00
รวม	400	100.00

จากตารางที่ 2 พบว่ากลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีอายุอยู่ระหว่าง 31 - 40 ปี คิดเป็นร้อยละ 36.75 รองลงมามีอายุอยู่ระหว่าง 20 - 30 ปี คิดเป็นร้อยละ 31.25 และกลุ่มตัวอย่างที่มีอายุ 41 - 50 ปี คิดเป็นร้อยละ 20.00 และน้อยที่สุดคือกลุ่มตัวอย่างที่มีอายุ 51 ปีขึ้นไป คิดเป็นร้อยละ 12.00

ตารางที่ 3 จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามอาชีพ

อาชีพ	จำนวน (คน)	ร้อยละ
เกษตรกร	14	3.50
รับราชการ/ พนักงานรัฐวิสาหกิจ	46	11.50
ค้าขาย/ ธุรกิจส่วนตัว	78	19.50
พนักงานบริษัท	183	45.75
นักเรียน/ นักศึกษา	79	19.75
รวม	400	100.00

จากตารางที่ 3 พบว่ากลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีอาชีพพนักงานบริษัท คิดเป็นร้อยละ 45.75 รองลงมามีอาชีพนักเรียน/ นักศึกษา คิดเป็นร้อยละ 19.75 และกลุ่มตัวอย่างที่มีอาชีพค้าขาย/ ธุรกิจส่วนตัว คิดเป็นร้อยละ 19.50 และน้อยที่สุดคือ อาชีพเกษตรกร คิดเป็นร้อยละ 3.50

ตารางที่ 4 จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามระดับการศึกษา

ระดับการศึกษา	จำนวน (คน)	ร้อยละ
ป.6	32	8.00
ม.3	88	22.00
ม.6/ ปวช.	119	29.75
ปวส./ อนุปริญญา	96	24.00
ปริญญาตรี	59	14.75
สูงกว่าปริญญาตรี	6	1.50
รวม	400	100.00

จากตารางที่ 4 พบว่ากลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีระดับการศึกษา ม.6/ ปวช. คิดเป็นร้อยละ 29.75 รองลงมาที่มีการศึกษาระดับ ปวส./ อนุปริญญา คิดเป็นร้อยละ 24.00 และมีการศึกษาระดับ ม.3 คิดเป็นร้อยละ 22.00 และน้อยที่สุดคือการศึกษาสูงกว่าปริญญาตรี คิดเป็นร้อยละ 1.50

ตารางที่ 5 จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามรายได้

รายได้	จำนวน (คน)	ร้อยละ
น้อยกว่า 5,000 บาทต่อเดือน	26	6.50
5,000 - 10,000 บาทต่อเดือน	138	34.50
10,001 - 15,000 บาทต่อเดือน	108	27.00
15,001 - 20,000 บาทต่อเดือน	46	11.50
20,001 บาทขึ้นไปต่อเดือน	82	20.50
รวม	400	100.00

จากตารางที่ 5 พบว่ากลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีรายได้ 5,000 - 10,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 34.50 รองลงมา มีรายได้ 10,001 - 15,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 27.00 และมีรายได้ 20,001 บาทขึ้นไป คิดเป็นร้อยละ 20.50 และน้อยที่สุดคือ มีรายได้น้อยกว่า 5,000 บาทต่อเดือน คิดเป็นร้อยละ 6.50



ตารางที่ 6 จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามระยะเวลาที่อยู่บนเกาะ

ระยะเวลาที่อาศัยอยู่ในชุมชน	จำนวน (คน)	ร้อยละ
น้อยกว่า 5 ปี	138	34.50
5 - 10 ปี	87	21.75
11 - 15 ปี	31	7.75
16 - 20 ปี	19	4.75
21 ปีขึ้นไป	125	31.25
รวม	400	100.00

จากตารางที่ 6 พบว่ากลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีระยะเวลาที่อยู่บนเกาะน้อยกว่า 5 ปี คิดเป็นร้อยละ 34.50 รองลงมา มีระยะเวลาที่อยู่บนเกาะ 21 ปีขึ้นไป คิดเป็นร้อยละ 31.25 และมีระยะเวลาที่อยู่บนเกาะ 5 - 10 ปี คิดเป็นร้อยละ 21.75 น้อยที่สุดคือมีระยะเวลาที่อยู่บนเกาะ 16 - 20 ปี คิดเป็นร้อยละ 4.75

ตารางที่ 7 จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามภูมิลำเนา

ภูมิลำเนา	จำนวน (คน)	ร้อยละ
ในเขตชลบุรี	203	50.75
นอกเขตชลบุรี	197	49.25
รวม	400	100.00

จากตารางที่ 7 พบว่ากลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีภูมิลำเนาในเขตชลบุรี คิดเป็นร้อยละ 50.75 และมีภูมิลำเนานอกเขตชลบุรี คิดเป็นร้อยละ 49.25

ตารางที่ 8 จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามการได้รับข่าวสาร

การได้รับข่าวสาร	จำนวน (คน)	ร้อยละ
ได้รับข่าวสาร	293	73.25
ไม่ได้รับข่าวสาร	107	26.75
รวม	400	100.00

จากตารางที่ 8 พบว่ากลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ได้รับข่าวสาร คิดเป็นร้อยละ 73.25 และ  
ไม่ได้รับข่าวสาร คิดเป็นร้อยละ 26.75

ตารางที่ 9 จำนวนคำตอบ จำแนกตามแหล่งข้อมูลข่าวสารที่ได้รับทราบ

แหล่งข้อมูลข่าวสาร	จำนวนคำตอบ
หนังสือพิมพ์	268
วิทยุ	266
โทรทัศน์	278
วารสารต่าง ๆ	272
หอกระจายข่าว	255
เพื่อนบ้าน/ญาติพี่น้อง	270
การประชุม/อบรม	272
เจ้าหน้าที่รัฐ/เอกชน	255
อำเภอ	268
อื่น ๆ	16
รวม	670

จากตารางที่ 9 พบว่ากลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ได้รับข้อมูลข่าวสารจากโทรทัศน์ รองลงมา  
ได้รับข้อมูลข่าวสารจากวารสารต่าง ๆ และการประชุม/อบรม และได้รับข้อมูลข่าวสารจาก  
หนังสือพิมพ์ และอำเภอ

## ส่วนที่ 2 ข้อมูลเกี่ยวกับระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการ ท่องเที่ยว ในเขตอำเภอเกาะสีชัง จังหวัดชลบุรี

### 1. ด้านขั้นตอนการตัดสินใจ

ตารางที่ 10 ค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการ  
ท่องเที่ยว ในเขตอำเภอเกาะสีชัง จังหวัดชลบุรี ในด้านขั้นตอนการตัดสินใจ

ด้านขั้นตอนการตัดสินใจ	ระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการการท่องเที่ยว							
	มากที่สุด	มาก	น้อย	น้อย ที่สุด	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ	ลำดับ
1. ท่านให้ความสำคัญ กับปัญหาทุกด้านที่ อาจส่งผลกระทบต่อ การท่องเที่ยวของ ท้องถิ่น	1 (0.30)	69 (17.30)	240 (60.00)	90 (22.50)	1.95	.637	น้อย	1
2. ท่านได้ร่วมเสนอและ ให้ข้อมูลเกี่ยวกับ สถานที่/ กิจกรรม การท่องเที่ยว ปัญหา การท่องเที่ยวใน ท้องถิ่นแก่หน่วยงานที่ เกี่ยวข้อง	6 (1.50)	31 (7.80)	235 (58.80)	128 (32.00)	1.79	.643	น้อย	2
3. ท่านมีส่วนร่วมในการ ปรึกษาหารือเกี่ยวกับ ปัญหาด้านการ ท่องเที่ยวและร่วม หาทางแก้ไข	4 (1.00)	23 (5.80)	224 (56.00)	149 (37.30)	1.71	.620	น้อย ที่สุด	5
4. ท่านได้ติดต่อกับ เจ้าหน้าที่ของรัฐเพื่อ ขอทราบถึงแผนงาน หรือโครงการเกี่ยวกับ การท่องเที่ยวที่ทาง ราชการจะจัดขึ้นใน ท้องถิ่น	6 (1.50)	48 (12.00)	197 (49.30)	149 (37.30)	1.78	.710	น้อย	3

ตารางที่ 10 (ต่อ)

ด้านขั้นตอนการตัดสินใจ	ระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการการท่องเที่ยว							
	มากที่สุด	มาก	น้อย	น้อยที่สุด	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ	ลำดับ
5. ท่านได้เข้าร่วมประชุม/สัมมนาเพื่อรับฟังปัญหาเกี่ยวกับการท่องเที่ยวในท้องถิ่น	3 (0.80)	40 (10.00)	216 (54.00)	141 (35.30)	1.76	.654	น้อย	4
รวม					1.80	.653	น้อย	

จากตารางที่ 10 การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการท่องเที่ยว ในเขตอำเภอเกาะสีชัง จังหวัดชลบุรี ในด้านขั้นตอนการตัดสินใจโดยรวมอยู่ในระดับน้อย ( $\bar{X} = 1.80$ ) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดท่านให้ความสำคัญกับปัญหาทุกด้านที่อาจส่งผลกระทบต่อการท่องเที่ยวของท้องถิ่น ( $\bar{X} = 1.95$ ) รองลงมาคือ ท่านได้ร่วมเสนอและให้ข้อมูลเกี่ยวกับสถานที่/กิจกรรมการท่องเที่ยว ปัญหาการท่องเที่ยวในท้องถิ่นแก่หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ( $\bar{X} = 1.79$ ) และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ ท่านได้ติดต่อกับเจ้าหน้าที่ของรัฐ เพื่อขอทราบถึงแผนงานหรือโครงการเกี่ยวกับการท่องเที่ยวที่ทางราชการจะจัดขึ้นในท้องถิ่น ( $\bar{X} = 1.71$ )

## 2. ด้านขั้นตอนการร่วมดำเนินการ

ตารางที่ 11 ค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการท่องเที่ยว ในเขตอำเภอเกาะสีชัง จังหวัดชลบุรี ในด้านขั้นตอนการร่วมดำเนินการ

ด้านขั้นตอนการร่วมดำเนินการ	ระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการการท่องเที่ยว								
	มากที่สุด	มาก	น้อย	น้อยที่สุด	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ	ลำดับ	
1. ท่านได้ร่วมพัฒนาและดูแลสถานที่ท่องเที่ยวและกิจกรรมการท่องเที่ยวในท้องถิ่น	2 (0.50)	62 (15.50)	195 (48.80)	135 (33.80)	1.80	.744	น้อย	2	
2. ท่านแจ้งให้เจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องทราบทันทีที่พบเห็นการบุกรุกหรือทำลายสถานที่ท่องเที่ยว ตลอดจนทรัพยากรเพื่อการท่องเที่ยวในท้องถิ่น	2 (0.50)	55 (13.80)	205 (51.30)	138 (34.50)	1.80	.682	น้อย	3	
3. ท่านให้ความช่วยเหลือและอำนวยความสะดวกแก่เจ้าหน้าที่ของรัฐในการพัฒนาการท่องเที่ยวในท้องถิ่น	5 (1.30)	35 (8.80)	184 (46.00)	176 (44.00)	1.67	.687	น้อยที่สุด	4	
4. ท่านร่วมบริจาคเงินหรือออกแรง เพื่อช่วยเหลือพัฒนาการจัดการการท่องเที่ยว	2 (0.50)	26 (6.50)	152 (38.00)	220 (55.00)	1.53	.641	น้อยที่สุด	5	
5. ท่านมีโอกาสให้ความรู้และแนะนำสถานที่ท่องเที่ยวแก่นักท่องเที่ยว	32 (8.00)	195 (48.80)	138 (34.50)	35 (8.80)	2.56	.763	มาก	1	
					รวม	1.88	.703	น้อย	

จากตารางที่ 11 การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการท่องเที่ยว ในเขตอำเภอ เกาะสีข้าง จังหวัดชลบุรี ในด้านขั้นตอนการร่วมดำเนินการ โดยรวมอยู่ในระดับน้อย ( $\bar{X} = 1.88$ ) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ ท่านมีโอกาสให้ความรู้และแนะนำสถานที่ท่องเที่ยวแก่นักท่องเที่ยว ( $\bar{X} = 2.56$ ) รองลงมาคือ ท่านได้ร่วมพัฒนา และดูแลสถานที่ท่องเที่ยว และกิจกรรมการท่องเที่ยวในท้องถิ่น ( $\bar{X} = 1.86$ ) และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ ท่านร่วมบริจาคเงิน หรือออกแรง เพื่อช่วยเหลือพัฒนาการจัดการการท่องเที่ยว ( $\bar{X} = 1.53$ )

3. ด้านขั้นตอนการรับผลประโยชน์

ตารางที่ 12 ค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการท่องเที่ยว ในเขตอำเภอ เกาะสีข้าง จังหวัดชลบุรี ในด้านขั้นตอนการรับผลประโยชน์

ด้านขั้นตอนการรับ ผลประโยชน์	ระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการการท่องเที่ยว							
	มากที่สุด	มาก	น้อย	น้อยที่สุด	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ	ลำดับ
1. ท่านรู้สึกภาคภูมิใจใน การท่องเที่ยวในท้องถิ่น ของท่าน	14 (3.50)	98 (24.50)	229 (57.30)	59 (14.80)	2.17	.711	น้อย	2
2. ท่านรับทราบเกี่ยวกับ ผลประโยชน์ที่เกิดจาก การท่องเที่ยวในท้องถิ่น	130 (32.50)	171 (42.80)	90 (22.50)	9 (2.30)	3.06	.799	มาก	1
3. ท่านได้รับการกระจาย และแบ่งปัน ผลประโยชน์จากการ ดำเนินงานด้านการ ท่องเที่ยวอย่าง เป็นธรรม	15 (3.80)	60 (15.00)	227 (56.80)	98 (24.50)	1.98	.739	น้อย	3
4. ท่านมีโอกาสเข้าไปขาย สินค้า/ ของที่ระลึกใน บริเวณเกาะสีข้าง	6 (1.50)	32 (8.00)	141 (35.30)	221 (55.30)	1.56	.706	น้อยที่สุด	5
5. ท่านมีรายได้จากการ ขายสินค้า/บริการ ให้แก่ นักท่องเที่ยว	5 (1.30)	36 (9.00)	191 (47.80)	168 (42.00)	1.70	.684	น้อยที่สุด	4
	รวม				2.09	.728	น้อย	

จากตารางที่ 12 การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการท่องเที่ยว ในเขตอำเภอ เกาะสีซัง จังหวัดชลบุรี ในด้านขั้นตอนการรับผลประโยชน์ โดยรวมอยู่ในระดับน้อย ( $\bar{X} = 2.09$ ) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ ท่านรับทราบเกี่ยวกับผลประโยชน์ที่เกิดจากการท่องเที่ยวในท้องถิ่น ( $\bar{X} = 3.06$ ) รองลงมาคือ ท่านรู้สึกภาคภูมิใจในการท่องเที่ยวในท้องถิ่นของท่าน ( $\bar{X} = 2.17$ ) และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ ท่านมีโอกาสเข้าไปขายสินค้า/ ของที่ระลึกในบริเวณเกาะสีซัง ( $\bar{X} = 1.56$ )

#### 4. ด้านขั้นตอนการติดตามและประเมินผล

ตารางที่ 13 ค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการท่องเที่ยว ในเขตอำเภอเกาะสีซัง จังหวัดชลบุรี ในด้านขั้นตอนการติดตามและประเมินผล

ด้านขั้นตอนการติดตามและประเมินผล	ระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการการท่องเที่ยว							
	มากที่สุด	มาก	น้อย	น้อยที่สุด	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ	ลำดับ
1. ท่านได้รับการแต่งตั้งหรือมอบหมายให้เป็นผู้รับผิดชอบติดตามและประเมินผลความก้าวหน้าในการจัดการท่องเที่ยวในท้องถิ่น	1 (0.30)	14 (3.50)	120 (30.00)	265 (66.30)	1.38	.566	น้อยที่สุด	5
2. ท่านได้ติดตามประเมินผลการจัดกิจกรรมการท่องเที่ยวในท้องถิ่น	17 (4.30)	119 (29.80)	173 (43.30)	91 (22.80)	2.15	.820	น้อย	1
3. ท่านได้ติดตามประเมินผลผลกระทบการพัฒนาการท่องเที่ยวในท้องถิ่น	6 (1.50)	18 (4.50)	189 (47.30)	187 (46.80)	1.61	.648	น้อยที่สุด	2

ตารางที่ 13 (ต่อ)

ด้านขั้นตอนการติดตาม และประเมินผล	ระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการการท่องเที่ยว							
	มากที่สุด	มาก	น้อย	น้อย ที่สุด	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ	ลำดับ
4. ท่านได้ติดตาม ตรวจสอบและ ประเมินผลเกี่ยวกับ งบประมาณการเงินที่ เกี่ยวข้องกับการจัดการ ท่องเที่ยวในท้องถิ่น	2 (0.50)	28 (7.00)	159 (39.80)	211 (52.80)	1.55	.647	น้อยที่สุด	4
5. ท่านได้ติดตาม ประเมินผล ความพึงพอใจของ นักท่องเที่ยว	9 (2.30)	19 (4.80)	175 (43.80)	197 (49.30)	1.60	.686	น้อยที่สุด	3
	รวม				1.66	.673	น้อยที่สุด	

จากตารางที่ 13 การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการท่องเที่ยว ในเขตอำเภอ  
เกาะสีชัง จังหวัดชลบุรี ในด้านขั้นตอนการติดตามและประเมินผล โดยรวมอยู่ในระดับน้อยที่สุด  
( $\bar{X} = 1.66$ ) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ ท่านได้ติดตามประเมินผลการ  
จัดกิจกรรมการท่องเที่ยวในท้องถิ่น ( $\bar{X} = 2.15$ ) รองลงมาคือ ท่านได้ติดตามประเมินผลกระทบ  
การพัฒนาการท่องเที่ยวในท้องถิ่น ( $\bar{X} = 1.61$ ) และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ ท่านได้รับการแต่งตั้ง  
หรือมอบหมายให้เป็นผู้รับผิดชอบติดตามและประเมินผลความก้าวหน้าในการจัดการท่องเที่ยวใน  
ท้องถิ่น ( $\bar{X} = 1.38$ )



ตารางที่ 14 ภาพรวมระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการท่องเที่ยว  
ในเขตอำเภอเกาะสีชัง จังหวัดชลบุรี

การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการ การท่องเที่ยว	ระดับการมีส่วนร่วมของประชาชน ในการจัดการท่องเที่ยว			
	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ	ลำดับ
1. ด้านขั้นตอนการตัดสินใจ	1.80	.653	น้อย	3
2. ด้านขั้นตอนการร่วมดำเนินการ	1.88	.703	น้อย	2
3. ด้านขั้นตอนการรับผลประโยชน์	2.09	.728	น้อย	1
4. ด้านขั้นตอนการติดตามและประเมินผล	1.66	.673	น้อยที่สุด	4
รวม	1.86	.689	น้อย	

จากตารางที่ 14 พบว่าการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการท่องเที่ยว ในเขตอำเภอ  
เกาะสีชัง จังหวัดชลบุรี โดยรวมอยู่ในระดับน้อย ( $\bar{X} = 1.86$ ) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า  
ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ ด้านขั้นตอนการรับผลประโยชน์ ( $\bar{X} = 2.09$ ) รองลงมาคือ ด้านขั้นตอน  
การร่วมดำเนินการ ( $\bar{X} = 1.88$ ) และด้านขั้นตอนการตัดสินใจ ( $\bar{X} = 1.80$ ) และด้านที่มีค่าเฉลี่ย  
ต่ำสุดคือ ด้านขั้นตอนการติดตามและประเมินผล ( $\bar{X} = 1.66$ )

### ส่วนที่ 3 การทดสอบสมมติฐาน

จากการศึกษาวิจัยเรื่องการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการท่องเที่ยว ในเขตอำเภอเกาะสีชัง จังหวัดชลบุรี สามารถสรุปผลการทดสอบสมมติฐานได้ดังนี้

**สมมติฐานที่ 1** ประชาชนที่มีเพศต่างกัน มีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการท่องเที่ยวแตกต่างกัน

ตารางที่ 15 วิเคราะห์เปรียบเทียบความแตกต่างของการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการท่องเที่ยว ในเขตอำเภอเกาะสีชัง จังหวัดชลบุรี จำแนกตามเพศ

เพศ	จำนวน	$\bar{X}$	S.D.	t	Sig
ชาย	192	1.74	.741	-1.404	.161
หญิง	208	1.84	.708		

\* $p \leq .05$

จากตารางที่ 15 พบว่าประชาชนที่มีเพศต่างกัน จะมีส่วนร่วมในการจัดการท่องเที่ยวไม่แตกต่างกัน

**สมมติฐานที่ 2** ประชาชนที่มีอายุต่างกัน มีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการท่องเที่ยวแตกต่างกัน

ตารางที่ 16 วิเคราะห์เปรียบเทียบความแตกต่างของการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการท่องเที่ยว จำแนกตามอายุ

แหล่งความแปรปรวน	SS	df	MS	F	Sig
ระหว่างกลุ่ม	2.217	3	.739	1.410	.239
ภายในกลุ่ม	207.560	396	.524		
รวม	209.777	399			

\* $p \leq .05$

จากตารางที่ 16 พบว่าประชาชนที่มีอายุต่างกัน จะมีส่วนร่วมในการจัดการท่องเที่ยวไม่แตกต่างกัน

**สมมติฐานที่ 3 ประชาชนที่มีอาชีพต่างกัน มีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการ  
ท่องเที่ยวแตกต่างกัน**

ตารางที่ 17 วิเคราะห์เปรียบเทียบความแตกต่างของการมีส่วนร่วมของประชาชน

ในการจัดการท่องเที่ยว ในเขตอำเภอเกาะสีชัง จังหวัดชลบุรี จำแนกตามอาชีพ

แหล่งความแปรปรวน	SS	df	MS	F	Sig
ระหว่างกลุ่ม	8.698	4	2.175		
ภายในกลุ่ม	201.079	395	.509	4.272	.002*
รวม	209.778	399			

\* $p \leq .05$

จากตารางที่ 17 พบว่า ประชาชนที่อาชีพต่างกันจะมีส่วนร่วมในการจัดการท่องเที่ยวแตกต่างกันอย่างน้อย 1 คู่ เพื่อให้ทราบคู่ที่แตกต่างจึงต้องทำการเปรียบเทียบรายคู่ต่อไป

ตารางที่ 18 ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยความแตกต่างการมีส่วนร่วมของประชาชน  
ในการจัดการท่องเที่ยว ในเขตอำเภอเกาะสีชัง จังหวัดชลบุรี จำแนกตามอาชีพ

อายุ	ระดับ	เกษตรกรรม	ข้าราชการ/ รัฐวิสาหกิจ	ค้าขาย/ ธุรกิจส่วนตัว	พนักงาน บริษัท	นักเรียน/ นักศึกษา
	$\bar{X}$	1.50	2.13	1.65	1.83	1.71
เกษตรกรรม	1.50		-.63	-.15	-.33	-.21
ข้าราชการ/ รัฐวิสาหกิจ	2.13			.48*	.31	.42*
ค้าขาย/ ธุรกิจส่วนตัว	1.65				-.17	-.06
พนักงานบริษัท	1.83					.12
นักเรียน/ นักศึกษา	1.71					

จากการทดสอบรายคู่ ด้วยวิธีการของเชฟเฟ (Scheffe') พบว่า กลุ่มที่มีความแตกต่าง  
การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการท่องเที่ยวประชาชนแตกต่างกันมี 2 คู่ คือ

คู่ที่ 1 ระหว่างกลุ่มที่มีอาชีพข้าราชการ/ รัฐวิสาหกิจ และกลุ่มที่มีอาชีพค้าขาย/  
ธุรกิจส่วนตัว โดยกลุ่มที่มีอาชีพข้าราชการ/ รัฐวิสาหกิจ มีค่าเฉลี่ย มากกว่า กลุ่มที่มีอาชีพค้าขาย/  
ธุรกิจส่วนตัว

คู่ที่ 2 ระหว่างกลุ่มที่มีอาชีพข้าราชการ/ รัฐวิสาหกิจ และกลุ่มที่มีอาชีพนักเรียน/ นักศึกษา โดยกลุ่มที่มีอาชีพข้าราชการ/ รัฐวิสาหกิจ มีค่าเฉลี่ย มากกว่า กลุ่มที่มีอาชีพนักเรียน/ นักศึกษา

**สมมติฐานที่ 4** ประชาชนที่มีการศึกษาต่างกัน มีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการ ท้องเที่ยวแตกต่างกัน

ตารางที่ 19 วิเคราะห์เปรียบเทียบความแตกต่างของการมีส่วนร่วมของประชาชน

ในการจัดการท่องเที่ยว ในเขตอำเภอเกาะสีชัง จังหวัดชลบุรี จำแนกตามการศึกษา

แหล่งความแปรปรวน	SS	df	MS	F	Sig
ระหว่างกลุ่ม	7.994	4	1.599	3.122	.009*
ภายในกลุ่ม	201.784	395	.512		
รวม	209.778	399			

\* $p \leq .05$

จากตารางที่ 19 พบว่า ประชาชนที่มีการศึกษาต่างกันจะมีส่วนร่วมในการจัดการ ท้องเที่ยวแตกต่างกันอย่างน้อย 1 คู่ เพื่อให้ทราบคู่ที่แตกต่างจึงต้องทำการเปรียบเทียบรายคู่ต่อไป

ตารางที่ 20 ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยความแตกต่างการมีส่วนร่วมของประชาชน

ในการจัดการท่องเที่ยว ในเขตอำเภอเกาะสีชัง จังหวัดชลบุรี

จำแนกตามระดับการศึกษา

อายุ	ระดับ	ป.6	ม.3	ม.6/ ปวช.	ปวส./ อนุปริญญา	ปริญญาตรี	สูงกว่า ปริญญาตรี
	$\bar{X}$	1.41	1.77	1.85	1.75	2.00	1.67
ป.6	1.41		-.37	-.44	-.34	-.59*	-.26
ม.3	1.77			-.08	.02	-.23	.11
ม.6/ ปวช.	1.85				.10	-.15	.18
ปวส./ อนุปริญญา	1.75					-.25	.08
ปริญญาตรี	2.00						.33
สูงกว่าปริญญาตรี	1.67						

จากการทดสอบรายคู่ ด้วยวิธีการของเชฟเฟ (Scheffe') พบว่า กลุ่มที่มีความแตกต่าง การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการท่องเที่ยวประชาชนแตกต่างกันมี 1 คู่ คือ

ระหว่างกลุ่มที่มีการศึกษาปริญญาตรี และ กลุ่มที่มีการศึกษาป.6 โดยกลุ่มที่มีการศึกษา ปริญญาตรี มีค่าเฉลี่ย มากกว่า กลุ่มที่มีการศึกษาป.6

**สมมติฐานที่ 5** ประชาชนที่มีรายได้ต่างกัน มีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการท่องเที่ยว แตกต่างกัน

ตารางที่ 21 วิเคราะห์เปรียบเทียบความแตกต่างของการมีส่วนร่วมของประชาชน

ในการจัดการท่องเที่ยว ในเขตอำเภอเกาะสีชัง จังหวัดชลบุรี จำแนกตามรายได้

แหล่งความแปรปรวน	SS	df	MS	F	Sig
ระหว่างกลุ่ม	4.350	4	1.087	2.091	.081
ภายในกลุ่ม	205.428	395	.520		
รวม	209.778	399			

\* $p \leq .05$

จากตารางที่ 21 พบว่าประชาชนที่มีรายได้ต่างกัน จะมีส่วนร่วมในการจัดการท่องเที่ยว ไม่แตกต่างกัน

**สมมติฐานที่ 6** ประชาชนที่มีระยะเวลาที่อยู่บนเกาะต่างกัน มีส่วนร่วมของประชาชน ในการจัดการท่องเที่ยว แตกต่างกัน

ตารางที่ 22 วิเคราะห์เปรียบเทียบความแตกต่างของการมีส่วนร่วมของประชาชน

ในการจัดการท่องเที่ยว จำแนกตามระยะเวลาที่อยู่บนเกาะสีชัง

แหล่งความแปรปรวน	SS	df	MS	F	Sig
ระหว่างกลุ่ม	8.037	4	2.009	3.934	.004*
ภายในกลุ่ม	201.740	395	.511		
รวม	209.778	399			

\* $p \leq .05$

จากตารางที่ 22 พบว่า ประชาชนที่การศึกษาต่างกันจะมีส่วนร่วมในการจัดการท่องเที่ยวแตกต่างกันอย่างน้อย 1 คู่ เพื่อให้ทราบคู่ที่แตกต่างจึงต้องทำการเปรียบเทียบรายคู่ต่อไป

ตารางที่ 23 ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยความแตกต่างการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการท่องเที่ยว ในเขตอำเภอเกาะสีชัง จังหวัดชลบุรี จำแนกตามระยะเวลาที่อาศัยอยู่บนเกาะสีชัง

อายุ	ระดับ	น้อยกว่า 5 ปี	5 - 10 ปี	11 - 15 ปี	16 - 20 ปี	21 ปีขึ้นไป
	$\bar{X}$	1.81	1.56	1.77	1.68	1.95
น้อยกว่า 5 ปี	1.81		.25	.04	.13	-.14
5 - 10 ปี	1.56			-.21	-.12	-.39*
11 - 15 ปี	1.77				.09	-.18
16 - 20 ปี	1.68					-.27
21 ปีขึ้นไป	1.95					

จากการทดสอบรายคู่ ด้วยวิธีการของเชฟเฟ (Scheffe) พบว่า กลุ่มที่มีความแตกต่างการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการท่องเที่ยวประชาชนแตกต่างกันมี 1 คู่ คือ

ระหว่างกลุ่มที่มีระยะเวลาอาศัยอยู่บนเกาะสีชัง 21 ปีขึ้นไป และกลุ่มที่มีระยะเวลาอาศัยอยู่บนเกาะสีชัง 5 - 10 ปี โดยกลุ่มที่มีระยะเวลาอาศัยอยู่บนเกาะสีชัง 21 ปีขึ้นไป มีค่าเฉลี่ยมากกว่า กลุ่มที่มีระยะเวลาอาศัยอยู่บนเกาะสีชัง 5 - 10 ปี

สมมติฐานที่ 7 ประชาชนที่มีภูมิลำเนาต่างกัน มีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการท่องเที่ยวแตกต่างกัน

ตารางที่ 24 วิเคราะห์เปรียบเทียบความแตกต่างของการมีส่วนร่วมของประชาชน

ในการจัดการท่องเที่ยว ในเขตอำเภอเกาะสีชัง จังหวัดชลบุรี จำแนกตามภูมิลำเนา

ภูมิลำเนา	จำนวน	$\bar{X}$	S.D.	t	Sig
ในเขตชลบุรี	203	1.75	.795	-1.087	.278
นอกเขตชลบุรี	197	1.83	.645		

\* $p \leq .05$

จากตารางที่ 24 พบว่าประชาชนที่มีภูมิลำเนาต่างกัน จะมีส่วนร่วมในการจัดการ  
ท่องเที่ยวไม่แตกต่างกัน

**สมมติฐานที่ 8** ประชาชนที่มีการได้รับข้อมูลข่าวสารต่างกัน มีส่วนร่วมของประชาชน  
ในการจัดการท่องเที่ยวแตกต่างกัน

ตารางที่ 25 วิเคราะห์เปรียบเทียบความแตกต่างของการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการ  
ท่องเที่ยว ในเขตอำเภอเกาะสีชัง จังหวัดชลบุรี จำแนกตามการได้รับข้อมูลข่าวสาร

การได้รับข้อมูล ข่าวสาร	จำนวน	$\bar{X}$	S.D.	<i>t</i>	Sig
ได้รับ	293	1.82	.769	1.372	.171
ไม่ได้รับ	107	1.71	.583		

\* $p \leq .05$

จากตารางที่ 25 พบว่าประชาชนที่การได้รับข้อมูลข่าวสารต่างกัน จะมีส่วนร่วมในการ  
จัดการท่องเที่ยวไม่แตกต่างกัน

ตารางที่ 26 สรุปผลการทดสอบสมมติฐาน

สมมติฐาน	ผลการทดสอบ	
	ยอมรับ	ปฏิเสธ
1. ประชาชนที่มีเพศต่างกัน มีส่วนร่วมในการจัดการท่องเที่ยวแตกต่างกัน		✓
2. ประชาชนที่มีอายุต่างกัน มีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการท่องเที่ยวแตกต่างกัน		✓
3. ประชาชนที่มีอาชีพต่างกัน มีส่วนร่วมในการจัดการท่องเที่ยวแตกต่างกัน	✓	
4. ประชาชนที่มีการศึกษาต่างกัน มีส่วนร่วมในการจัดการท่องเที่ยวแตกต่างกัน	✓	
5. ประชาชนที่มีรายได้ต่างกัน มีส่วนร่วมในการจัดการท่องเที่ยวแตกต่างกัน		✓
6. ประชาชนที่มีระยะเวลาที่อยู่บนเกาะสีชังต่างกัน มีส่วนร่วมในการจัดการท่องเที่ยวแตกต่างกัน	✓	
7. ประชาชนที่มีภูมิลำเนาต่างกัน มีส่วนร่วมในการจัดการท่องเที่ยวแตกต่างกัน		✓
8. ประชาชนที่มีการได้รับข้อมูลข่าวสารต่างกัน มีส่วนร่วมในการจัดการท่องเที่ยวแตกต่างกัน		✓



## บทที่ 5

### สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การศึกษาเรื่อง "การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการท่องเที่ยว ในเขตอำเภอเกาะสีชัง จังหวัดชลบุรี" มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการท่องเที่ยว ในเขตอำเภอเกาะสีชัง จังหวัดชลบุรี และเปรียบเทียบความแตกต่างการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการท่องเที่ยว ในเขตอำเภอเกาะสีชัง จังหวัดชลบุรี ผลการศึกษาสามารถสรุปได้ดังนี้

1. วิธีดำเนินการศึกษา
2. สรุปผลการศึกษา
3. อภิปรายผลการศึกษา
4. ข้อเสนอแนะ

#### วิธีดำเนินการศึกษา

1. กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาคั้งนี้คือ ประชาชนที่อาศัยอยู่ในเขตพื้นที่อำเภอเกาะสีชัง จังหวัดชลบุรี จำนวน 400 คน
2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถามแบบเลือกตอบ (check list) และแบบมาตราส่วนประมาณค่า (rating scale)
3. การเก็บรวบรวมข้อมูลในส่วนของแบบสอบถาม ผู้วิจัยได้เก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง ซึ่งจากแบบสอบถามที่แจกทั้งหมด 400 ฉบับ ได้รับคืน และเป็นฉบับที่สมบูรณ์ 400 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100.00

#### สรุปผลการศึกษา

การศึกษาเรื่อง การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการท่องเที่ยว ในเขตอำเภอเกาะสีชัง จังหวัดชลบุรี สามารถสรุปผลการศึกษาได้ดังนี้

ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง พบว่า ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง ส่วนใหญ่มีอายุ 31 - 40 ปี ส่วนใหญ่มีอาชีพเป็นพนักงานบริษัท ส่วนใหญ่มีการศึกษาระดับมัธยมศึกษาปีที่ 6/ ปวช.

ส่วนใหญ่มีรายได้ 5,000 - 10,000 บาทต่อเดือน ส่วนใหญ่มีระยะเวลาที่อาศัยอยู่บนเกาะน้อยกว่า 5 ปี ส่วนใหญ่มีภูมิลำเนาในเขตชลบุรี ส่วนใหญ่ได้รับข่าวสารเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการท่องเที่ยวบนพื้นที่เกาะสีชัง และส่วนใหญ่ได้รับรู้ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการท่องเที่ยวบนพื้นที่เกาะสีชังจากโทรทัศน์

จากวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการท่องเที่ยวในเขตอำเภอเกาะสีชัง จังหวัดชลบุรี ผลการศึกษาพบว่า ในภาพรวมอยู่ในระดับน้อย เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ ด้านขั้นตอนการรับผลประโยชน์ รองลงมาคือ ด้านขั้นตอนการร่วมดำเนินการ และด้านขั้นตอนการตัดสินใจ และด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ ด้านขั้นตอนการติดตามและประเมินผล

1. ด้านขั้นตอนการตัดสินใจ พบว่า ประชาชนให้ความสำคัญกับปัญหาทุกด้านที่อาจส่งผลกระทบต่อการท่องเที่ยวของท้องถิ่น มากเป็นลำดับแรก และประชาชนติดต่อกับเจ้าหน้าที่ของรัฐ เพื่อขอทราบถึงแผนงานหรือโครงการเกี่ยวกับการท่องเที่ยวที่ทางราชการจะจัดขึ้นในท้องถิ่นเป็นลำดับสุดท้าย
2. ด้านขั้นตอนการร่วมดำเนินการ พบว่า ประชาชนมีโอกาสดูแลความรู้และแนะนำสถานที่ท่องเที่ยวแก่นักท่องเที่ยว มากเป็นลำดับแรก และประชาชนร่วมบริจาคเงินหรือออกแรงเพื่อช่วยเหลือ พัฒนาการจัดการการท่องเที่ยวเป็นลำดับสุดท้าย
3. ด้านขั้นตอนการรับผลประโยชน์ พบว่า ประชาชนรับทราบเกี่ยวกับผลประโยชน์ที่เกิดจากการท่องเที่ยวในท้องถิ่น มากเป็นลำดับแรก และประชาชนมีโอกาสเข้าไปขายสินค้า/ ของที่ระลึกในบริเวณเกาะสีชังเป็นลำดับสุดท้าย
4. ด้านขั้นตอนการติดตามและประเมินผล พบว่า ประชาชนได้ติดตามประเมินผลการจัดกิจกรรมการท่องเที่ยวในท้องถิ่น มากเป็นลำดับแรก และประชาชนได้รับการแต่งตั้งหรือมอบหมายให้เป็นผู้รับผิดชอบติดตามและประเมินผลความก้าวหน้าในการจัดการท่องเที่ยวในท้องถิ่นเป็นลำดับสุดท้าย
5. ภาพรวมของการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการท่องเที่ยว ในเขตอำเภอเกาะสีชัง จังหวัดชลบุรี พบว่ามีส่วนร่วมในการจัดการท่องเที่ยว ด้านการรับผลประโยชน์ มากเป็นลำดับแรก

เปรียบเทียบความแตกต่างของการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการท่องเที่ยวในเขตอำเภอเกาะสีชัง จังหวัดชลบุรี จากการศึกษาพบว่า เพศ อายุ รายได้ ภูมิลำเนา และการได้รับข้อมูลข่าวสาร มีส่วนร่วมในการจัดการท่องเที่ยว ไม่แตกต่างกัน ที่ระดับนัยสำคัญ .05 และ

อาชีพ การศึกษา ระยะเวลาที่อยู่บนเกาะสีชัง มีส่วนร่วมในการจัดการท่องเที่ยว แตกต่างกันในระดับนัยสำคัญ .05

อาชีพที่ต่างกันมี 2 คู่ คือ คู่ที่ 1 ระหว่างกลุ่มที่มีอาชีพข้าราชการ/รัฐวิสาหกิจ และกลุ่มที่มีอาชีพค้าขาย/ธุรกิจส่วนตัว โดยกลุ่มที่มีอาชีพข้าราชการ/รัฐวิสาหกิจ มีค่าเฉลี่ย มากกว่า กลุ่มที่มีอาชีพค้าขาย/ธุรกิจส่วนตัว และคู่ที่ 2 ระหว่างกลุ่มที่มีอาชีพข้าราชการ/รัฐวิสาหกิจ และกลุ่มที่มีอาชีพนักเรียน/นักศึกษา โดยกลุ่มที่มีอาชีพข้าราชการ/รัฐวิสาหกิจ มีค่าเฉลี่ย มากกว่า กลุ่มที่มีอาชีพนักเรียน/นักศึกษา

การศึกษาที่ต่างกันมี 1 คู่ คือ ระหว่างกลุ่มที่มีการศึกษาปริญญาตรี และ กลุ่มที่มีการศึกษา ป.6 โดยกลุ่มที่มีการศึกษาปริญญาตรี มีค่าเฉลี่ย มากกว่า กลุ่มที่มีการศึกษา ป.6

ระยะเวลาที่อยู่บนเกาะสีชังที่ต่างกันมี 1 คู่ คือ ระหว่างกลุ่มที่มีระยะเวลาอาศัยอยู่บนเกาะสีชัง 21 ปีขึ้นไป และกลุ่มที่มีระยะเวลาอาศัยอยู่บนเกาะสีชัง 5 - 10 ปี โดยกลุ่มที่มีระยะเวลาอาศัยอยู่บนเกาะสีชัง 21 ปีขึ้นไป มีค่าเฉลี่ย มากกว่า กลุ่มที่มีระยะเวลาอาศัยอยู่บนเกาะสีชัง 5 - 10 ปี

### อภิปรายผลการศึกษา

ในการศึกษาเรื่องการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการท่องเที่ยว ในเขตอำเภอเกาะสีชัง จังหวัดชลบุรี มีประเด็นที่น่าสนใจในการอภิปรายผลดังนี้

1. การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการการท่องเที่ยว ในเขตอำเภอเกาะสีชัง จังหวัดชลบุรีในภาพรวม พบว่า การมีส่วนร่วมในการจัดการการท่องเที่ยว อยู่ในระดับน้อย

1.1 ด้านขั้นตอนการตัดสินใจ พบว่า การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการการท่องเที่ยวในเขตอำเภอเกาะสีชัง จังหวัดชลบุรี โดยรวมอยู่ในระดับน้อย ทั้งนี้อาจเป็นเพราะประชาชนไม่มีโอกาสเข้าไปมีส่วนร่วมในการประชุม/ สัมมนา ร่วมปรึกษาหารือเกี่ยวกับปัญหา ด้านการท่องเที่ยวและร่วมหาทางแก้ไข จึงส่งผลให้มีส่วนร่วมอยู่ในระดับน้อย

1.2 ด้านขั้นตอนการร่วมดำเนินการ พบว่า การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการการท่องเที่ยวในเขตอำเภอเกาะสีชัง จังหวัดชลบุรี โดยรวมอยู่ในระดับน้อย ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ ประชาชนไม่ได้เข้าร่วมเป็นคณะกรรมการจัดงานหรือร่วมออกแรงในกิจกรรมที่เกี่ยวกับการท่องเที่ยวของเกาะสีชัง

1.3 ด้านขั้นตอนการรับผลประโยชน์ พบว่า การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการการท่องเที่ยวในเขตอำเภอเกาะสีชัง จังหวัดชลบุรี โดยรวมอยู่ในระดับน้อย ทั้งนี้อาจเป็น

เพราะ ประชาชนไม่ได้รับประโยชน์ หรือรายได้จากการท่องเที่ยวของเกาะสีชัง จึงไม่เห็นความสำคัญของการมีส่วนร่วมในการจัดการการท่องเที่ยวของเกาะสีชัง จึงไม่เข้าไปมีส่วนร่วม

1.4 ด้านขั้นตอนการติดตามและประเมินผล พบว่า การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการการท่องเที่ยวในเขตอำเภอเกาะสีชัง จังหวัดชลบุรี โดยรวมอยู่ในระดับน้อยที่สุด ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะ ประชาชนไม่มีโอกาสเข้าไปมีส่วนร่วมในการตรวจสอบ ประเมินผลการทำงาน และไม่มีโอกาสแสดงความคิดเห็นและข้อเสนอแนะต่าง ๆ กับผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้อง จึงไม่เข้าร่วมในการจัดการท่องเที่ยวเกาะสีชัง

2. เปรียบเทียบความแตกต่างของการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการท่องเที่ยวในเขตอำเภอเกาะสีชัง จังหวัดชลบุรี จำแนกตาม เพศ อายุ อาชีพ การศึกษา รายได้ ระยะเวลาที่อาศัยอยู่บนเกาะ ภูมิลำเนาเดิม และการได้รับข้อมูลข่าวสาร มีดังนี้

2.1 ประชาชนที่มีเพศต่างกัน มีส่วนร่วมในการจัดการท่องเที่ยว ไม่แตกต่างกัน ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะ ปัจจุบันสถิติของเพศชายและเพศหญิง มีสถิติเท่าเทียมกันมากขึ้น จึงทำให้ความสนใจในการจัดการท่องเที่ยวไม่แตกต่างกัน ส่งผลให้ประชาชนที่มีเพศต่างกัน มีส่วนร่วมในการจัดการท่องเที่ยวไม่แตกต่างกัน ซึ่งขัดแย้งกับผลการศึกษาของ นวรัตน์ ไตรรักษ์ (2548) ได้ทำการศึกษาเรื่อง การมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ และสิ่งแวดล้อม ของประชาชนตำบลดอนหัวฬ่อ อำเภอเมือง จังหวัดชลบุรี พบว่าเพศแตกต่างกัน มีส่วนร่วมในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ และสิ่งแวดล้อมของประชาชนตำบลดอนหัวฬ่อ แตกต่างกัน

2.2 ประชาชนที่มีอายุต่างกัน มีส่วนร่วมในการจัดการท่องเที่ยวไม่แตกต่างกัน ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะ ประชาชนไม่ว่าจะมีอายุเท่าใดก็สามารถมีส่วนร่วมในการจัดการท่องเที่ยว สามารถเป็นกำลังสำคัญในการพัฒนาการท่องเที่ยวของท้องถิ่น จึงส่งผลให้ประชาชนที่มีอายุต่างกัน มีส่วนร่วมในการจัดการท่องเที่ยวไม่แตกต่างกัน ซึ่งสอดคล้องกับผลการศึกษาของ พิสันต์ ธาระสารสมบุรณ์ (2542) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง การมีส่วนร่วมของประชาชนท้องถิ่นในการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมศิลปกรรม ศึกษากรณีเกาะสีชัง จังหวัดชลบุรี พบว่า อายุแตกต่างกัน มีส่วนร่วมของประชาชนท้องถิ่นในการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมศิลปกรรมเกาะสีชัง จังหวัดชลบุรีไม่แตกต่างกัน

2.3 ประชาชนที่มีอาชีพต่างกัน มีส่วนร่วมในการจัดการท่องเที่ยว แตกต่างกัน ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะความแตกต่างของอาชีพที่ปฏิบัติงานมีความแตกต่างกันในเรื่องของสภาพการทำงาน และการดำรงชีวิต จึงส่งผลให้ประชาชนที่มีอาชีพต่างกัน มีส่วนร่วมในการจัดการท่องเที่ยว แตกต่างกัน ซึ่งสอดคล้องกับผลการศึกษาของ ระวี อินจินดา (2542) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง การมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ของชุมชนบ้านโป่ง ตำบลป่าไผ่

อำเภอสันทราย จังหวัดเชียงใหม่ พบว่า อาชีพแตกต่างกัน มีระดับการมีส่วนร่วมของชุมชนบ้านโปง ในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม แตกต่างกัน

2.4 ประชาชนที่มีการศึกษาต่างกัน มีส่วนร่วมในการจัดการท่องเที่ยว แตกต่างกัน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ ประชาชนที่มีระดับการศึกษาที่สูงขึ้น มีโอกาสในการได้รับความรู้ ความเข้าใจ ในเรื่องความสำคัญของการท่องเที่ยวก็มากขึ้น จึงส่งผลให้ ประชาชนที่มีการศึกษาต่างกัน มีส่วนร่วมในการจัดการท่องเที่ยว แตกต่างกัน ซึ่งขัดแย้งกับผลการศึกษาของนวรรตน์ ไตรรักษ์ (2548) ได้ทำการศึกษาเรื่อง การมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ของประชาชน ตำบลดอนหัวฝ้อ อำเภอเมือง จังหวัดชลบุรี พบว่า การศึกษาแตกต่างกัน มีส่วนร่วมในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมของประชาชนตำบลดอนหัวฝ้อ แตกต่างกัน

2.5 ประชาชนที่มีรายได้ต่างกัน มีส่วนร่วมในการจัดการท่องเที่ยว ไม่แตกต่างกัน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ ประชาชนส่วนใหญ่ประสบปัญหาทางด้านเศรษฐกิจ และต้องทำงานมากขึ้น ประกอบกับตนเองมีรายได้น้อย จึงให้ความสำคัญกับการท่องเที่ยวไม่แตกต่างกัน ส่งผลให้ ประชาชนที่มีรายได้ต่างกัน มีส่วนร่วมในการจัดการท่องเที่ยว ไม่แตกต่างกัน ซึ่งขัดแย้งกับผล การศึกษาของนวรรตน์ ไตรรักษ์ (2548) ได้ทำการศึกษาเรื่อง การมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์ ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ของประชาชน ตำบลดอนหัวฝ้อ อำเภอเมือง จังหวัดชลบุรี พบว่า รายได้แตกต่างกัน มีส่วนร่วมในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมของ ประชาชนตำบลดอนหัวฝ้อ แตกต่างกัน

2.6 ประชาชนที่มีระยะเวลาที่อยู่บนเกาะสีชังต่างกัน มีส่วนร่วมในการจัดการ ท่องเที่ยว แตกต่างกัน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะประชาชนที่มาอาศัยอยู่มานานแล้ว มีความคิดเห็นว่าการ ท่องเที่ยวมีผลกระทบต่อตนเอง และครอบครัวประชาชนจึงให้ความสำคัญกับการท่องเที่ยวแตกต่าง กัน จึงส่งผลให้ ประชาชนที่มีระยะเวลาที่อยู่บนเกาะสีชังต่างกัน มีส่วนร่วมในการจัดการท่องเที่ยว แตกต่างกัน ซึ่งขัดแย้งกับผลการศึกษาของ ระวี อินจินดา (2542) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง การมีส่วนร่วม ในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ของชุมชนบ้านโปง ตำบลป่าไผ่ อำเภอสันทราย จังหวัดเชียงใหม่ พบว่า ระยะเวลาที่อาศัยในพื้นที่แตกต่างกัน มีระดับการมีส่วนร่วมของชุมชน บ้านโปงในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมไม่ต่างกัน

2.7 ประชาชนที่มีภูมิลำเนาแตกต่างกัน มีส่วนร่วมในการจัดการท่องเที่ยว ไม่แตกต่างกัน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ ประชาชนที่มาจากภูมิลำเนาแตกต่างกัน มีความคิดเห็นว่าการ ท่องเที่ยว เป็นเรื่องที่ประชาชนทุกคนต้องช่วยกันรับผิดชอบ เพราะมีผลกับทุกคนที่อยู่บนเกาะสีชัง จึงส่งผลให้ ประชาชนที่มีภูมิลำเนาแตกต่างกัน มีส่วนร่วมในการจัดการท่องเที่ยวไม่แตกต่างกัน

ซึ่งสอดคล้องกับผลการศึกษาของ พิสันต์ ธาระสารสมบุญณ์ (2542) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง การมีส่วนร่วมของประชาชนท้องถิ่นในการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมศิลปกรรม ศึกษากรณีเกาะสีชัง จังหวัดชลบุรีพบว่า ภูมิลำเนาเดิมแตกต่างกัน มีส่วนร่วมของประชาชนท้องถิ่นในการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมศิลปกรรม เกาะสีชัง จังหวัดชลบุรีไม่แตกต่างกัน

2.8 ประชาชนที่มีการได้รับรู้ข้อมูลข่าวสารแตกต่างกัน มีส่วนร่วมในการจัดการท่องเที่ยว ไม่แตกต่างกัน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ ประชาชนบนเกาะสีชังรับรู้ปัญหา และข่าวสารเกี่ยวกับการท่องเที่ยวของเกาะสีชังอยู่เสมอ จึงส่งผลให้ ประชาชนที่มีการได้รับรู้ข้อมูลข่าวสารแตกต่างกัน มีส่วนร่วมในการจัดการท่องเที่ยว ไม่แตกต่างกัน ซึ่งสอดคล้องกับผลการศึกษาของนวรรณี ไตรรักษ์ (2548) ได้ทำการศึกษาเรื่อง การมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ และสิ่งแวดล้อมของประชาชน ตำบลคอนหัวฟือ อำเภอมะนัง จังหวัดชลบุรี พบว่า การรับรู้ข่าวสารแตกต่างกัน มีส่วนร่วมในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ และสิ่งแวดล้อมของประชาชนตำบลคอนหัวฟือแตกต่างกัน

### ข้อเสนอแนะ

#### ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

จากผลการศึกษาพบว่า ระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการท่องเที่ยว ในเขตอำเภอกะสีชัง จังหวัดชลบุรีโดยรวมอยู่ในระดับน้อย ดังนั้นจึงเสนอให้กำหนดนโยบาย ดังนี้

1. ด้านขั้นตอนการตัดสินใจ พบว่า ประชาชนมีส่วนร่วมในการปรึกษาหารือเกี่ยวกับปัญหาด้านการท่องเที่ยวและร่วมหาทางแก้ไขในระดับน้อยมาก ดังนั้นจึงขอเสนอให้มีการกำหนดนโยบายในการเปิดเวทีให้กับประชาชนได้ร่วมปรึกษาหารือเกี่ยวกับปัญหาด้านการท่องเที่ยว รวมทั้งร่วมหาทางแก้ไข เพื่อส่งเสริมการจัดการการท่องเที่ยวให้ตรงกับสภาพปัญหาที่เกิดขึ้น เพราะประชาชนย่อมรู้ปัญหาของตัวเองได้ดีที่สุด

2. ด้านขั้นตอนการร่วมดำเนินการ พบว่า ประชาชนได้ร่วมบริจาคเงินหรือออกแรง เพื่อช่วยเหลือพัฒนาการจัดการการท่องเที่ยว และให้ความช่วยเหลือ และอำนวยความสะดวกแก่เจ้าหน้าที่ของรัฐในการพัฒนาการท่องเที่ยวในท้องถิ่นอยู่ในระดับน้อยมาก ดังนั้นจึงขอเสนอให้มีการจัดกิจกรรมโดยส่งเสริมให้ประชาชนร่วมกันตั้งกองทุนในการอนุรักษ์รักษาสภาพแวดล้อมในการท่องเที่ยวของท้องถิ่น ซึ่งจะทำให้เกิดความผูกพันกันมากขึ้น และก่อให้เกิดความรู้สึกร่วมกันในการเป็นเจ้าของสภาพแวดล้อมในการท่องเที่ยวของเกาะสีชัง

3. ด้านขั้นตอนการรับผลประโยชน์ พบว่า ประชาชนมีโอกาสเข้าไปขายสินค้า/ ของที่ระลึกในบริเวณเกาะสีชัง และประชาชนมีรายได้จากการขายสินค้า/ บริการ ให้แก่นักท่องเที่ยวอยู่ในระดับน้อยมาก ดังนั้นจึงขอเสนอให้มีการส่งเสริมการประกอบอาชีพบนเกาะสีชังที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยว เพื่อให้ประชาชนสามารถหารายได้จากการประกอบอาชีพบนเกาะสีชังโดยไม่ต้องไปประกอบอาชีพบนฝั่ง อีกทั้งยังส่งเสริมให้ประชาชนมีความสำนึกรักท้องถิ่นของตนเอง

4. ด้านขั้นตอนการติดตามและประเมินผล พบว่า ประชาชนได้รับการแต่งตั้งหรือมอบหมายให้เป็นผู้รับผิดชอบติดตามดูแลความก้าวหน้าในการจัดการหรือดำเนินกิจกรรมของเกาะสีชัง อยู่ในระดับน้อยมาก ดังนั้นจึงขอเสนอให้มีการมอบหมายให้ประชาชน ร่วมกับทางราชการเป็นผู้รับผิดชอบในการติดตามประเมินความก้าวหน้าในการจัดการท่องเที่ยวบนเกาะสีชัง โดยอาจคัดเลือกประชาชนจากแต่ละชุมชนมาติดตามและประเมินผล เพื่อให้เกิดความโปร่งใสและสร้างแรงจูงใจต่อประชาชนในการให้ความร่วมมือกับทางราชการ รวมทั้งเพิ่มการประเมินผลงานจากผู้ทรงคุณวุฒิที่มีความเชี่ยวชาญจากภายนอกให้มีส่วนร่วมในการประเมินผลด้วย

#### ข้อเสนอแนะเชิงปฏิบัติ

1. รณรงค์ให้ประชาชนและนักท่องเที่ยวได้รับความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการท่องเที่ยว และมีจิตสำนึกในการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมมากขึ้น

2. ควรมีการจัดกิจกรรมในการส่งเสริมการมีส่วนร่วมเกี่ยวกับการจัดการการท่องเที่ยวให้กับประชาชนโดยการให้ความสำคัญกับประชาชนทุกคน โดยอาศัยการให้ความสัมพันธ์ของคนในชุมชนเพื่อขยายผล

3. ควรมีการประชาสัมพันธ์การท่องเที่ยวของเกาะสีชังให้มากขึ้นและส่งเสริมการท่องเที่ยวให้หลากหลาย และควรจัดทำป้ายบอกทางไปยังแหล่งท่องเที่ยวต่าง ๆ ให้เพียงพอและชัดเจน รวมทั้งควรมีการปรับปรุงภูมิทัศน์ของสถานที่ท่องเที่ยวให้สวยงาม สะอาดเป็นระเบียบและปลอดภัยอยู่เสมอ

4. หน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรตรวจสอบสภาพของแหล่งท่องเที่ยวให้มากขึ้นและควรดึงให้ประชาชนในชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาการท่องเที่ยวของชุมชน

5. ผู้นำชุมชนและผู้บริหารท้องถิ่น ควรตระหนักและให้ความสำคัญระดับชุมชนให้มากขึ้น และควรกระตุ้นให้ชุมชนเห็นความสำคัญของการท่องเที่ยว โดยให้ความร่วมมือกับองค์กรท้องถิ่นในการพัฒนาการท่องเที่ยวของชุมชน

### ข้อเสนอแนะเชิงวิชาการ

1. ควรศึกษาการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการท่องเที่ยว ในเขตอำเภอเกาะสีชัง จังหวัดชลบุรี เป็นงานวิจัยเชิงคุณภาพเพื่อเจาะลึกถึงกลุ่มประชากรที่มีระดับการมีส่วนร่วมน้อย เพื่อให้ทราบถึงปัญหาและอุปสรรค หรือเงื่อนไขใดบ้าง ที่เป็นเหตุให้ประชาชนขาดการมีส่วนร่วมเพื่อแก้ไขปัญหามาได้ตรงประเด็น
2. ควรศึกษาพฤติกรรมกรรมการจัดการท่องเที่ยวของประชาชนในเขตอำเภอเกาะสีชัง จังหวัดชลบุรี เพื่อนำไปเป็นแนวทางในการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมที่ดีให้กับประชาชนต่อไปในอนาคต
3. ควรศึกษาการมีส่วนร่วมในการจัดการท่องเที่ยวในพื้นที่อื่น ๆ เพื่อเปรียบเทียบผลการศึกษาที่ได้ว่าเป็นอย่างไร เพื่อเป็นแนวทางในการกำหนดนโยบายแก้ไขปัญหการมีส่วนร่วมที่เกิดขึ้นได้อย่างครอบคลุมต่อไป



มหาวิทยาลัยบูรพา  
Burapha University

บรรณานุกรม

## บรรณานุกรม

- กัลยา วานิชย์บัญชา. (2545). การวิเคราะห์สถิติ : สถิติสำหรับการบริหารและวิจัย. (พิมพ์ครั้งที่ 6). กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย. (2540). อุตสาหกรรมการท่องเที่ยว. ม.ป.ท.
- \_\_\_\_\_ . (2543). คู่มือแนวทางการบริหารและจัดการการท่องเที่ยวในพื้นที่  
รับผิดชอบขององค์การบริหารส่วนตำบล (อบต.) และสภาตำบล (สต.). กรุงเทพฯ:  
การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย.
- เฉลิม เกิดโมลี. (2543). แนวทางการมีส่วนร่วมในกระบวนการนโยบาย. ใน เอกสารประกอบการ  
เสวนาวิพากษ์ตัวแบบการมีส่วนร่วมของประชาชน. ม.ป.ท.
- ติน ปรัชญาพฤทธิ. (2531). ภาวะผู้นำและการมีส่วนร่วม. กรุงเทพฯ:  
มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช.
- ทวีทอง หงส์วิวัฒน์. (2531). การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนา. นครปฐม:  
ศูนย์นโยบายสาธารณสุข มหาวิทยาลัยมหิดล.
- นโยบายส่งเสริมการท่องเที่ยวของประเทศไทย. (2545 - 2549). (ออนไลน์).  
เข้าถึงได้จาก: [http://www.tat.or.th/thai/tatinfo\\_policy.php](http://www.tat.or.th/thai/tatinfo_policy.php).
- นวรรตน์ ไตรรักษ์. (2548). การมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมของ  
ประชาชน ตำบลดอนหัวฬ่อ อำเภอเมือง จังหวัดชลบุรี. ปัญหาพิเศษ  
รัฐประศาสนศาสตร์มหาบัณฑิต สาขานโยบายสาธารณะ, วิทยาลัยการบริหารรัฐกิจ  
มหาวิทยาลัยบูรพา.
- นิภาภรณ์ เกียรติสุข. (2539). การมีส่วนร่วมของประชาชนในการแก้ไขปัญหาหยาขยะมูลฝอย  
ในเขตเทศบาลเมืองชลบุรี. ภาคนิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขานโยบายและ  
การจัดการทรัพยากรและสิ่งแวดล้อม, บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกริก.
- นรินทร์ จงวุฒิเวศย์. (2527). แนวทางวิธีการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนา  
ชุมชน การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาชนบท. กรุงเทพฯ: ศักดิ์โสภณการพิมพ์.
- บุญเชิด หนูอิม. (2542). การศึกษาศักยภาพของพื้นที่เพื่อรองรับการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ  
กรณีศึกษาเกาะสีชัง จังหวัดชลบุรี. ชลบุรี: ภาควิชาภูมิศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา.

- บุญเลิศ จิตตั้งวัฒนา. (2548). การพัฒนาการท่องเที่ยวแบบยั่งยืน. กรุงเทพฯ: ศูนย์วิชาการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย.
- เบญจวรรณ ทับพร. (2545). การมีส่วนร่วมของบุคลากรสถาบันวิทยาศาสตร์ทางทะเลในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม. ปัญหาพิเศษรัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัย สาขา นโยบายสาธารณะ, บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยบูรพา.
- ปก แก้วกาญจน์ และ สมพร ชุมทอง. (2532). ผลกระทบจากอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวต่ออาชีพและเศรษฐกิจของประชาชนในจังหวัดสงขลา. กรุงเทพฯ: สำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ กระทรวงศึกษาธิการ.
- ประสพสุข ดีอินทร์. (2531). การมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ของกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ในภาคเหนือ. วิทยานิพนธ์สังคมศาสตรมหาบัณฑิต สาขาสิ่งแวดล้อม, บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหิดล.
- ปรียา แสงศิริ. (2542). ผู้นำท้องถิ่นกับบทบาทในการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงนิเวศน์: ศึกษาเฉพาะกรณีอำเภอสังขละบุรี จังหวัดกาญจนบุรี. วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขารัฐศาสตร์, บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- พรทิพย์ ศิริภานุมาศ. (2536). รูปแบบการบริหารจัดการสำนักงานสาธารณสุขเขตตามความคิดเห็นของผู้บริหารระดับนโยบายและระดับอำนาจการ กระทรวงสาธารณสุข. วิทยานิพนธ์วิทยาศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาสารณสุขศาสตร์, คณะสาธารณสุขศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล.
- พะยอม ธรรมบุตร. (2545). หลักการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์. ใน เอกสารประกอบการสัมมนา ภูมิศาสตร์แห่งชาติ ครั้งที่ 8 การประชุมวิชาการสมาคมภูมิศาสตร์แห่งประเทศไทย ประจำปี 2545 ระหว่างวันที่ 16 - 19 ตุลาคม 2545 ณ โรงแรมโรสการ์เด้น. นครปฐม: สมาคมภูมิศาสตร์แห่งประเทศไทย.
- พัฒน์ บุญยรัตน์พันธ์. (2527). การสร้างพลังชุมชนโดยขบวนการพัฒนาชุมชน. กรุงเทพฯ: ห้างหุ้นส่วนจำกัดไทยอนุเคราะห์ไทย.
- พิสันต์ ธนะสารสมบุรณ์. (2542). การมีส่วนร่วมของประชาชนท้องถิ่นในการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม ศิลปกรรม ศึกษากรณี เกาะสีชัง จังหวัดชลบุรี. วิทยานิพนธ์วิทยาศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาเทคโนโลยีการบริหารสิ่งแวดล้อม, คณะสิ่งแวดล้อมและทรัพยากรศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล.

- ไพรัตน์ เตชะรินทร์. (2527). นโยบายและกลวิธีการมีส่วนร่วมของชุมชนในยุทธศาสตร์  
การพัฒนาในปัจจุบัน. กรุงเทพฯ: ศักดิ์โสภณาการพิมพ์.
- มนัส สุวรรณ และคณะ. (2541). โครงการศึกษาแนวทางการบริหารและจัดการท่องเที่ยวใน  
พื้นที่รับผิดชอบขององค์การบริหารส่วนตำบล (อบต.) และสภาตำบล (สต.). เสนอต่อ  
การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย. ม.ป.ท.
- มัลลิกา ศิริพิศ. (2548). "อุตสาหกรรมการท่องเที่ยว : ความสำคัญและผลกระทบต่อ  
ประเทศชาติ. จุลสารสถาบันวิจัยและพัฒนามหาวิทยาลัยศิลปากร, 14 (5),  
หน้า 3 - 5.
- ยุวัฒน์ วุฒิเมธี. (2526). หลักการพัฒนาชุมชนและการพัฒนาชนบท. กรุงเทพฯ:  
ไทยอนุเคราะห์ไทย.
- ระวี อินจินดา. (2542). การมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมของ  
ชุมชนบ้านโป่ง ตำบลป่าไผ่ อำเภอสันทราย จังหวัดเชียงใหม่. วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตร  
มหาบัณฑิต สาขาการจัดการมนุษย์กับสิ่งแวดล้อม, บัณฑิตวิทยาลัย  
มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- รัมภา แก้วปิ่นทอง. (2544). การมีส่วนร่วมของประชาชนในโครงการปลูกป่าชายเลน :  
ศึกษากรณีเขตพื้นที่ตำบลคลองตำหรุ อำเภอเมือง จังหวัดชลบุรี.  
ปัญหาพิเศษรัฐประศาสนศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาการบริหารทั่วไป,  
บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยบูรพา.
- จำไพพรรณ แก้วสุริยะ. (ม.ป.ป.). การท่องเที่ยวเชิงนิเวศและการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน  
(Ecotourism and Sustainable Tourism). ใน เอกสารประกอบการบรรยาย. ม.ป.ท.  
(อัดสำเนา).
- วรรณ วรชวานิช. (2539). ภูมิศาสตร์การท่องเที่ยว. กรุงเทพฯ:  
โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- วันชัย เรืองอุดม. (2543). ปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมของชุมชนท้องถิ่นในการพัฒนาบริการ  
ทางการท่องเที่ยว กรณีศึกษาชุมชนตำบลท่าทราย อำเภอเมือง จังหวัดนนทบุรี.  
ปัญหาพิเศษรัฐประศาสนศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาการบริหารทั่วไป, บัณฑิตวิทยาลัย  
มหาวิทยาลัยบูรพา.
- วินิจ วีรียงกูร. (2532). การจัดอุตสาหกรรมท่องเที่ยว. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.

วิสัยทัศน์ของอำเภอเกาะสีชัง. (2545). (ออนไลน์). เข้าถึงได้จาก:

<http://webchon.buu.ac.th/~srichang/vision.htm>.

สนาน ธรรมรส. (2541). การมีส่วนร่วมของประชาชนต่อการวัดการศึกษาในโรงเรียนประถมศึกษาศักดิ์สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ : กรณีศึกษากลุ่มโรงเรียนปราสาทเยอ อำเภอไพรบึง จังหวัดศรีสะเกษ. ภาคนิพนธ์ปริญญาพัฒนบริหารศาสตรบัณฑิต สาขาพัฒนาสังคม, คณะพัฒนาสังคม สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์.

สมบัติ กาญจนกิจ. (2544). นันทนาการและอุตสาหกรรมท่องเที่ยว. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

สุจินต์ ดาววีระกุล. (2527). ปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในโครงการพัฒนาหมู่บ้าน ศึกษาเฉพาะกรณีอำเภอท่าวุ้ง กิ่งอำเภอนายอาม จังหวัดจันทบุรี. วิทยานิพนธ์สังคมศาสตรมหาบัณฑิต สาขาสิ่งแวดล้อม, บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.

สุทิน บุญญาธิการ, ดวงพร บุญครบ และ รักกิจ ศรีสินทร์. (2540). รายงานการวิจัยเรื่องการบริหารการมีส่วนร่วมของประชาชน : กรณีศึกษาโครงการที่มีผลกระทบต่อประชาชน. กรุงเทพฯ: สถาบันดำรงราชานุภาพ.

สุรินทร์ คล้ายจินดา. (2539). การมีส่วนร่วมของประชาชนในการท่องเที่ยวทางวัฒนธรรม กรณีศึกษาของจังหวัดสุโขทัย. ภาคนิพนธ์พัฒนบริหารศาสตรบัณฑิต สาขาพัฒนาสังคม, คณะพัฒนาสังคม สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์.

เสรี วังไพจิตร. (2533). จุดหักเหของอุตสาหกรรมท่องเที่ยว : ชนวนให้เกิดนิเวศวิทยาทางการเมือง. กรุงเทพฯ: วิทยาลัยป้องกันราชอาณาจักร.

อคิน รพีพัฒน์. (2527). ทำไมต้องพูดถึงการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนา. กรุงเทพฯ: ศูนย์การศึกษานโยบายสาธารณะสุข มหาวิทยาลัยมหิดล.

อาภรณ์ วัชระ. (2546). การมีส่วนร่วมของประชาชนต่อการบริหารงานพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบล : ศึกษากรณีองค์การบริหารส่วนตำบลวังตะเคียน อำเภอเมือง จังหวัดฉะเชิงเทรา. ปัญหาพิเศษรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการบริหารทั่วไป, บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยบูรพา.

มหาวิทยาลัยบูรพา  
Burapha University

ภาคผนวก

## แบบสอบถาม

### เรื่อง การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการท่องเที่ยว ในเขตอำเภอเกาะสีชัง จังหวัดชลบุรี

#### คำแนะนำในการตอบแบบสอบถาม

1. แบบสอบถามนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการท่องเที่ยว ในเขตอำเภอเกาะสีชัง จังหวัดชลบุรี
2. ข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถาม ผู้วิจัยจะเก็บไว้เป็นความลับและจะนำไปใช้ประโยชน์เพื่อการวิจัยในเชิงวิชาการเท่านั้น
3. แบบสอบถามนี้ใช้ 1 ฉบับ ต่อ 1 คน ให้เขียนเครื่องหมาย  ลงใน  หรือในช่องว่างหรือ เขียนข้อความที่ตรงกับความเห็นของท่านมากที่สุด
4. แบบสอบถามฉบับนี้แบ่งออกเป็น 2 ตอน ดังนี้  
ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม  
ส่วนที่ 2 การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการท่องเที่ยว ในเขตอำเภอเกาะสีชัง จังหวัดชลบุรี

## ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

คำชี้แจง ให้ทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่อง  หน้าข้อความที่ท่านเลือกตอบเพียงข้อเดียว  
(ยกเว้นบางคำถามที่เลือกตอบได้หลายข้อ) และเติมข้อความให้สมบูรณ์

### 1. เพศ

1. ชาย  2. หญิง

### 2. อายุ

1. 21 - 30 ปี  2. 31 - 40 ปี  
 3. 41 - 50 ปี  4. 51 ปีขึ้นไป

### 3. อาชีพ

1. เกษตรกรรม  2. ข้าราชการ/ รัฐวิสาหกิจ  
 3. ค้าขาย/ ธุรกิจส่วนตัว  4. พนักงานบริษัท  
 5. นักเรียน/ นักศึกษา

### 4. ระดับการศึกษาสูงสุดของท่าน

1. ป.6  2. ม.3  
 3. ม.6/ ปวช.  4. ปวส./ อนุปริญญาตรี  
 5.ปริญญาตรี  6. สูงกว่าปริญญาตรี  
 7. อื่น ๆ

### 5. รายได้ต่อเดือน

1. น้อยกว่า 5,000 บาท  2. 5,000 - 10,000 บาท  
 3. 10,001 - 15,000 บาท  4. 15,001 - 20,000 บาท  
 5. 20,001 บาทขึ้นไป

### 6. ระยะเวลาที่อาศัยอยู่บนเกาะสีชัง

1. น้อยกว่า 5 ปี  2. 5 - 10 ปี  
 3. 11 - 15 ปี  4. 16 - 20 ปี  
 5. 21 ปีขึ้นไป



## 7. ภูมิลำเนา

1. ในจังหวัดชลบุรี  2. นอกจังหวัดชลบุรี

## 8. ท่านได้รับข่าวสารเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการท่องเที่ยวบนพื้นที่เกาะสีชังหรือไม่

1. ได้รับ  2. ไม่ได้รับ

## 9. ท่านได้รับสื่อจากแหล่งใด (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

1. หนังสือพิมพ์  2. วิทยุ  
 3. โทรทัศน์  4. วารสารต่าง ๆ  
 5. หอกระจายข่าว  6. เพื่อนบ้าน/ญาติพี่น้อง  
 7. การประชุม/อบรม  8. เจ้าหน้าที่ของรัฐ/เอกชน  
 9. อื่นๆ  10. อื่น ๆ ระบุ.....

## ส่วนที่ 2 การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการท่องเที่ยว

คำชี้แจง จงเติมเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องว่าง ให้ตรงกับความเป็นจริงสำหรับการมีส่วนร่วมในการจัดการท่องเที่ยว

ข้อความ	มากที่สุด 4	มาก 3	น้อย 2	น้อยมาก 1
<b>ระดับของการมีส่วนร่วมในขั้นตอนการตัดสินใจ</b>				
1. ท่านให้ความสำคัญกับปัญหาทุกด้านที่อาจส่งผลกระทบต่อการท่องเที่ยวของท้องถิ่นในระดับใด				
2. ท่านได้ร่วมเสนอและให้ข้อมูลเกี่ยวกับสถานที่/ กิจกรรมการท่องเที่ยว ปัญหาการท่องเที่ยวในท้องถิ่นแก่หน่วยงานที่เกี่ยวข้องในระดับใด				
3. ท่านมีส่วนร่วมในการปรึกษาหารือเกี่ยวกับปัญหาด้านการท่องเที่ยวและร่วมหาทางแก้ไขในระดับใด				
4. ท่านได้ติดต่อกับเจ้าหน้าที่ของรัฐ เพื่อขอทราบถึงแผนงานหรือโครงการเกี่ยวกับการท่องเที่ยวที่ทางราชการจะจัดขึ้นในท้องถิ่นในระดับใด				
5. ท่านได้เข้าร่วมประชุม/ สัมมนา เพื่อรับฟังปัญหาเกี่ยวกับการท่องเที่ยวในท้องถิ่นในระดับใด				

ข้อความ	มากที่สุด 4	มาก 3	น้อย 2	น้อยมาก 1
<b>ระดับของการมีส่วนร่วมในขั้นตอนการ ร่วมดำเนินการ</b>				
1. ท่านได้ร่วมพัฒนา และดูแลสถานที่ ท่องเที่ยวและกิจกรรมการท่องเที่ยวใน ท้องถิ่นในระดับใด				
2. ท่านแจ้งให้เจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องทราบทันที ที่พบเห็นการบุกรุก หรือทำลายสถานที่ ท่องเที่ยว ตลอดจนจนทรัพยากรเพื่อการ ท่องเที่ยวในท้องถิ่น				
3. ท่านให้ความช่วยเหลือ และอำนวยความสะดวก สะดวกแก่เจ้าหน้าที่ของรัฐในการ พัฒนาการท่องเที่ยวในท้องถิ่นในระดับใด				
4. ท่านร่วมบริจาคเงินหรือออกแรง เพื่อ ช่วยเหลือ พัฒนาการจัดการการท่องเที่ยว ในระดับใด				
5. ท่านมีโอกาสให้ความรู้และแนะนำสถานที่ ท่องเที่ยวแก่นักท่องเที่ยวในระดับใด				
<b>ระดับของการมีส่วนร่วมในขั้นตอนการรับ ผลประโยชน์</b>				
1. ท่านรู้สึกภาคภูมิใจในการท่องเที่ยวใน ท้องถิ่นของท่านในระดับใด				
2. ท่านรับทราบเกี่ยวกับผลประโยชน์ที่เกิด จากการท่องเที่ยวในท้องถิ่นในระดับใด				
3. ท่านได้รับการกระจายและแบ่งปัน ผลประโยชน์จากการดำเนินงานด้านการ ท่องเที่ยวอย่างเป็นธรรม				

ข้อความ	มากที่สุด 4	มาก 3	น้อย 2	น้อยมาก 1
<b>ระดับของการมีส่วนร่วมในขั้นตอนการรับ ผลประโยชน์ (ต่อ)</b>				
4. ท่านมีโอกาสเข้าไปขายสินค้า/ ของที่ระลึก ในบริเวณเกาะสีชังในระดับใด				
5. ท่านมีรายได้จากการขายสินค้า/ บริการ ให้แก่นักท่องเที่ยวในระดับใด				
<b>ระดับของการมีส่วนร่วมในขั้นตอนการ ติดตามและประเมินผล</b>				
1. ท่านได้รับการแต่งตั้งหรือมอบหมายให้เป็น ผู้รับผิดชอบติดตามและประเมินผล ความก้าวหน้าในการจัดการท่องเที่ยวใน ท้องถิ่นในระดับใด				
2. ท่านได้ติดตามประเมินผลการจัดกิจกรรม การท่องเที่ยวในท้องถิ่นในระดับใด				
3. ท่านได้ติดตามประเมินผลกระหนการ พัฒนาการท่องเที่ยวในท้องถิ่นในระดับใด				
4. ท่านได้ติดตาม ตรวจสอบและประเมินผล เกี่ยวกับงบประมาณการเงินที่เกี่ยวข้องกับ การจัดการท่องเที่ยวในท้องถิ่นในระดับใด				
5. ท่านได้ติดตามประเมินผลความพึงพอใจ ของนักท่องเที่ยวในระดับใด				

\*\*\*ขอขอบพระคุณที่ท่านเสียสละเวลากวกรอกแบบสอบถาม\*\*\*

### ประวัติย่อของผู้เขียนปัญหาพิเศษ

ชื่อ - สกุล	ธนวดี สุขชี
วัน เดือน ปีเกิด	3 พฤษภาคม 2526
สถานที่เกิด	ชลบุรี
สถานที่อยู่ปัจจุบัน	109 หมู่ 3 ตำบลบางพระ อำเภอศรีราชา จังหวัดชลบุรี 20110
ตำแหน่งและประวัติการทำงาน	
พ.ศ. 2549 - ปัจจุบัน	พนักงานธนาคารธนชาติ สาขาศรีราชา
วุฒิการศึกษา	
พ.ศ. 2548	ศิลปศาสตรบัณฑิต คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา
พ.ศ. 2550	รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต (นโยบายสาธารณะ) วิทยาลัยการบริหารรัฐกิจ มหาวิทยาลัยบูรพา